Epinion

Analyse af erhvervsskolers og faglige udvalgs indsats for at få elever i praktik

Børne – og Undervisningsministeriet

Epinion

Indholdsfortegnelse

1. Indledning 3
   1.1 Baggrund 3
   1.2 Formål 3
   1.3 Metodisk tilgang 4
   1.4 Læsevejledning 5
2. Resumé og konklusioner 6
   2.1 Praktikpladssituationen og den statistiske model 6
   2.2 God praksis på erhvervsskolerne 7
      2.2.1 Skolernes organisering og samarbejde 7
      2.2.2 Skolernes elevrettede indsatser 7
      2.2.3 Skolernes virksomhedsrettede indsatser 8
   2.3 God praksis i de faglige udvalg 9
      2.3.1 Organisering af det faglige udvalgs arbejde 9
      2.3.2 De faglige udvalgs virksomhedsrettede indsatser 10
      2.3.3 De faglige udvalgs elev- og skolerettede indsatser 10
3. Praktikpladssituationen – et overblik 11
   3.1 Elever med forskellige aftaletyper 11
   3.2 Variation i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale inden for faglige udvalg og uddannelser 16
   3.3 Hvad kan forklare variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale? 23
4. Erhvervsskolernes gode praksis med praktikpladsopsøgende arbejde 25
   4.1 Skolens organisering af og samarbejde om det praktikpladsopsøgende arbejde 25
      4.1.1 Organisering af den praktikpladsopsøgende indsats 26
      4.1.2 Klare målsætninger og måltal for det praktikpladsopsøgende arbejde 28
      4.1.3 Skolens vurdering af lokalt praktikpladsudbud, rammevilkår og egen succes med praktikpladsindsatsen 29
      4.1.4 Økonomiske incitamenter på skolerne 32
      4.1.5 Samarbejde med eksterne parter 33
      4.1.6 Uddannelser og skoler med mulighed for skolepraktik 35
   4.2 Indsats overfor eleverne 36
      4.2.1 Tidlig igangsættelse af vejledning af elever om praktikpladssøgning 37
      4.2.2 Understøttende indsatser for eleverne ifm. praktikpladssøgning 38
   4.3 Skolernes virksomhedsrettede indsatser 41

4.3.1 Skolen etablerer og holder løbende kontakt med virksomheder 42
4.3.2 Skole-virksomhedssamarbejde med fokus på tidlig elevinvolvering 44
4.3.3 Markedsføringsaktiviteter 45
5. Den gode praksis i de faglige udvalg 48
5.1 Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomheder bør ikke delegeres til det lokale uddannelsesudvalg med henblik på at gøre godkendelsen enkel og effektiv 50
5.2 Uddannelsens indhold skal matche efterspørgslen på arbejdsmarkedet 52
5.3 Centralt administreret tilbud om praktikpladsformidling 52
5.4 Personlige besøg på virksomheder, faktaark og højt serviceniveau 53
5.5 Andre fund 53
6. Metode 55
6.1 Registerundersøgelse 55
6.1.1 Beskrivelse af data 55
6.1.2 Statistisk model – hvad kan forklare variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale? 56
6.1.3 Caseudvælgelse 61
6.2 Survey 65
6.3 Kvalitative casebesøg 66

1. Indledning

1.1 Baggrund

Erhvervsuddannelserne bygger på vekseluddannelsesprincippet, hvor elever skiftevis deltager i skoleundervisning og praktisk oplæring i en virksomhed. Som hovedregel skal elever senest inden begyndelsen af hovedforløbet have indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed (praktikplads) for at kunne gennemføre uddannelsen. Virksomheden skal være godkendt til at være praktikvirksomhed af det faglige udvalg for uddannelsen, hvilket skal sikre, at virksomheden har arbejdsopgaver m.v., der kan give grundlag for et forsvarligt oplæringsmiljø.

Praktik er således en grundsten i det danske vekseluddannelsessystem på erhvervsuddannelsesområdet. Efter flere år med mangel på praktikpladser, viser de seneste tal, at der er sket en lille stigning i antallet af praktikpladser.[1] Antallet af elever, der har en uddannelsesaftale, er steget med 5 pct. i perioden september 2018 til september 2019.Tilsvarende er antallet af elever i skolepraktik faldet med 6 pct. i samme periode.

Den positive udvikling til trods, er der fortsat mangel på praktikpladser inden for nogle brancher.[2] Manglen på praktikpladser er et problem, der dels underminerer princippet om vekseluddannelse, hvor eleven både modtager skoleuddannelse og oplæring i en virksomhed, dels har eleverne uden uddannelsesaftaler større sandsynlighed for at falde fra uddannelsen. Brugen af korte uddannelsesaftaler varierer meget fra uddannelse til uddannelse, men er samlet set steget fra 2014 til 2019 fra 5,6 pct. til 10,6 pct.

De vigtigste aktører i forhold til praktikpladsindsatsen er erhvervsskolerne og de faglige udvalg. Deres indsats er omdrejningspunktet for nærværende undersøgelse. Herudover er der andre aktører som fx arbejdsgiverorganisationer, kommuner, regionale praktikenheder mv.

1.2 Formål

Tidligere undersøgelser omkring det praktikpladsopsøgende arbejde viser, at der er stor forskel på, hvor godt skolerne lykkes med at få deres elever i praktik i en virksomhed – og resultaterne fra tidligere undersøgelser viser, at dette fortsat er tilfældet. Formålet med denne undersøgelse er imidlertid at afdække, hvad der kendetegner praktikpladsindsatsen på de uddannelser, erhvervsskoler og faglige udvalg, der klarer sig godt, med hensyn til at få elever i ordinære uddannelsesaftaler.

---

[1] https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/stat/pdf19/191125-praktikpladssituationen-september-2019.pdf?la=da

[2] Ved udgangen af september 2019 var der (jf. notat fra STIL, fodnote 1) i alt 7.918 elever, som var aktivt praktikpladssøgende og levede op til EMMA-kriterierne. Praktikpladssøgende i alt, eksklusive elever i skolepraktik, udgør samlet set 2.670 elever. Af disse er 1.001 elever søgende med et afsluttet grundforløb, mens 1.669 er søgende i gang med et grundforløb.

Opgaven består af tre dele:

1. Kortlægning af hvilke skoler og faglige udvalg, der performer godt i det praktikpladsopsøgende arbejde.
2. Analyse af god praksis blandt de skoler, som performer godt i det praktikpladsopsøgende arbejde.
3. Analyse af god praksis blandt de udvalgte faglige udvalg, som performer godt i det praktikpladsopsøgende arbejde.

Den gode praksis formidles i to inspirationskataloger rettet mod henholdsvis faglige udvalg og erhvervsskoler med henblik på at bidrage til at løfte den samlede indsats, så flere elever får uddannelsesaftaler. I nærværende rapport udfoldes grundlaget for og indholdet af inspirationskatalogerne i dybden.

1.3 Metodisk tilgang

Undersøgelsen bygger på både kvantitative og kvalitative data.

Med udgangspunkt i **registerdata** er der foretaget en analyse af den aktuelle praktikpladssituation samt hvilke faktorer, der har betydning for andelen af elever, der har en ordinær uddannelsesaftale på tværs af uddannelser og skoler. På baggrund af denne analyse er den faktiske andel af elever i ordinær uddannelsesaftale sammenlignet med "den forventede andel af elever i praktik", hvor den forventede andel beregnes ud fra virksomhedstilfredshedsmålinger af praktikvirksomheders tilfredshed med samarbejdet med erhvervsskolerne, beskæftigelse blandt unge i det område, hvor institutionen ligger, samt en lang række af øvrige faktorer. Denne analyse refereres der til i rapporten som den statistiske model. Modellen er nærmere beskrevet i kapitel 6. Uddannelser på institutioner, som har flere elever med en ordinær uddannelsesaftale end forventet, forventes at have en god praksis i forhold til praktikpladssituationen.

Der er gennemført en **spørgeskemaundersøgelse** blandt uddannelsesledere (eller tilsvarende). Dataindsamlingen er gennemført i perioden 1.-12. november 2019, og der er indsamlet i alt 135 besvarelser ud af de 216, som blev inviteret. Det svarer til en svarprocent på 63 pct. Spørgeskemaundersøgelsen omhandler skolens praktikpladsindsats i forhold til elever, virksomheder og andre samarbejdspartnere. Resultaterne er inkluderet i regressionsanalysen (den statistiske model), som er beskrevet ovenfor, og på den baggrund kan det konstateres, hvorvidt en given praksis har en statistisk signifikant betydning for andelen af elever, der får en ordinær uddannelsesaftale.

Med udgangspunkt i resultaterne fra registeranalysen og spørgeskemaundersøgelsen skulle der udvælges otte erhvervsskoler og otte faglige udvalg, som repræsenterede god praksis. Disse blev inviteret til **kvalitative interviews** og **casebesøg**. Uddannelserne på erhvervsskolerne og de faglige udvalg er vurderet på baggrund af en række parametre bl.a. andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt alle elever på et hovedforløb (kun uddannelser med praktik). Forskellen mellem den forventede og den faktiske andel er det primære parameter i denne vurdering. Casene er desuden udvalgt under hensyntagen til antallet af udbudssteder, så kun uddannelser, der udbydes mere end fem steder er kommet i betragtning. En efterfølgende genberegning viste imidlertid, at to af de udvalgte erhvervsskoler ikke levede op til forudsætningerne, hvorfor casebesøgene blev suppleret med interviews med yderligere to erhvervsskoler, som for de samme uddannelser levede

op til kriterierne. De to oprindelige skoler havde imidlertid begge i 2018 indført nye rutiner, som skolerne vurderer, har haft en indflydelse i 2019 ift. andelen med ordinære uddannelsesaftaler. Disse praksisser er derfor medtaget i inspirationskataloget og i rapporten. Caseudvælgelsen er nærmere beskrevet i afsnit 6.1.3.

Hvert casebesøg udgøres af interviews med skoleledelse, medarbejdere der arbejder med praktikindsatsen, elever fra forskellige steder i uddannelsesforløbet, repræsentanter fra det lokale uddannelsesudvalg, repræsentanter fra det faglige udvalg og med virksomheder, der har elever og virksomheder, der for nuværende ikke har elever.

Tabel 1: Oversigt over antal gennemførte kvalitative interview

Interviewpersoner	Antal interviews	Antal interviewpersoner
Uddannelsesleder/skoleledelse*	9	12
Fokusgruppe med medarbejdere (fx undervisere/virksomhedskonsulenter og studievejledere)	11	22
Elever på grundforløb 1 eller 2	8	23
Elever på hovedforløb	5	13
Elever der ikke har praktikplads eller er i skolepraktik	5	12
Repræsentanter fra det Lokale Uddannelsesudvalg	6	7
Repræsentanter fra Fagligt udvalg	8	16
Virksomheder	10	10
Total	**62**	**115**

***Note**: *fire interviews tæller både med i "uddannelsesleder/skoleledelse" og "fokusgruppe med medarbejdere (fx undervisere/virksomhedskonsulenter og studievejledere)" da ledelsen og medarbejdere ønskede at blive interviewet sammen.*

1.4 Læsevejledning

Rapporten indeholder resumé/konklusioner og seks kapitler.

- Kapitel 2 beskriver de overordnede konklusioner fra undersøgelsen opdelt i tre afsnit om henholdsvist praktikpladssituationen generelt og konklusioner i forhold til god praksis på erhvervsskolerne og de faglige udvalg.
- Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af praktikpladssituationen i dag og herunder en beskrivelse af, hvad der kan forklare variationen i andelen af elever i ordinær praktik.
- Kapitel 4 belyser den gode praksis på erhvervsskolerne. Kapitlet beskriver skolernes organisering af praktikpladsindsatsen, samarbejdet omkring indsatsen samt konkrete indsatser overfor elever og virksomheder.
- Kapitel 5 beskriver den gode praksis i de faglige udvalg. I kapitlet beskrives generelle indsatser samt konkrete indsatser overfor virksomheder og skoler.
- Kapitel 6 er et metodekapitel, der indeholder en beskrivelse af rapportens data og metode. I afsnittet beskrives den statistiske model samt caseudvælgelsen af de faglige udvalg og skoler. I kapitlet beskrives også spørgeskemaundersøgelsen samt de kvalitative casebesøg.

2. Resumé og konklusioner

Denne undersøgelse skal bidrage med viden om erhvervsskolers og de faglige udvalgs praktikarbejde. I det følgende præsenteres undersøgelsens konklusioner med fokus på de identificerede gode eksempler på praksis, der understøtter, at eleverne får en ordinær uddannelsesaftale.

2.1 Praktikpladssituationen og den statistiske model

Den overordnede udvikling og den aktuelle situation
Den generelle udvikling mht. elevernes uddannelsesaftaler er karakteriseret ved to tendenser. For det første viser analysen, at antallet af elever med en uddannelsesaftale (ekskl. PAU og SOSU) er stabilt over perioden 2010 til 2018. Dog er der forskel på udviklingen over perioden på tværs af de fire uddannelsesområder, idet antallet af uddannelsesaftaler for *kontor, handel og forretning* samt *omsorg, sundhed og pædagogik* har været faldende, mens der inden for *teknologi, byggeri og transport* er sket en stigning i antallet af uddannelsesaftaler. Inden for *fødevarer, jordbrug og oplevelser* er niveauet mere eller mindre uændret fra 2010 til 2018. For det andet er andelen af elever, der indgår en ordinær uddannelsesaftale, ud af det samlede antal elever der er i praktik, faldet. I 2010 var 73 pct. af eleverne således i ordinære uddannelsesaftaler, mens andelen i 2018 var 52 pct. Faldet i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale skal desuden ses i lyset af, at der i samme periode er sket en stigning i antallet af andre uddannelsesaftaler, fx ny mesterlæreaftaler og korte aftaler.

Variation på tværs af uddannelser og faglige udvalg
Registeranalysen viser, at der er stor variation på tværs af uddannelser mht. hvor stor en andel af eleverne, der får ordinære uddannelsesaftaler. I 2018 var der nogle uddannelser, hvor 0 pct. af eleverne fik en ordinær uddannelsesaftale, mens der var andre, hvor 100 pct. af eleverne fik en ordinær uddannelsesaftale. Tilsvarende er der stor forskel i andelen af elever med ordinær uddannelsesaftale, når vi ser på de faglige udvalg. Kun et enkelt fagligt udvalg har alle elever i en ordinær uddannelsesaftale, mens der ikke er nogen af de faglige udvalg, hvor ingen af eleverne har en ordinær uddannelsesaftale.

Uddannelser og erhvervsskoler, hvor flere end forventet kommer i ordinær uddannelsesaftale
Der er opstillet en statistisk model til identifikation af de uddannelser og erhvervsskoler, hvor flere end forventet kommer i en ordinær uddannelsesaftale. Modellen tager højde for en række faktorer, som relaterer sig til eleverne, uddannelsen, institutionen og det lokale arbejdsmarked samt indikatorer vedrørende erhvervsskolernes og de faglige udvalgs praksis.

Den statistiske model viser, at følgende forhold har *positiv* betydning for andelen af elever, der får en ordinær uddannelsesaftale, hvor effekten af det enkelte parameter er signifikant, når alle andre parametre er konstante:

- Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomhed ligger centralt i det faglige udvalg og er ikke delegeret til lokale uddannelsesudvalg eller erhvervsskoler
- Det praktikpladsopsøgende arbejde er forankret i erhvervsskolens enkelte uddannelsesafdelinger sammenlignet med samlet i ét praktikcenter

- Et højere aldersgennemsnit blandt eleverne på uddannelsen
- At skolen for en given uddannelse ikke er godkendt til at have et praktikcenter og dermed ikke har mulighed for at tilbyde eleverne skolepraktik på skolen, men det er muligt at komme i skolepraktik på andre skoler
- Uddannelser uden skolepraktik

2.2 God praksis på erhvervsskolerne

I undersøgelsen er der identificeret en række gode eksempler fra erhvervsskoler, som præsterer særlig godt mht. at få deres elever i ordinær uddannelsesaftale, givet de rammebetingelser de er underlagt. Der er tale om eksempler, som kan tjene til inspiration for andre erhvervsskoler. De overordnede linjer i praksiseksemplerne præsenteres nedenfor.

De nedenfor beskrevne initiativer vurderes alle af erhvervsskolerne at have en positiv betydning for at få elever i en ordinær uddannelsesaftale.

2.2.1 Skolernes organisering og samarbejde

Medarbejder dedikeret til praktikpladsopsøgende arbejde
På samtlige caseskoler har man valgt at dedikere én eller flere medarbejdere – fx i en stilling som "virksomhedskonsulent" – til udelukkende at fokusere på det praktikpladsopsøgende arbejde. Virksomhedskonsulenten varetager en nøglerolle i det praktikpladsopsøgende arbejde med den primære opgave at etablere og vedligeholde relationer til virksomheder, der potentielt eller allerede leverer praktikpladser til skolen.

Medarbejdere involveret i det praktikpladsopsøgende arbejde er tæt på eleverne og uddannelsen
På samtlige caseskoler har man valgt at give de medarbejdere, der har det primære ansvar for det praktikpladsopsøgende arbejde (fx virksomhedskonsulenten), en tæt tilknytning til den eller de afdelinger, som vedkommende har ansvaret for – dette først og fremmest med henblik på at få et kendskab til eleverne for dermed bedre kunne skabe et godt match mellem eleverne på uddannelsen og de mulige praktikpladser.

Tæt og koordineret samarbejde mellem virksomhedskonsulenter, faglærere og vejledere
Casebesøgene viser, at en klar ansvarsfordeling skaber gode betingelser for fokusering og specialisering af opgaveløsningen. Skolerne understreger samtidig, at ansvarsfordelingen skal kombineres med et tæt og koordineret samarbejde på tværs af de forskellige ansvarsområder. Virksomhedskonsulenten kan bruge input fra faglærerne om de enkelte elever med henblik på at finde det rette virksomhedsmatch. Faglærerne bør omvendt løbende holdes orienteret om, hvad virksomhederne efterspørger af elevernes undervisning. På længere sigt skal det sikre uddannelsens (og deraf elevernes) relevans for virksomhederne.

2.2.2 Skolernes elevrettede indsatser

Tidligt og vedvarende fokus på praktikpladssøgning

Casebesøgene viser, at det er afgørende for at få elever i ordinær uddannelsesaftale, at eleverne tidligt bliver gjort bevidste om, at praktikforløbene udgør en helt central del af deres uddannelse, og at det kræver en indsats at finde en praktikplads. På flere caseskoler gør man derfor meget ud af, så tidligt som muligt, at understrege vigtigheden af at komme i gang med praktikpladssøgningen. Derudover har man fokus på kontinuerlig italesættelse heraf, så eleven møder samme besked igen og igen. Indsatsen behøver ikke nødvendigvis være særlig ressourcekrævende, men kan fx blot bestå i, at faglærere, vejledere eller virksomhedskonsulenter spørger, når de møder eleverne, om de er i gang med at søge.

Individuel støtte til udarbejdelse af ansøgninger og CV
På flere caseskoler tilbydes eleverne individuel feedback på ansøgninger og CV'er. Det kan især være relevant at få feedback fra en person med et dybdegående branchekendskab – fx en virksomhedskonsulent eller en virksomhedsrepræsentant, da der kan være stor forskel på, hvad der lægges vægt på i forskellige brancher.

Fokus på elevernes personlige og sociale forudsætninger
På de besøgte skoler har der været stort fokus på udvikling af elevers personlige og sociale forudsætninger både i undervisningen og vejledningen. Behovet er udtalt fra virksomheder, der oplever, at færre elever har erhvervserfaring fra fritidsjobs eller udviser det ønskede engagement og gå-på-mod. Formålet er således at arbejde med almindelige personlige og sociale kompetencer hos eleverne med henblik på i første omgang at ruste dem bedre til at komme i praktik, fx i forbindelse med ansættelsessamtaler. Men også ruste elever til bedre at være i praktik, hvilket kan have en positiv betydning på længere sigt, da virksomhederne får, hvad de efterspørger.

2.2.3 Skolernes virksomhedsrettede indsatser

Fokus på at oparbejde og vedligeholde langvarige relationer til virksomheder
Casebesøgene viser, at arbejdet med at skabe og vedligeholde langvarige relationer til virksomhederne er vigtig for, at elever kommer i praktik. På de fleste caseskoler arbejder man med dette især via dedikerede virksomheds- eller praktikkonsulenter, for hvem den praktikpladsopsøgende indsats er deres primære opgave (som tidligere beskrevet). De har som fast opgave jævnligt at besøge eksisterende og potentielle praktikpladser, og er for mange virksomheder et kendt ansigt. De har desuden typisk et godt kendskab til branchen og kender derfor jargonen i virksomhederne.

Understøttelse af virksomheder i administrative opgaver gør det lettere for virksomhederne at tage elever
Casebesøgene viser, at de skoler, der er særligt gode til at få deres elever i praktik, arbejder meget aktivt med at hjælpe virksomhederne over de mere lavpraktiske barrierer, der for nogle virksomheder kan være forbundet med at ansætte en elev. Det indebærer fx hjælp til at udfylde uddannelsesaftaler, godkendelsesblanketter eller ansøgninger om særlig støtte for virksomheden.

Skole-mester-elev-samtaler sikrer et godt samarbejde mellem skolen og virksomhederne
Casebesøgene viser, at et tæt samarbejde mellem skolen og virksomhederne er afgørende for at få elever i ordinære uddannelsesaftaler. På flere caseskoler arbejdes der med faste procedurer for gennemførsel af løbende opsamlingssamtaler mellem skole, mester og elev. Samtalerne har til formål at sikre løbende forventningsafstemning mellem de aktører, der primært er involveret i det

praktikrelaterede arbejde. Dette bidrager dels til, at der kan laves løbende justeringer af praktikforløbets indhold efter behov, men er også en vigtig del i skolens relationsarbejde overfor virksomhederne, der er afgørende for at praktikpladser fastholdes for fremtiden. Til samtalerne kan virksomhederne nemlig få et meget konkret indtryk af skolen og af de undervisere, der står for uddannelsen af eleven i skoleperioderne, og derigennem opbygge en tillid til, at skolen er garant for dygtige elever.

Etablering og understøttelse af virksomhedsklynger
En skole har for at styrke det praktikpladsopsøgende arbejde organiseret og faciliteret et klyngesamarbejde mellem skolen og 6-8 praktikpladsgodkendte virksomheder. Blandt andet har skolen og virksomhederne i den forbindelse udarbejdet en samlet jobannonce, som opfordrer potentielle grundforløb 2-elever til at søge praktikplads med lovning om fuld løn under hele uddannelsen – også resten af grundforløb 2. Skolen fortæller, at omkostningen ved den tidlige aftale for virksomhederne er minimal, på grund af muligheden for lønrefusion.

2.3 God praksis i de faglige udvalg

I undersøgelsen er der identificeret en række gode eksempler fra faglige udvalg inden for områder, hvor eleverne i særlig grad får ordinære uddannelsesaftaler, givet de rammebetingelser, de er underlagt. De nedenfor beskrevne eksempler på initiativer vurderes af de interviewede faglige udvalg at have en positiv effekt for at få elever i en ordinær uddannelsesaftale. Eksemplerne kan tjene til inspiration for andre faglige udvalg.

2.3.1 Organisering af det faglige udvalgs arbejde

Uddannelsens indhold revideres løbende, hvilket motiverer flere virksomheder til at tage elever i praktik
Løbende revision af uddannelsens indhold er en defineret kerneopgave for de faglige udvalg, men bør samtidig ses som et centralt element i de faglige udvalgs praktikpladsopsøgende arbejde, hvor det overordnede mål er at gøre uddannelsen relevant for virksomhederne. Det er afgørende, at der bag ændringer i uddannelsens indhold ligger en grundig analyse af alle dele af branchens aktuelle og fremadrettede behov, og derved sikre, at flere virksomheder vil tage elever i praktik.

Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomheder bør ikke delegeres til lokale uddannelsesudvalg
Den statistiske analyse viser, at en central forankring af praktikpladsgodkendelsen hos de faglige udvalg hænger positivt sammen med andelen af elever, som får en ordinær uddannelsesaftale. Denne konklusion understøttes af de kvalitative interview. Når kompetencen til at godkende er centralt forankret hos de faglige udvalg, og ikke delegeret til de lokale uddannelsesudvalg, bidrager det til, at ansøgningsprocessen bliver simpel og gennemskuelig, fx gennem digitale værktøjer og hjælp fra det faglige udvalg, og det sikrer en ensartet og enkel procedure godkendelse af virksomheder.

Tæt samarbejde med de lokale uddannelsesudvalg øger den lokale kompetence til at skaffe praktikpladser

Når det faglige udvalg understøtter de lokale uddannelsesudvalg – fx ved kompetenceudvikling eller faglige oplæg – kan det være til gavn for den praktikpladsopsøgende indsats. Det lokale uddannelsesudvalgs specifikke arbejdsopgaver varierer på tværs af erhvervsskoler og uddannelser, men nogle kompetencer vil være relevante for alle lokale uddannelsesudvalg – fx teknikker for mødeledelse eller indføring i grundlæggende sagsbehandlingsprincipper. Kompetenceudviklingen skal samtidigt bidrage til at tydeliggøre udvalgenes rolle og ansvar i det praktikpladsopsøgende arbejde.

2.3.2 De faglige udvalgs virksomhedsrettede indsatser

Forenkling og digitalisering gør det let at blive praktikpladsgodkendt
Et lettilgængeligt og overskueligt ansøgningssystem kombineret med hurtig godkendelsesproces er med til at sikre flere praktikpladser, idet virksomhederne ikke falder fra undervejs på grund af administrative udfordringer, som kan være svære for især de mindre virksomheder at afsætte tid til.

Information til virksomhederne om uddannelsen motiverer virksomheder til at tage elever i praktik
Indsatser med en positiv effekt er ligeledes at ansætte konsulenter som besøger virksomheder – både allerede godkendte og potentielle nye – med henblik på at orientere om uddannelsen, dens indhold, mulighederne i og forudsætningerne for at få en lærling. Konsulenterne udarbejder i flere tilfælde også skriftligt materiale til virksomheder herom, og de har en fast procedure for at henvende sig til ny-godkendte virksomheder, som endnu ikke har fået elever og til allerede godkendte virksomheder, som ikke har haft elever i en årrække.

2.3.3 De faglige udvalgs elev- og skolerettede indsatser

Tilbud om praktikpladsformidling på landsplan sikrer mange elever en praktikplads
Den enkelte erhvervsskole har ofte et afgrænset opland af virksomheder, som den arbejder sammen med. For at sikre, at elever også bliver gjort opmærksom på relevante virksomheder, der ligger uden for dette opland, har et fagligt udvalg etableret en landsdækkende lærepladsformidling, hvor en praktikpladskonsulent matcher virksomheder med elever, der ikke umiddelbart har haft succes med at få en praktikplads.

3. Praktikpladssituationen – et overblik

Formålet med dette afsnit er at give en forståelsesramme for undersøgelsen. Analyserne i undersøgelsen er afgrænset til at fokusere på ordinære uddannelsesaftaler. Andre aftaletyper omfatter blandt andet ny mesterlære, kombinationsaftaler, restaftaler mv. Et samlet overblik fremgår i Tabel 2 nedenfor. Desuden ekskluderes PAU og SOSU-uddannelser også fra analyserne, da praktikpladsindsatsen for disse uddannelser organiseres på anden måde af kommuner og regioner. Kapitlet giver et overblik over praktikpladssituationen aktuelt og udviklingen siden 2010.

Der indledes med et kort overordnet oprids af de erhvervsrettede uddannelsers forløb og opbygning, før den aktuelle praktikpladssituation og udviklingen heri skitseres. Nedenstående figur viser de overordnede linjer for et erhvervsuddannelsesforløb, hvoraf det også fremgår, at praktikforløbene fylder en stor del af uddannelsen.

Figur 1: Eksempel på erhvervsrettede uddannelsers forløb

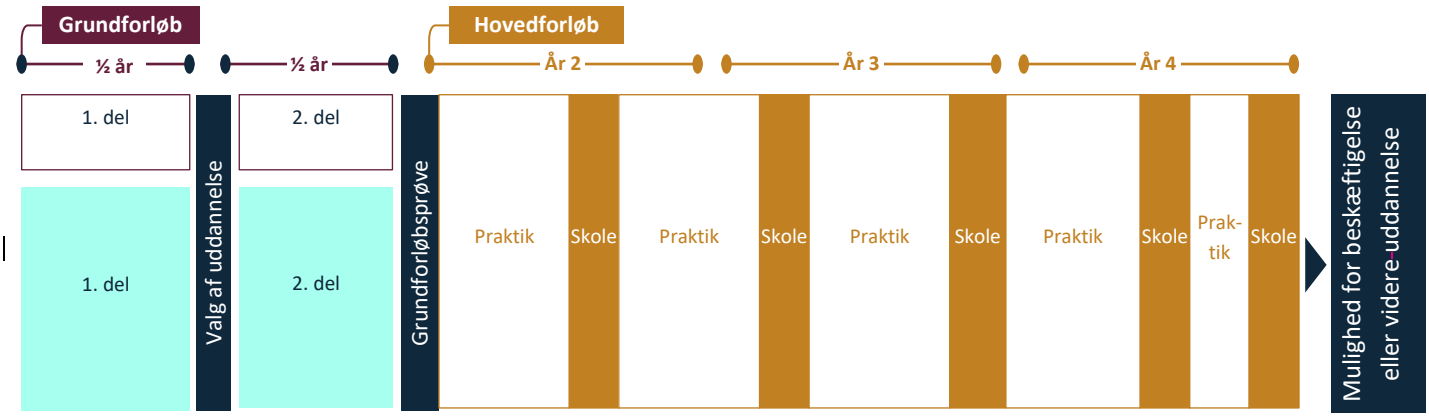

Note: Eksempel på erhvervsuddannelsesforløb. Ikke alle forløb har denne struktur.

3.1 Elever med forskellige aftaletyper

Når eleverne skal i praktik, er det muligt at indgå forskellige former for uddannelsesaftaler. Den primære aftaleform er ordinære uddannelsesaftaler, hvor eleven er tilknyttet den samme virksomhed under hele uddannelsesperioden. Undersøgelsen fokuserer særligt på denne type af aftaler.[3] Derudover har elever, som enten ikke kan finde eller som uforskyldt har mistet en praktikplads i en virksomhed, mulighed for at komme i skolepraktik i et praktikcenter, såfremt uddannelsen udbydes med skolepraktik.

I undersøgelsen skelnes der, medmindre andet er angivet, mellem hhv. ordinære uddannelsesaftaler, andre uddannelsesaftaler og skolepraktik. De tre praktikformer forklares i nedenstående tabel.

[3] Elever i mesterlære er dog ligeledes i praktik i den samme virksomhed under hele uddannelsesforløbet, men er ikke kategoriseret som ordinære uddannelsesaftaler.

Tabel 2: Praktikformer og aftaletyper

Praktikform	Aftaletype	Beskrivelse
Ordinær praktik	Ordinær uddannelsesaftale	Virksomheden uddanner eleven i et uddannelsesforløb, der som minimum omfatter hele hovedforløbet eller et kompetencegivende trin.
Andre uddannelsesaftaler	Ny mesterlæreaftaler	Virksomheden uddanner eleven på samme måde som i den ordinære uddannelsesaftale, men hvor elevens grundforløb på erhvervsskolen erstattes helt eller delvist af at være i praktisk oplæring i virksomheden.
	Kombinationsaftaler	En eller flere virksomheder deler ansvaret om at uddanne eleven i et uddannelsesforløb, der som minimum omfatter hele hovedforløbet eller et kompetencegivende trin.
	Korte uddannelsesaftaler	Virksomheden uddanner eleven i mindst én del af en praktikperiode og en hel skoleperiode i hovedforløbet.
	Restuddannelsesaftaler	En virksomhed indgår en aftale om praktik for resten af en elevs uddannelsestid med en elev, der allerede har haft indgået en aftale tidligere i sin uddannelse eller har været i skolepraktik.
Skolepraktik	Skolepraktik	Hvis ikke eleven kan lave en aftale med en virksomhed via én af ovenstående muligheder, er skolepraktik muligt på nogle uddannelser og institutioner. Skolepraktik foregår på skolerne i et praktikcenter indtil eleven evt. får en uddannelsesaftale med en virksomhed.

Som det ses i nedenstående figur, har antallet af elever med en uddannelsesaftale (ekskl. PAU og SOSU) og i skolepraktik været mere eller mindre stabil over perioden 2010-2018 med få udslag. På tværs af uddannelsesområderne er der dog forskel i udviklingen i perioden. Inden for uddannelsesområdet fødevarer, jordbrug og oplevelser er antallet af elever med en uddannelsesaftale og i skolepraktik i 2018 mere eller mindre det samme som i 2010. Inden for uddannelsesområdet teknologi, byggeri og transport er der i fra 2010 til 2018 sket en stigning i antallet af elever med en uddannelsesaftale og i skolepraktik, mens der inden for uddannelsesområderne omsorg, sundhed og pædagogik (ekskl. PAU og SOSU) samt kontor, handel og forretningsservice er sket et fald.

Figur 2: Antal elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik fra 2010 til 2018. Total og opdelt på erhvervsuddannelsernes uddannelsesområder (ekskl. PAU og SOSU)

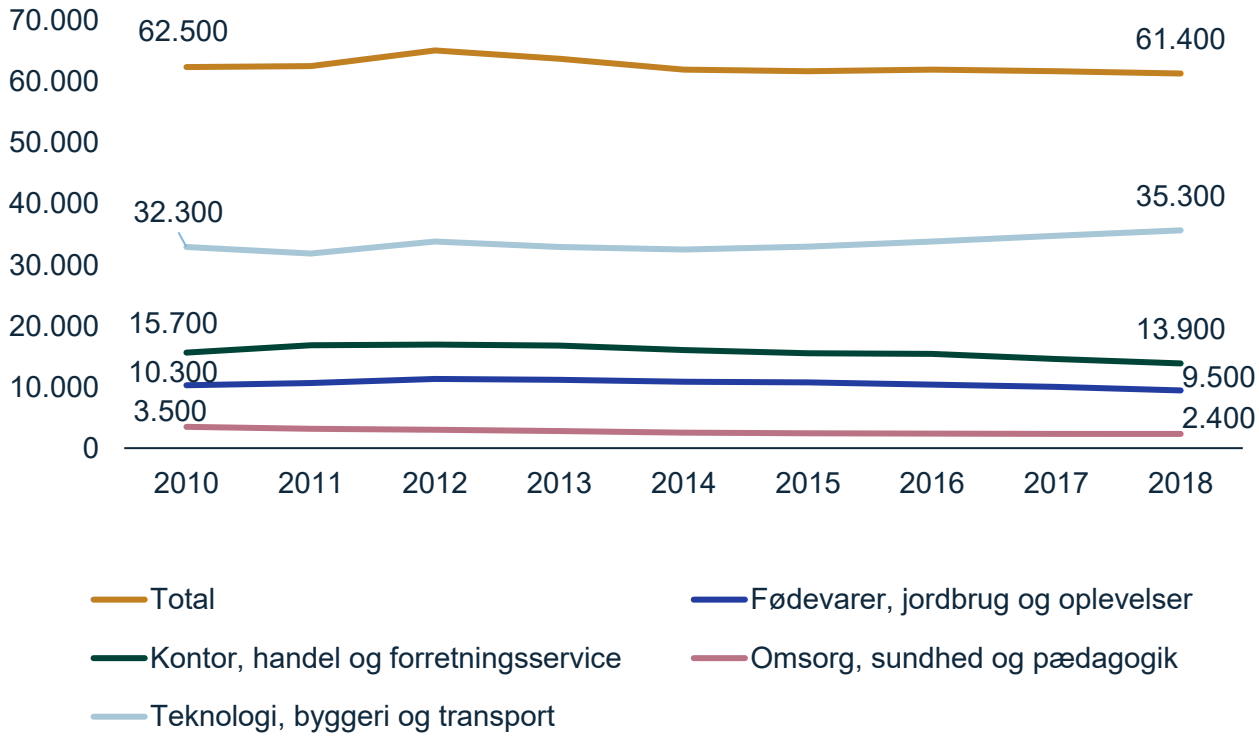

Kilde: *Uddannelsesstatistik.dk (igangværende for hvert år mellem 2010 og 2018). Ekskl. PAU og SOSU.*

Som det ses i figurerne nedenfor, er andelen af elever i ordinære uddannelsesaftaler faldende over perioden 2010-2018, mens andelen af elever i andre typer af uddannelsesaftaler stiger. Det gør sig gældende inden for uddannelsesområderne teknologi, byggeri og transport samt omsorg, sundhed og pædagogik (omfatter ikke SOSU og PAU) i perioden 2010-2018. Denne udvikling ses dog ikke i lige så høj grad inden for kontor, handel og forretningsservice samt fødevarer, jordbrug og oplevelser, hvor andelen i ordinære uddannelsesaftaler er mere stabil set over hele perioden. Sammenlignes niveauet i 2018 med 2010, er der dog også sket et lille fald i andelen med en ordinær uddannelsesaftale blandt elever inden for både kontor, handel og forretningsservice samt fødevarer, jordbrug og oplevelser. For begge uddannelsesområder har tendensen fra 2016 til 2018 dog været, at andelen med en ordinær uddannelsesaftale er stigende.

Figur 3: Andel elever i ordinære uddannelsesaftaler blandt elever, der er i praktik eller skolepraktik, fra 2010 til 2018. Total og opdelt på erhvervsuddannelsernes uddannelsesområder (ekskl. PAU og SOSU)

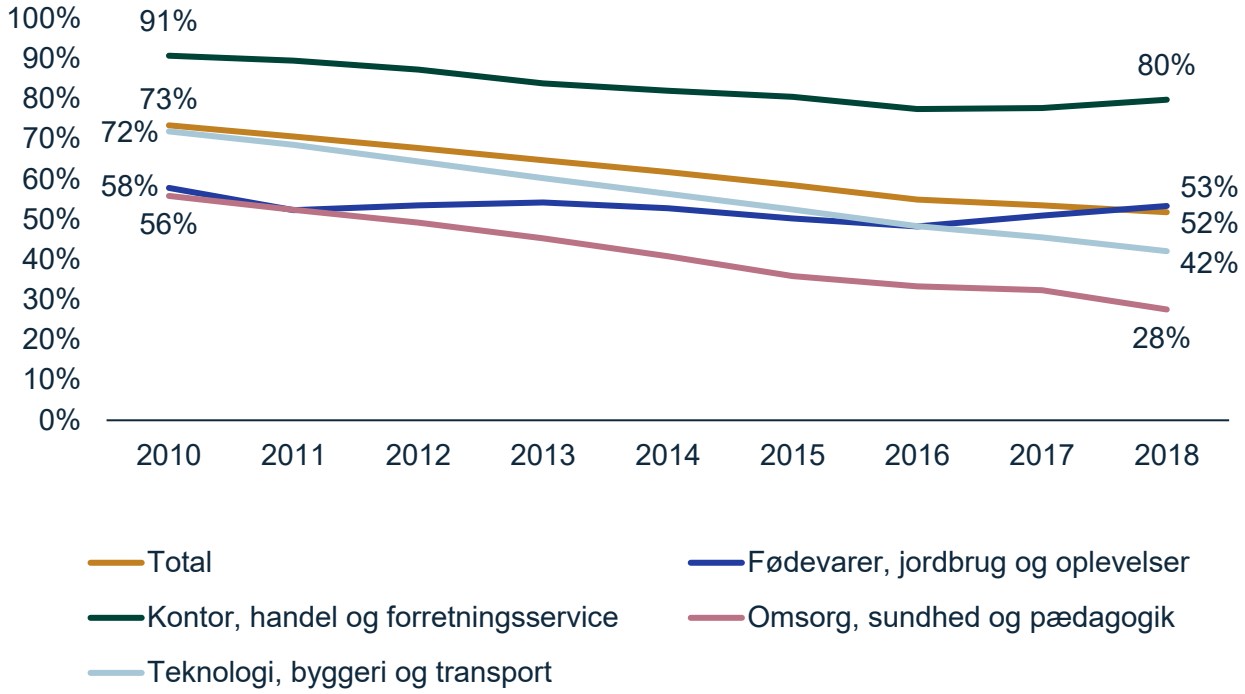

Kilde: *Uddannelsesstatistik.dk med egne beregninger (igangværende for hvert år mellem 2010 og 2018). Ekskl. PAU og SOSU. Andel med en ordinær uddannelsesaftale er beregnet på baggrund af alle elever med en uddannelsesaftale eller i skolepraktik. Ordinære uddannelsesaftaler omfatter kun uddannelser, der på uddannelsesstatistik.dk betegnes "ordinær".*

Den faldende udvikling i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt elever, der er i praktik, bør ses i lyset af, at der i samme periode er sket en stigning i antallet af andre uddannelsesaftaler. Over perioden 2010-2018 gør dette sig ligeledes primært gældende inden for teknologi, byggeri og transport samt omsorg, sundhed og pædagogik (omfatter ikke PAU og SOSU). Der er også sket en lille stigning inden for kontor, handler og forretningsservice samt fødevarer, jordbrug og oplevelser.

Figur 4: Andel elever i andre uddannelsesaftaler (inkl. mesterlære) blandt elever, der er i praktik eller skolepraktik, fra 2010 til 2018. Total og opdelt på erhvervsuddannelsernes uddannelsesområder (ekskl. SOSU og PAU)

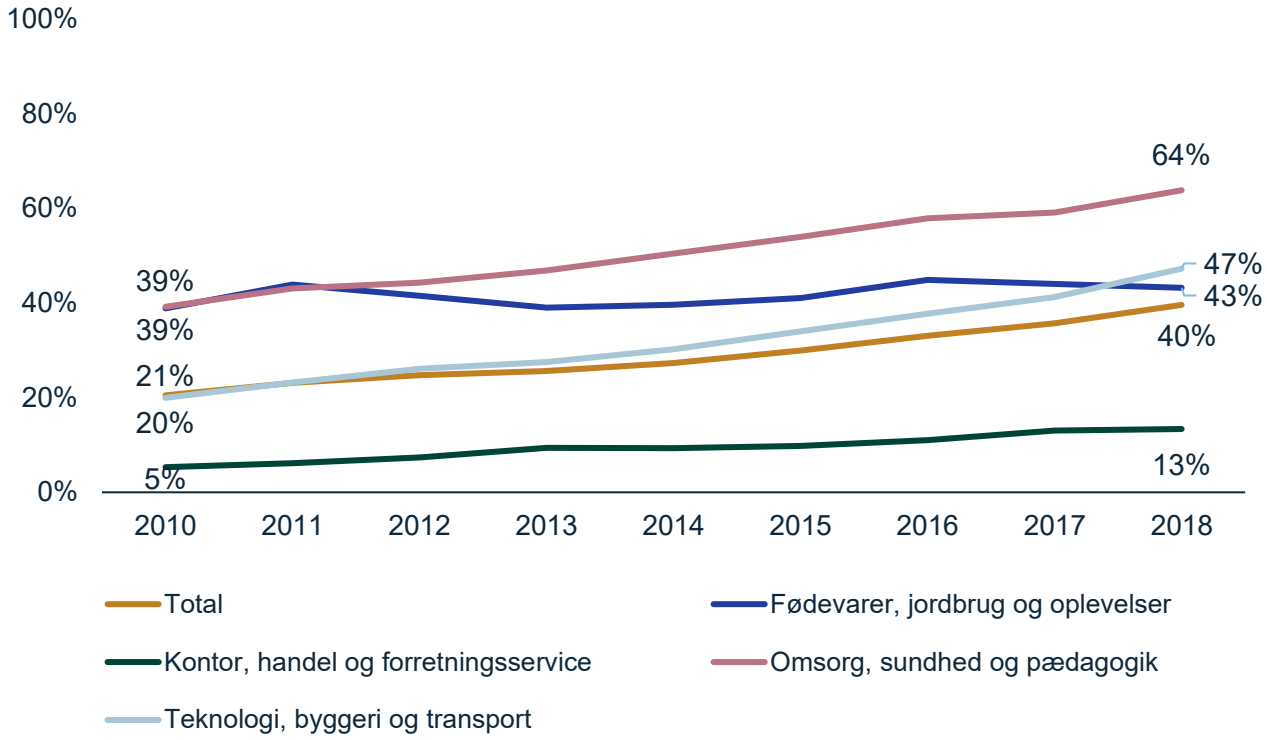

Kilde: *Uddannelsesstatistik.dk med egne beregninger (igangværende hvert år mellem 2010 og 2018). Ekskl. PAU og SOSU. Andel med andre uddannelsesaftaler er beregnet på baggrund af alle elever med en uddannelsesaftale eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler udgøres af restuddannelsesaftaler, mesterlære, kombinationsaftaler samt korte uddannelsesaftaler.*

På tværs af uddannelsesområder blandt elever i praktik har 52 pct. af eleverne en ordinær uddannelsesaftale, 9 pct. (8,6 pct.) er i skolepraktik og de resterende 40 (39,6 pct.) pct. har andre typer af uddannelsesaftaler[4] i 2018.

[4] Andre uddannelsesaftaler består her af restuddannelsesaftaler, kort aftale, ny mesterlære samt kombinationsaftaler.

Figur 5: Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik i 2018 (ekskl. PAU og SOSU)

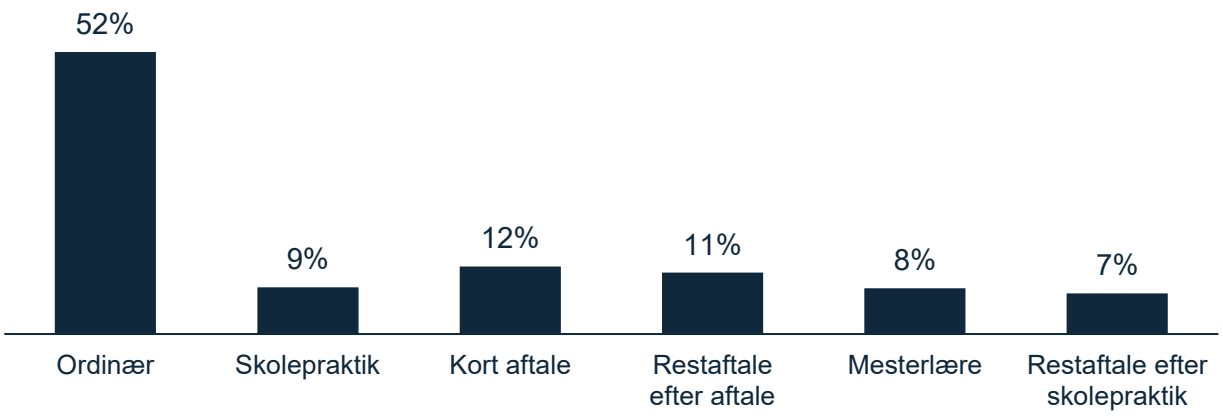

***Kilde**: Uddannelsesstatistik (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever i de forskellige uddannelsesaftaler eller skolepraktik er opgjort som andel af igangværende i 2018. Kombinationsaftaler er ikke vist i grafen, da denne er under 1 pct.*

3.2 Variation i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale inden for faglige udvalg og uddannelser

På tværs af uddannelser og faglige udvalg er der stor forskel på andelen af elever med ordinær uddannelsesaftale[5]. Nedenfor ses fire oversigter over alle uddannelserne og andelen af elever med ordinær uddannelsesaftale opdelt på de fire uddannelsesområder. På nogle uddannelser har alle elever en ordinær uddannelsesaftale (100 pct.), mens nogle uddannelser ikke har nogen elever med ordinær uddannelsesaftale blandt elever, som er i praktik (0 pct.). Sidstnævnte gør sig dog kun gældende for to uddannelser. På tværs af uddannelsesområderne har størstedelen af uddannelserne et sted mellem 1-99 pct. elever med en ordinær uddannelsesaftale.

[5] Vi kigger på elever, der er i praktik med en ordinær uddannelsesaftale i blandt alle elever, som er i praktik.

Figur 6. Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik – uddannelser inden for omsorg, sundhed og pædagogik (ekskl. PAU og SOSU)

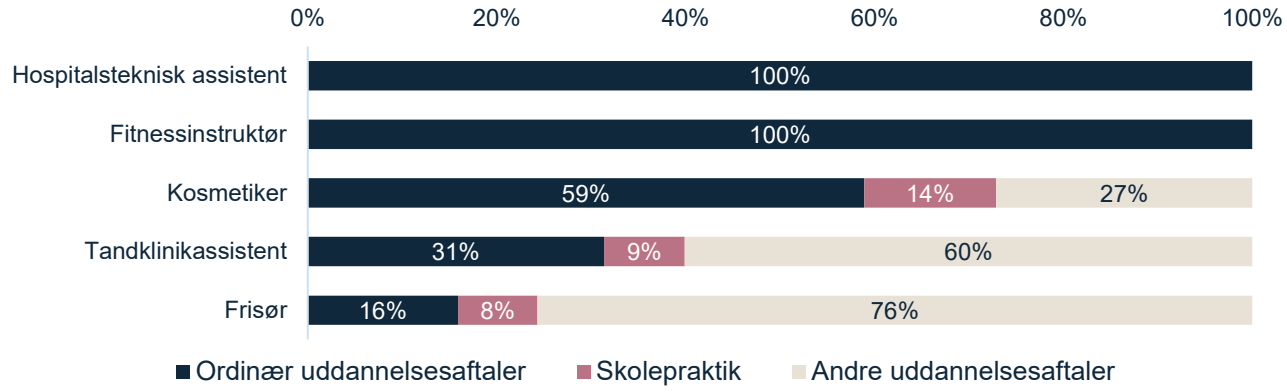

***Kilde**: Uddannelsesstatistik.dk (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever med en uddannelsesaftale er opgjort som andel af igangværende elever i år 2018 blandt elever, der er i praktik eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler inkluderer restaftaler, ny mesterlære, kombinationsaftaler samt korte aftaler.*

Figur 7. Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik – uddannelser inden for kontor, handel og forretningsservice

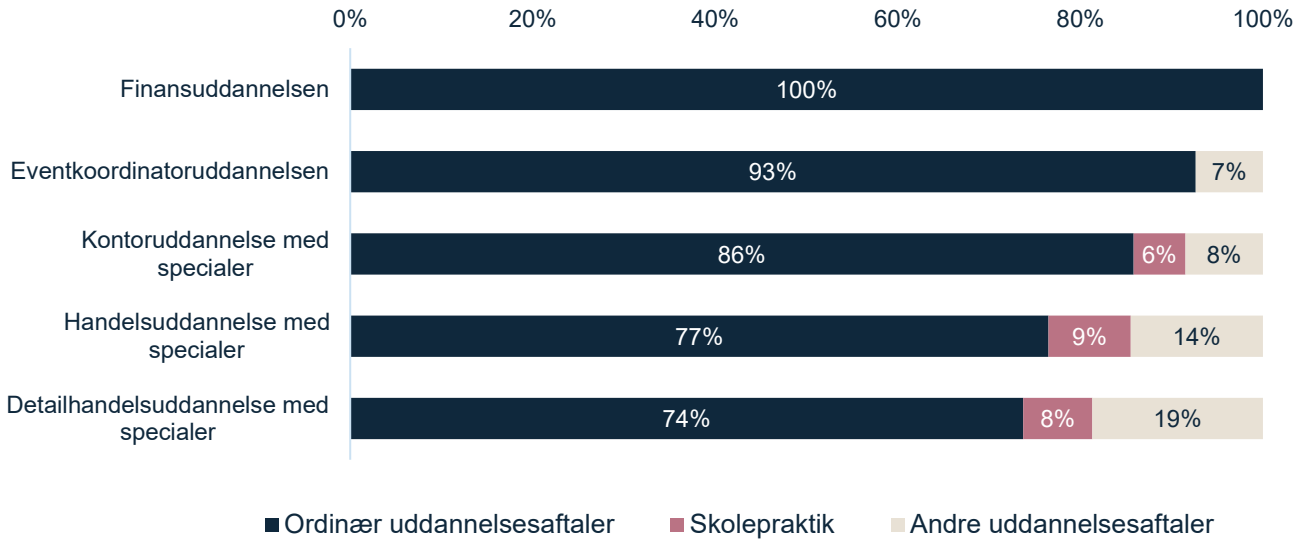

***Kilde**: Uddannelsesstatistik.dk (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever med en uddannelsesaftale er opgjort som andel af igangværende elever i år 2018 blandt elever, der er i praktik eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler inkluderer restaftaler, ny mesterlære, kombinationsaftaler samt korte aftaler.*

Figur 8. Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik – uddannelser inden for fødevarer, jordbrug og oplevelser

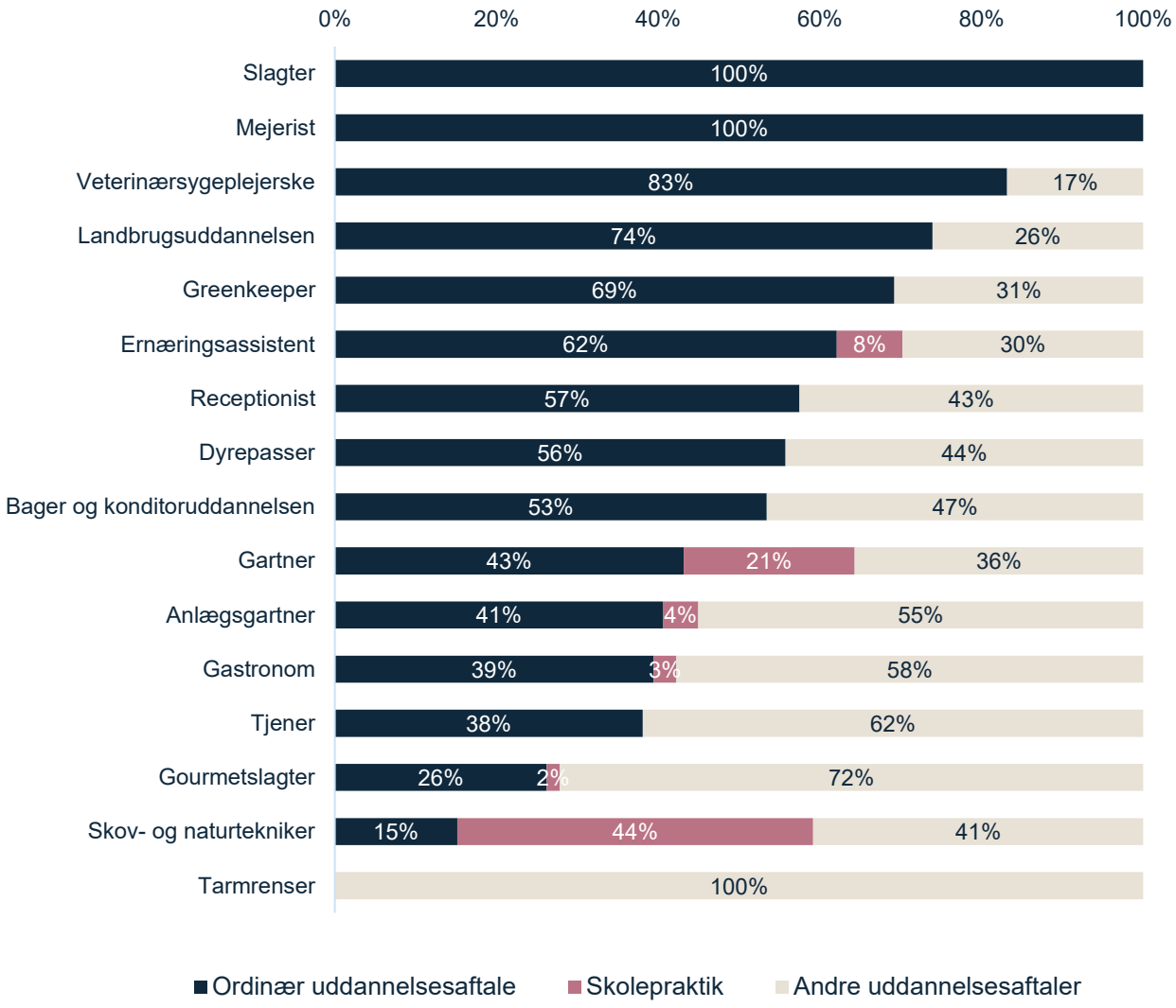

***Kilde**: Uddannelsesstatistik.dk (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever med en uddannelsesaftale er opgjort som andel af igangværende elever i år 2018 blandt elever, der er i praktik eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler inkluderer restaftaler, ny mesterlære, kombinationsaftaler samt korte aftaler.*

Figur 9. Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik – uddannelser inden for teknologi, byggeri og transport

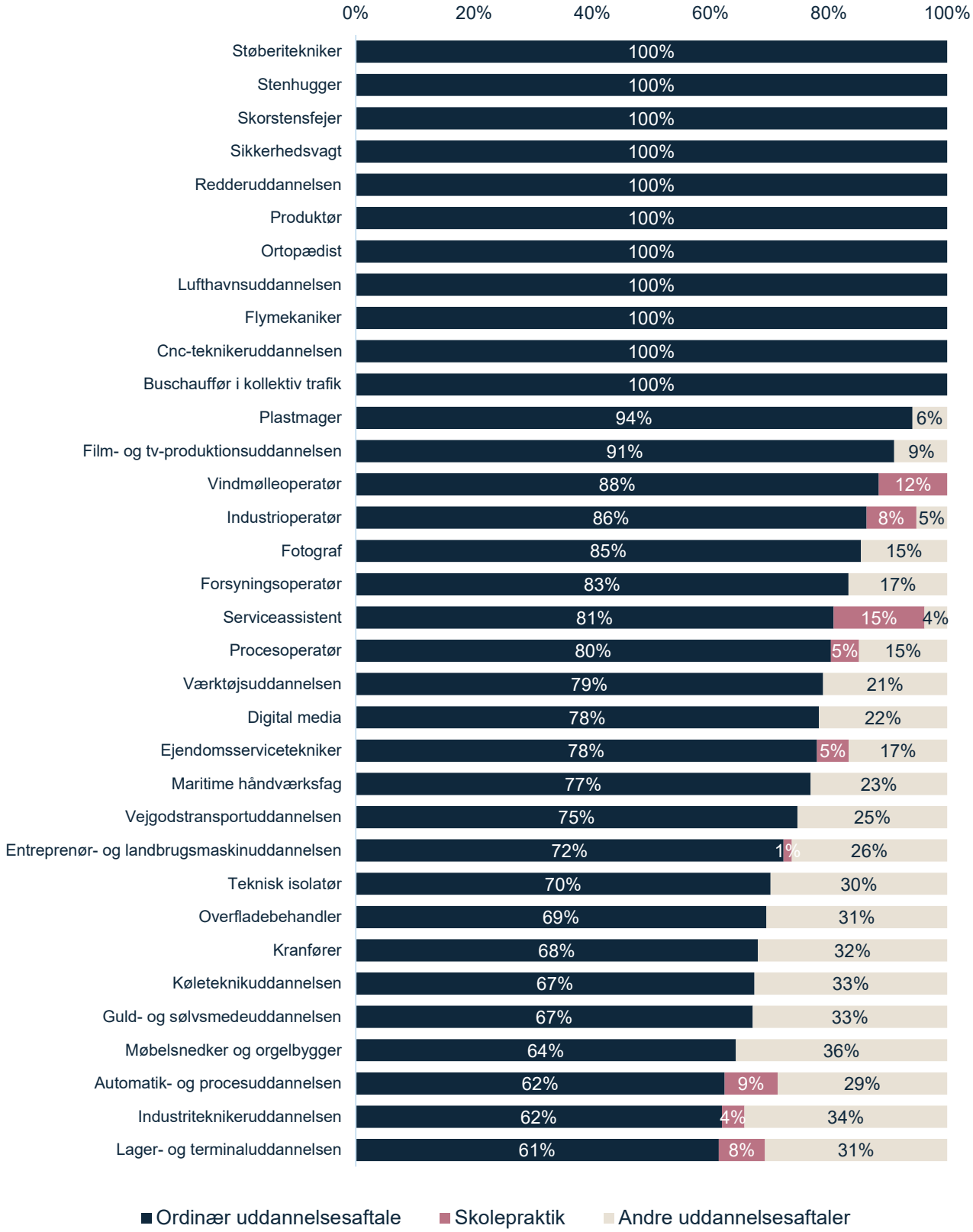

Grafen fortsættes på næste side

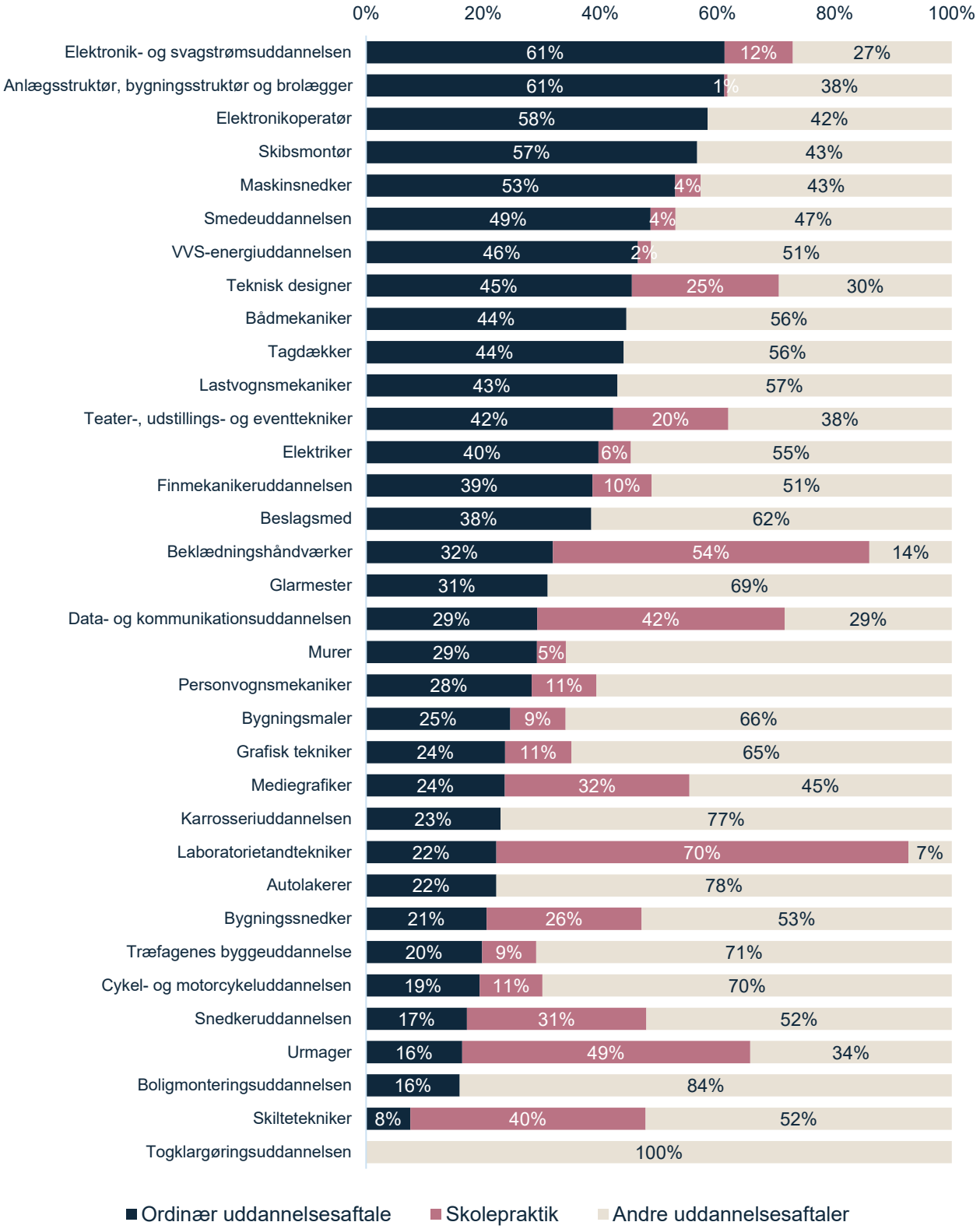

***Kilde**: Uddannelsesstatistik.dk (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever med en uddannelsesaftale er opgjort som andel igangværende elever i år 2018 blandt elever, der er i praktik eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler inkluderer restaftaler, ny mesterlære, kombinationsaftaler samt korte aftaler.*

Blandt de faglige udvalg er der også variation på tværs, når man sammenligner andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt elever, der er i praktik. Desuden ses det også, at flere af de udvalg, som repræsenterer relativt få uddannelser, ligger helt i toppen og dermed har den største andel elever med en ordinær uddannelsesaftale på tværs af de forskellige typer af uddannelsesaftaler. En undtagelse til dette er særligt Industriens Fællesudvalg, som styrer otte uddannelser (inkluderet i denne opgørelse), og har en høj andel elever med en ordinær uddannelsesaftale.

Figur 10. Andel elever i hovedforløb med forskellige typer uddannelsesaftaler eller i skolepraktik på tværs af faglige udvalg

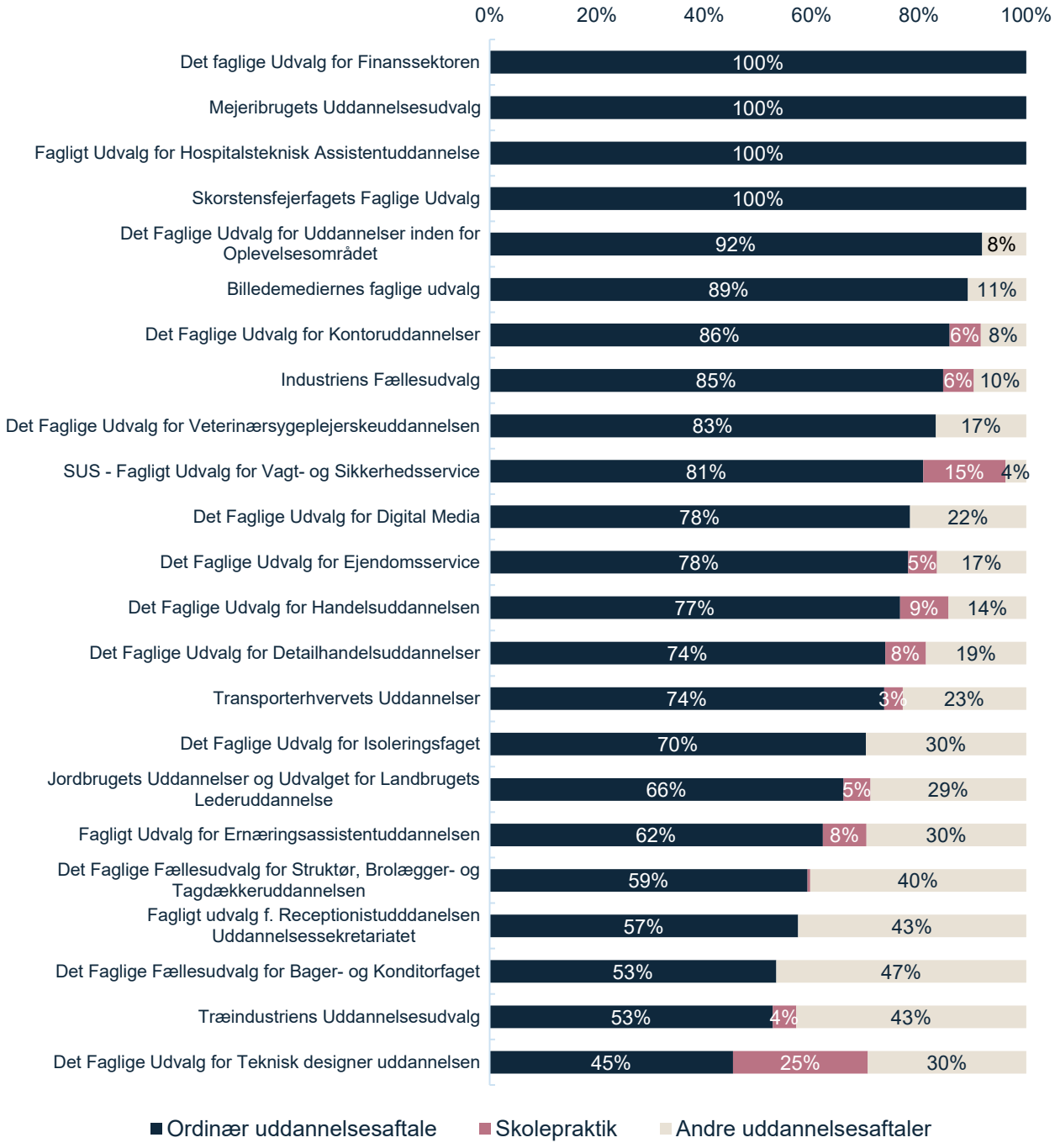

Grafen fortsættes på næste side

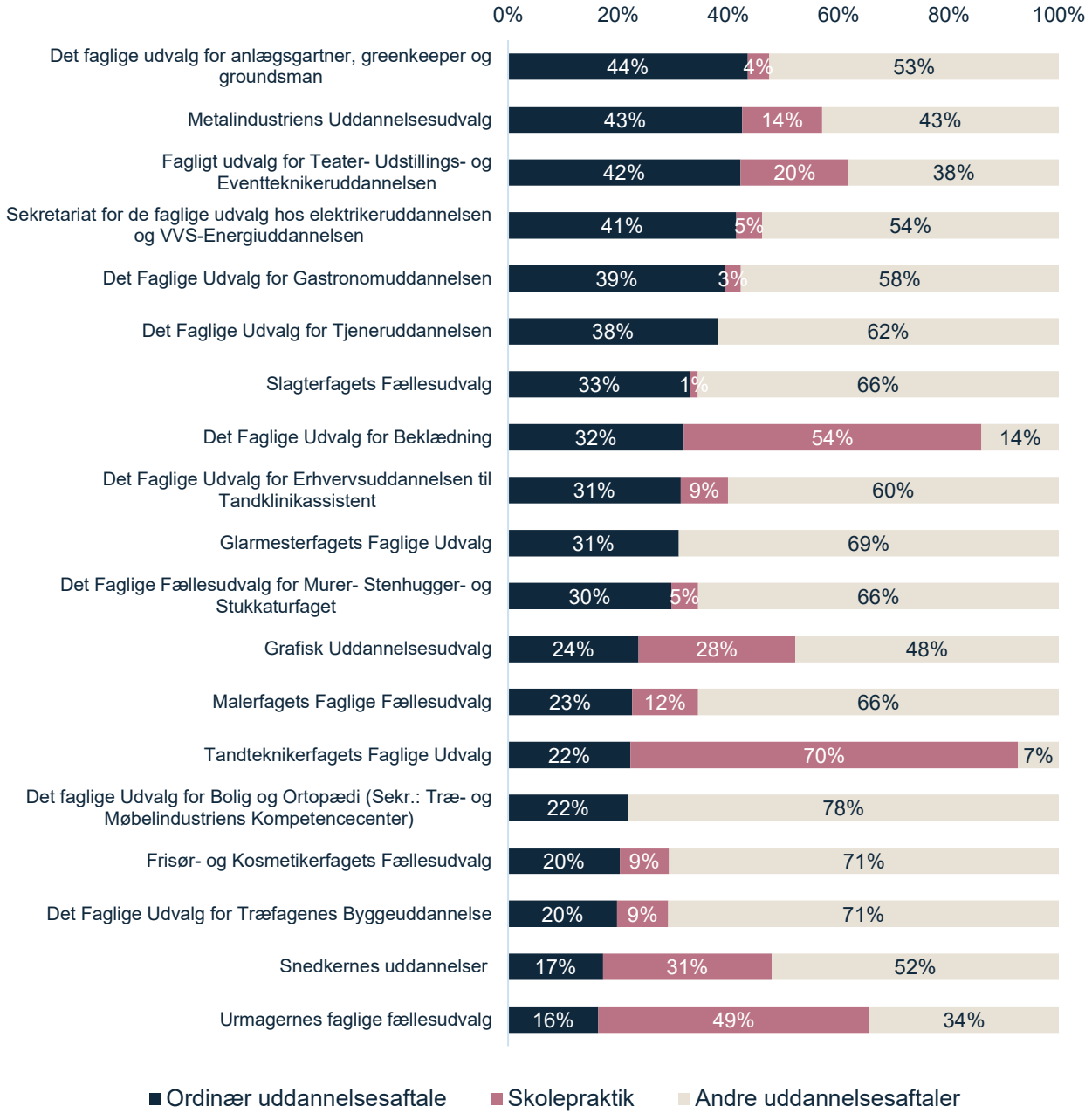

Kilde: *Uddannelsesstatistik (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever i forskellige uddannelsesaftaler er opgjort som andel igangværende elever i år 2018 blandt elever, der er i praktik eller i skolepraktik. Andre uddannelsesaftaler inkluderer restaftaler, ny mesterlære, kombinationsaftaler samt korte aftaler. De faglige udvalg er rapporteret i overensstemmelse med udtræksmulighederne på uddannelsesstatistik.dk*

Undersøgelsen viser samlet set, at der er variation på tværs af uddannelser mht. hvor stor en andel af eleverne, der har en ordinær uddannelsesaftale blandt igangværende elever, som har en uddannelsesaftale eller er i skolepraktik. I 2018 gik variationen på uddannelsesniveau fra uddannelser, hvor 0 pct. af eleverne havde en ordinær uddannelsesaftale, til uddannelser hvor 100 pct. af eleverne fik en ordinær uddannelsesaftale blandt elever, som havde en uddannelsesaftale.

En lignende tendens ses, når andelen af elever med ordinære uddannelsesaftaler opgøres på faglige udvalg. Blandt nogle faglige udvalg har alle elever en ordinær uddannelsesaftale, mens andre udvalg har færre elever med en ordinær uddannelsesaftale. Dog har alle faglige udvalg nogle elever med en ordinær uddannelsesaftale, og der er således ingen faglige udvalg, hvor ingen af eleverne har en ordinær uddannelsesaftale.

Selvom en del af variationen kan forklares af forskelligartede arbejdsmarkedsrelaterede betingelser i forskellige brancher, så viser undersøgelsen, at en del af forklaringen også kan tilskrives skolernes og udvalgenes praksis.

3.3 Hvad kan forklare variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale?

Formålet med den statistiske model (beskrivelse af model findes i afsnit 6.1.2) er at forklare variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale på tværs af uddannelser på skolerne. Regressionen indeholder i alt 22 variable, der stammer fra forskellige datakilder og er målt på forskellige skalaer. Nogle variable er elevrelateret, nogle er skolerelateret og andre er relateret til arbejdsmarkedet. Den samlede model forklarer ca. 50 pct. af variationen i andelen elever med en ordinær uddannelsesaftale, og vurderes på baggrund af dette og et plot af residualerne som en god model for data.

Resultaterne fra den statistiske model viser, at en række af de forklarende variable har en statistisk signifikant sammenhæng med andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale. Det vil sige, at en variation i den forklarende variabel bidrager til at forklare variationen i andelen af elever, som har en ordinær uddannelsesaftale. Resultaterne gennemgås i det følgende. I fortolkningen er det vigtigt at holde sig for øje, at analyseenheden er uddannelser på institutioner (en specifik uddannelse på en specifik institution).

Analysen viser, at erhvervsskolernes organisering af det praktikpladsopsøgende arbejde hænger sammen med andelen af elever med ordinære uddannelsesaftaler. Det har således en positiv effekt på andelen med en ordinær uddannelsesaftale, at det praktikpladssøgende arbejde er forankret i mindre enheder (fx de enkelte uddannelsesafdelinger) eller ”i et praktikcenter og i en eller flere mindre enheder på skolen (afdelinger)”. Denne praksis er afdækket gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt erhvervsskolerne. Organiseringen står i modsætning til, at det praktikpladsopsøgende arbejde forankres ”samlet i et praktikcenter”.

Den statistiske analyse viser, at andelen af elever i ordinære uddannelsesaftaler er højere 1) for uddannelser, hvor skolepraktik ikke er en mulighed hverken på den givne skole eller i et praktikcenter på andre skoler, samt 2) for uddannelser på skoler som ikke er godkendt til et praktikcenter for den givne uddannelse og dermed ikke har mulighed for at tilbyde eleven skolepraktik på den givne skole, men hvor skolepraktik er muligt i et praktikcenter på en anden skole.

Elevkarakteristika er også en faktor med betydning for andelen af elever, som får en ordinær uddannelsesaftale. Analysen viser, at der er en sammenhæng mellem elevernes gennemsnitsalder på en given uddannelse på en institution og sandsynligheden for at få en ordinær uddannelsesaftale. Jo ældre eleverne er, desto større andel får en ordinær uddannelsesaftale.

Endelig viser analysen, at det har en positiv effekt på andelen af elever med ordinære uddannelsesaftaler på en uddannelse, hvis det faglige udvalg har en central godkendelse af praktikpladsvirksomheder, og altså ikke har delegeret kompetencen til lokale uddannelsesudvalg eller til erhvervsskolerne. Denne praksis er afdækket gennem en indholdskodning af de faglig udvalgs praksis.

4. Erhvervsskolernes gode praksis med praktikplads-opsøgende arbejde

Erhvervsskolerne spiller en essentiel rolle i forhold til at få deres elever i ordinære uddannelsesaftaler. Kapitel 4 belyser god praksis i erhvervsskolernes praktikpladsopsøgende arbejde og undersøger, hvilke faktorer der har betydning for, at eleverne opnår ordinære uddannelsesaftaler.

Kapitlet indledes med afsnit 4.1, som **omhandler erhvervsskolernes organisering af det praktikpladsopsøgende arbejde samt samarbejdet med eksterne parter om den praktikpladsopsøgende indsats**. Helt centralt viser afsnittet, at organiseringen af det praktikpladsopsøgende arbejde har betydning for erhvervsskolernes succes med at få elever i ordinære uddannelsesaftaler. Uddannelser og skoler, hvor den praktikpladsopsøgende indsats er forankret i erhvervsskolens enkelte uddannelsesafdelinger sammenlignet med i ét praktikcenter, er således – alt andet lige – bedre til at få elever i ordinær uddannelsesaftale end skoler, hvor den praktikpladsopsøgende indsats er forankret et samlet sted. I afsnittet præsenteres også betydningen af skolernes rammevilkår og økonomiske incitamenter til at få elever i ordinære uddannelsesaftaler samt betydningen af, om eleverne har mulighed for skolepraktik på uddannelsen.

Herefter følger afsnit 4.2, som belyser **erhvervsskolernes elevrettede indsats, herunder hvornår praktikpladsindsatsen igangsættes på erhvervsskolerne**, og hvilke understøttende indsatser eleverne tilbydes under praktikpladssøgningen. Afsnittet peger på, at vejledningen af elever om praktik bør starte så tidligt som muligt på uddannelsen og endvidere, at det er vigtigt, at skolerne formår at tilpasse indsatsen til den enkelte elevs behov.

Kapitlet afsluttes med afsnit 4.3, som omhandler **erhvervsskolernes virksomhedsrettede indsatser**. Afsnittet belyser herunder, hvordan erhvervsskolerne bedst etablerer og bibeholder eventuel kontakt med virksomhederne samt hvordan skolerne markedsfører eleverne overfor virksomhederne. Centralt i afsnittets konklusioner står, at den virksomhedsrettede praksis overordnet set handler om at skabe og udvikle gode relationer til virksomheder. Dette opnås ved, at skolerne tilegner sig indsigt i virksomhedernes konkrete behov, for dermed at kunne tilbyde en indsats, der matcher den enkelte virksomhed.

4.1 Skolens organisering af og samarbejde om det praktikplads-opsøgende arbejde

Størstedelen af det praktikpladsopsøgende arbejde foregår ude på de enkelte uddannelsesafdelinger på erhvervsskolerne. I mange tilfælde vil arbejdet involvere indsatser direkte målrettet enten elever eller virksomheder. Undersøgelsen peger imidlertid også på, at arbejdet med at få flere elever i ordinære uddannelsesaftaler kan hjælpes på vej af mere strukturelle tiltag, såsom skolens organisering. De væsentligste konklusioner hertil er:

- Det er god praksis at uddannelsens praktikpladsopsøgende indsats er forankret i de enkelte uddannelsesafdelinger, fx således at medarbejderne i den praktikpladsopsøgende indsats er fysisk placeret i nærheden af den uddannelse og de elever de er ansvarlig for.

- Det er god praksis at have en eller flere medarbejdere dedikeret til den praktikpladsopsøgende indsats.

Følgende afsnit om skolens organisering behandler skolens økonomiske rammer og ansvarsfordelingen mellem skolens medarbejdere. Dertil kommer afsnittet også omkring måltal, rammevilkår, økonomiske incitamenter og samarbejdet med eksterne parter.

4.1.1 Organisering af den praktikpladsopsøgende indsats

Overordnet kan det praktikpladsopsøgende arbejde være organiseret på tre måder. Enten kan arbejdet være samlet – fx i et praktikcenter eller i én samlet enhed på skolen – eller det kan være spredt på flere enheder. Endelig kan det praktikpladsopsøgende arbejde være en hybridmodel, hvor der er én enhed *og* flere mindre afdelinger. Hvordan det praktikpladsopsøgende arbejde er forankret, varierer på tværs af skoler og mellem de forskellige uddannelser på de enkelte skoler.

Figur 11 nedenfor viser, hvordan det praktikpladsopsøgende arbejde er forankret på tværs af uddannelser og institutioner opgjort på baggrund af svar fra spørgeskemaundersøgelsen blandt uddannelsesledere. I flest tilfælde er skolens praktikpladsopsøgende arbejde samlet i et praktikcenter (30 pct.) eller i et praktikcenter og i en eller flere mindre enheder på skolen (22 pct.). Dermed er et praktikcenter involveret i det praktikpladsopsøgende arbejde i mere end halvdelen af tilfældene på tværs af uddannelser og skoler. For de resterende foregår det praktikpladsopsøgende arbejde dog uden involvering af et praktikcenter, enten som én fælles enhed på skolen eller i flere mindre enheder, fx på de forskellige uddannelser.

Figur 11: Forankring af det praktikpladssøgende arbejde fordelt på uddannelser og institutioner

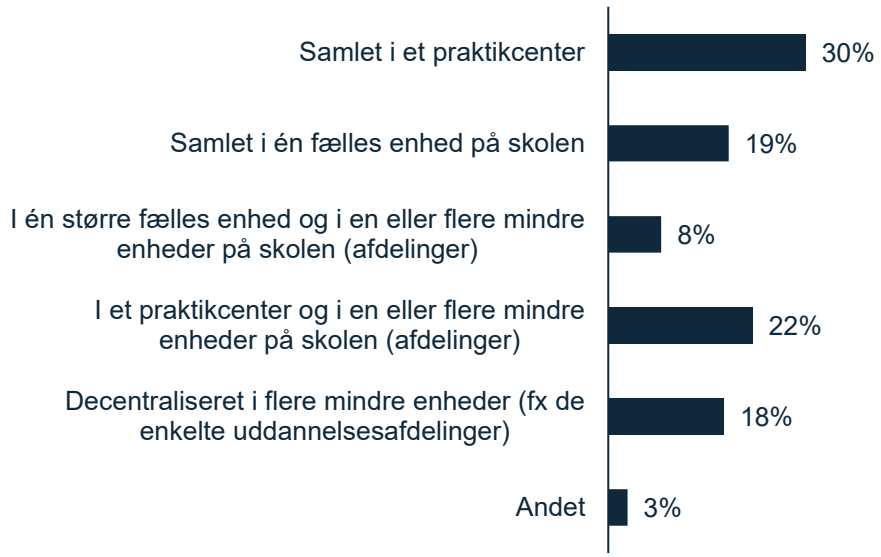

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvor er det praktikpladsopsøgende arbejde forankret for de uddannelser, som du arbejder med? Vælg det svar, som passer bedst.*

Den statistiske model viser, at forankringen af det praktikpladsopsøgende arbejde har en statistisk signifikant betydning for andelen af elever med ordinære uddannelsesaftaler. Analysen viser, at det

har en positiv betydning for andelen af elever med ordinære uddannelsesaftaler, at det praktikpladsopsøgende arbejde enten er forankret i de enkelte uddannelsesafdelinger eller i et praktikcenter og i en eller flere mindre enheder på skolen sammenlignet med steder, hvor indsatsen er samlet i et praktikcenter.

Ledelsesmæssigt fokus og prioritering: I forhold til organiseringen af det praktikpladsopsøgende arbejde, peger casebesøgene på, at det er essentielt, at det praktikpladsopsøgende arbejde prioriteres ledelsesmæssigt. Det indebærer, at der afsættes midler til at ansætte medarbejdere, der er dedikerede til det praktikpladsopsøgende arbejde fx som virksomhedskonsulenter. En sådan medarbejder har bl.a. til opgave at etablere og vedligeholde gode relationer til relevante virksomheder (se også afsnit 4.3.1 for uddybning af virksomhedskonsulenters rolle). Dermed fritages andre medarbejdere – fx faglærere – fra at skulle koncentrere sig om det praktikpladsopsøgende arbejde, så de i stedet kan fokusere på deres respektive kerneopgaver.

På samtlige caseskoler lægges der først og fremmest vægt på, at organiseringen af det praktikpladsopsøgende arbejde skal være forankret flere steder i organisationen og ikke blot samlet ét sted. Praktikpladsindsatsen på caseskolerne er i høj grad tilrettelagt ud fra et nærhedsprincip aktørerne imellem. Det beskrives som en grundlæggende forudsætning for en succesfuld praktikpladsopsøgende indsats, at den foregår med afsæt i et godt kendskab både til den pågældende uddannelse og til den elevgruppe, som virksomhederne skal indgå uddannelsesaftaler med. Og dette kendskab opnås ifølge caseskolerne bedst ved, at medarbejdere, der arbejder med den praktikpladsopsøgende indsats (fx virksomhedskonsulenter), har en tæt tilknytning til de enkelte uddannelser og dens elever.

Kendskabet til uddannelsen og eleverne er vigtigt for den praktikpladsopsøgende indsats, fordi det på længere sigt kan bidrage til at gøre skolens relation til virksomhederne mere troværdig. Når medarbejderne med det primære ansvar for den praktikpladsopsøgende indsats har et indgående kendskab til såvel uddannelsen som de specifikke elever, vedkommende skal ”afsætte” tid til virksomhederne, bliver forudsætningerne for at finde det gode elev-virksomheds-match også bedre. Det understøtter opbygningen af en god relation mellem skole og virksomheder, der sikrer praktikpladser på den lange bane. Med sin tilstedeværelse bliver den praktikpladsopsøgende medarbejder samtidigt et kendt ansigt, som eleverne oplever, er tilgængelig, hvis de har spørgsmål eller på anden måde brug for hjælp til deres praktikpladssøgning.

Klar ansvarsfordeling: En anden forudsætning for en velfungerende praktikpladsopsøgende indsats er, at der er en klar ansvarsfordeling mellem de enkelte enheder og medarbejdere, der er involveret i praktikpladsarbejdet. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at majoriteten af uddannelseslederne mener, at der er etableret en klar ansvarsfordeling for de enkelte enheder og medarbejdere, der er involveret i praktikpladsarbejdet. Dette fremgår af Figur 12 nedenfor, hvor 92 pct. angiver, at de er ”helt enig” eller ”delvist enig” i, at der er etableret en klar ansvarsdeling.

Figur 12: Klar ansvarsfordeling af praktikpladsarbejdet for enheder og medarbejdere fordelt på uddannelser og institutioner

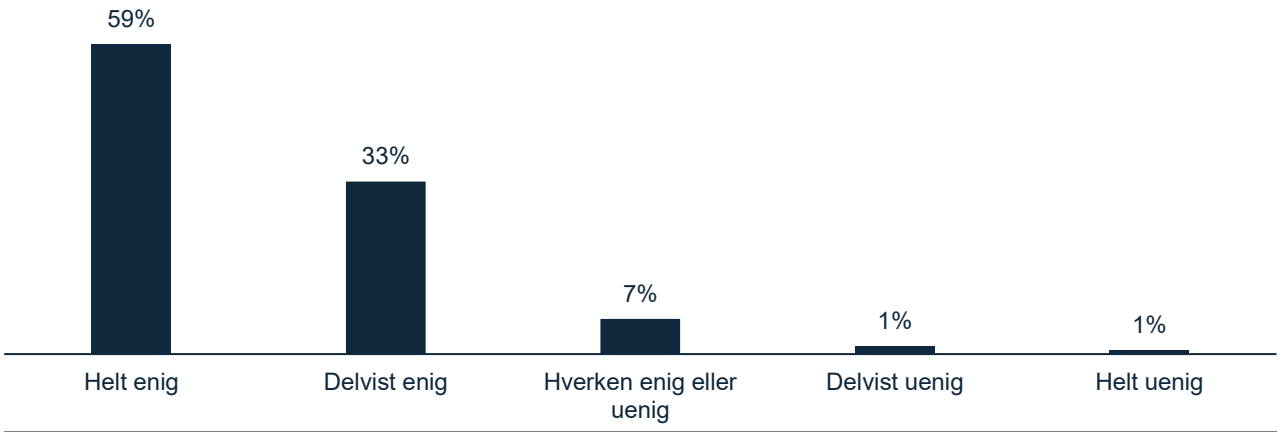

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Der er etableret en klar ansvarsfordeling for de enkelte enheder og medarbejdere, der er involveret i praktikpladsarbejdet for de uddannelser, du arbejder med? Fordelt på: Hvor er det praktikpladsopsøgende arbejde forankret for de uddannelser, som du arbejder med?*

Caseskolerne understreger dog samtidigt, at det er vigtigt, at ansvarsfordelingen kombineres med et tæt samarbejde på tværs af de forskellige ansvarsområder. For at kunne finde et godt match mellem praktikplads og elev, vil virksomhedskonsulenten bl.a. være afhængig af input fra faglærere eller vejledere om elevers praktikrelaterede forudsætninger eller præferencer. Omvendt kan faglæreren bruge input fra virksomhedskonsulenten til fx at inddrage virksomheder i undervisningen. Det tætte samarbejde understøttes af den decentrale tilknytning af virksomhedskonsulenten til de enkelte uddannelsesafdelinger.

Den klare ansvarsfordeling har ifølge caseskolerne også den fordel, at det for især virksomheder og elever medvirker til at tydeliggøre, hvem de skal kontakte, hvis de har brug for hjælp til praktikrelaterede opgaver. Det er derfor vigtigt, at ansvarsfordelingen ikke bare fremstår klar for de involverede medarbejdere, men også er tydelig for andre – herunder elever og virksomheder. Det gør arbejdet med praktikindsatsen (fx indgåelse af uddannelsesaftaler) lettere at overskue for alle implicerede, der dermed kan gå direkte til den relevante medarbejder, hvis de har brug for hjælp eller støtte.

Flere caseskoler har fx en fast procedure, hvor virksomhedskonsulenten præsenteres for eleverne allerede i løbet af deres første uge på grundforløb 1 eller grundløb 2. Dette prioriteres med henblik på dels at skabe tidlig opmærksomhed blandt eleverne på at få søgt praktikpladser, og dels at gøre det tydeligt, hvad virksomhedskonsulentens rolle er på afdelingen.

4.1.2 Klare målsætninger og måltal for det praktikpladsopsøgende arbejde

En undersøgelse af Deloitte fra 2015 beskriver, hvordan flere erhvervsskoler sætter måltal for antal besøg i virksomheder, antal opkald til virksomheder og antal uddannelsesaftaler. Deloitte vurderer i

denne rapport, at de har set eksempler på gode erfaringer, med at styre det pladsopsøgende arbejde ved brug af måltal.[6]

Denne undersøgelse finder imidlertid ikke samme opbakning til brugen af måltal. Spørgeskemaundersøgelsen blandt uddannelsesledere viser godt nok, at 61 pct. af skolerne har opsat ét eller flere måltal i forbindelse med det praktikpladsopsøgende arbejde, mens 39 pct. ikke har opsat konkrete måltal på nogen områder (graf ikke vist). Endvidere er måltal mere udbredt blandt skoler, hvor det praktikpladsopsøgende arbejde overfor virksomheder er samlet i én fælles enhed på skolen eller samlet i et praktikcenter.

Den statistiske model viser dog, at måltal ikke har nogen signifikant betydning for uddannelsens andel af elever i ordinære uddannelsesaftaler. Dette understøttes af, at der på ingen af caseskolerne nævnt egentlige måltal, som afgørende for den praktikpladsopsøgende indsats. Målet for den praktikpladsopsøgende indsats er mange steder først nået, når "alle elever er i praktik", som det udtrykkes. Nogle skoler giver ligefrem udtryk for, at brugen af måltal strider imod den tankegang, der ligger til grund for deres indsats. Ifølge skolerne består god praksis først og fremmest i at etablere gode og langtidsholdbare relationer til virksomhederne. Og dette opnås ikke ved fx at foretage et på forhånd fastlagt antal opkald eller besøg på en virksomhed, men ved løbende at "aflæse" den enkelte virksomheds behov og konkrete situation på et givent tidspunkt og så agere derefter.

Når mere end halvdelen af uddannelsesledere fortæller, at de anvender måltal, skal det nok snarere ses som et udtryk for, at måltallene anvendes som pejlemærker – og ikke som "hårde" krav til skolens medarbejdere – og derigennem fungerer som en tydeliggørelse eller løbende påmindelse om vigtigheden af en vedholdende virksomhedsrettet indsats.

4.1.3 Skolens vurdering af lokalt praktikpladsudbud, rammevilkår og egen succes med praktikpladsindsatsen

Det lokale udbud af relevante virksomheder er et rammevilkår, som skolerne må agere inden for, og som kan gøre det praktikpladsopsøgende arbejde enten lettere eller vanskeligere at lykkes med.

Forskel i oplevelsen af rammevilkår: Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er forskel på, hvor let eller svært uddannelseslederne mener det er at finde praktikpladser til eleverne (Figur 13). Mens knap fire ud af ti (39 pct.) uddannelsesledere vurderer det som værende "meget let" eller "let" at finde praktikpladser til eleverne, finder 15 pct. det "svært" eller "meget svært". Der er kun begrænset forskel i vurderingen af, om det er let at finde praktikplads afhængig af, hvilket uddannelsesområde uddannelseslederen har svaret på baggrund af (graf ikke vist).

[6] Deloitte (2015) "God praksis i den praktikpladsopsøgende indsats. Videns- og inspirationskatalog" s. 8+9

Figur 13: Skolens oplevelse af tilgængelighed af praktikpladser

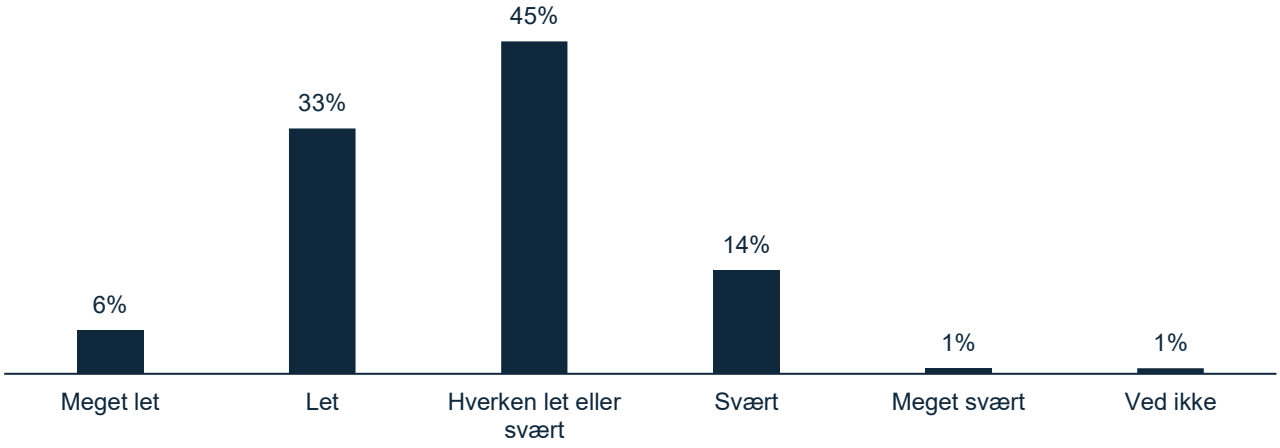

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvor let eller svært er det generelt at finde praktikplads til eleverne?*

Blandt de uddannelsesledere i spørgeskemaundersøgelsen, der finder det "svært" eller "meget svært" at finde praktikpladser, svarer flest, at virksomheder i området ikke efterspørger eleverne, eller at karakteristika ved eleverne har betydning for, at det kan være svært at finde en praktikplads. Få angiver, at skolens organisering af indsatsen udgør en barriere. Af "andre årsager" nævnes bl.a., at der er manglende mobilitet fra elevernes side, og at barrierer er brancheafhængige.

Skolens rammevilkår, herunder det lokale praktikudbud, kan variere på baggrund af uddannelsestype og skolens geografiske placering. Figur 14 nedenfor viser uddannelsesledernes vurdering af det lokale praktikpladsudbud ift. at finde praktikpladser til elever på tværs af uddannelser og institutioner. Figuren viser, at der er stor forskel på vurderingen af udbuddet. Ca. halvdelen (51 pct.) vurderer, at det lokale praktikpladsudbud er stort eller meget stort, mens 11 pct. vurderer udbuddet som lille eller meget lille. 35 pct. vurderer hverken udbuddet som stort eller lille.

Figur 14: Skolens vurdering af det lokale praktikpladsudbud på tværs af uddannelser og institutioner

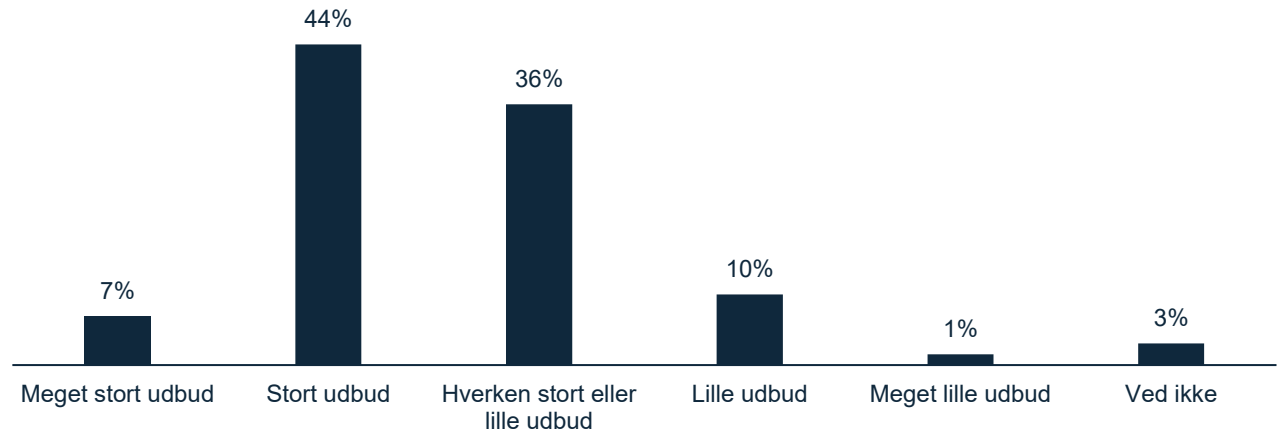

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvordan vurderer du det lokale praktikpladsudbud i forhold til at finde praktikpladser til elever på de uddannelser, som du arbejder med?*

Gode rammevilkår for praktikindsatsen og efterspørgsel efter elever: Fordi rammevilkårene, herunder det lokale praktikudbud, varierer på tværs af uddannelser og institutioner bør uddannelserne- og skolernes selvvurderede succes med praktikpladsindsatsen vurderes med rammevilkårene in mente. For selvom det praktikpladsopsøgende arbejde i princippet ikke kun skal foregå i nærområdet, gives der på caseskolerne udtryk for, at nærområdets virksomheder har deres primære fokus, og at de først kigger udover nærområdet, når indsatsen her er "mættet".

Figur 15 nedenfor viser uddannelsesledernes vurdering i spørgeskemaundersøgelsen af skolens succes med praktikpladsindsatsen, når man tager det lokale praktikpladsudbud i betragtning på tværs af uddannelser og institutioner. Af figuren fremgår det, at flertallet af uddannelsesledere vurderer skolens succes med praktikpladsindsatsen "meget god" eller "god", når det lokale praktikpladsudbud tages i betragtning. Da uddannelseslederne i spørgsmålet evaluerer deres egne præstationer, kan forskellen mellem "meget god" og "god" være af væsentlig betydning, trods begge indikerer positive tilkendegivelser. Dette kommer til udtryk i den statistiske model, som viser, at der er en positiv sammenhæng mellem uddannelsesledernes egen vurdering af skolens succes med praktikpladsindsatsen taget det lokale praktikpladsudbud i betragtning og andelen elever i ordinær praktik.

Figur 15: Skolens succes med praktikpladsindsatsen taget det lokale praktikpladsudbud i betragtning på tværs af uddannelser og institutioner

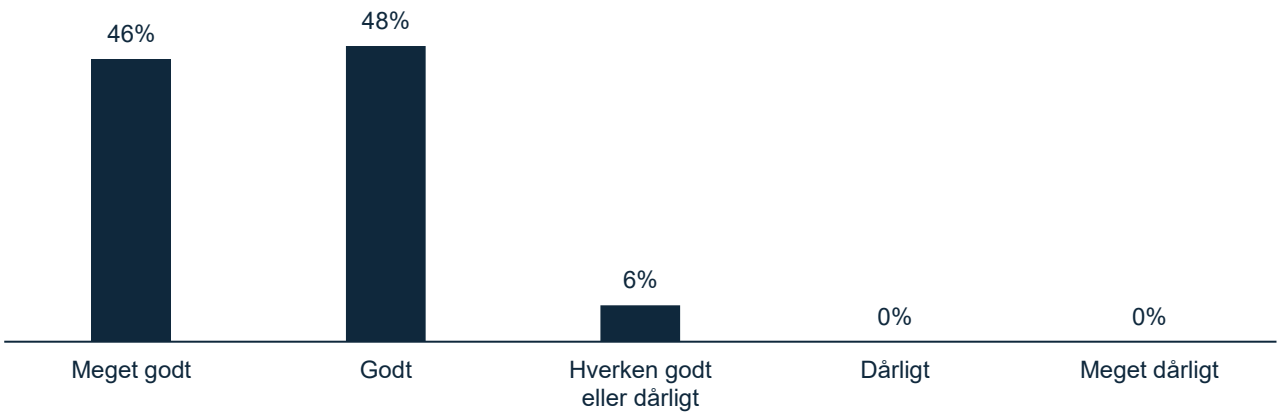

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvis man tager det lokale praktikpladsudbud i betragtning, hvordan vurderer du så alt i alt skolens succes med praktikpladsindsatsen på de uddannelser, som du arbejder med?*

På samtlige casebesøg gives der i interviewene udtryk for, at det for tiden er relativt let for langt de fleste elever at finde en praktikplads, fordi efterspørgslen på elever fra virksomhederne er høj. Skolerne peger i interviewene på, at det er en væsentlig forklaringsfaktor for deres høje andel af ordinære uddannelsesaftaler. I samme forbindelse understreger skolerne dog, at "uddannelsesaftalerne ikke kommer på plads af sig selv", men at der stadig er virksomheder, som skal overtales til at tage elever ind.

4.1.4 Økonomiske incitamenter på skolerne

Skolerne er underlagt det såkaldte praktikpladstaxameter. Børne- og Undervisningsministeriet beregner et måltal for antal indgåede uddannelsesaftaler pr. skole, og skolen får en takst for de af deres elever, der indgår en uddannelsesaftale, indtil måltallet er opfyldt. Derudover modtager skolerne en forhøjet takst (bonus) for de elever med uddannelsesaftaler, der ligger over måltallet.

Halvdelen af uddannelseslederne kender ikke praktikpladstaxametret: Spørgeskemaundersøgelsen blandt uddannelseslederne viser, at ca. halvdelen (53 pct.) kender til praktikpladstaxameteret, mens 47 pct. ikke er bekendt med praktiktaxametersystemet. Dette fremgår af figuren nedenfor. Knap en tredjedel af uddannelseslederne (32 pct.) angiver, at taxameteret giver et stærkt incitament til at arbejde systematisk med praktikpladsindsatsen, mens 22 pct. ikke mener, at taxameteret giver et stærkt incitament til at arbejde systematisk med praktikpladsindsatsen (ikke vist i en figur).

Figur 16: Praktikpladstaxameterets incitament for systematisk samarbejde.

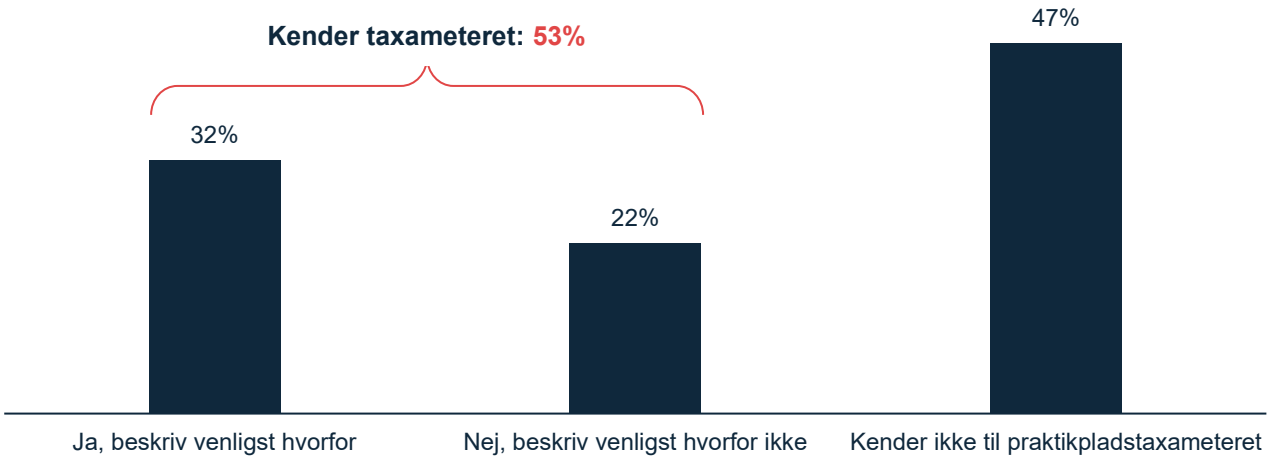

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Vurderer du, at praktikpladstaxameteret giver et stærkt incitament til at arbejde systematisk med praktikpladsindsatsen?*

Blandt uddannelsesansvarlige, der anser taxameteret som et stærkt incitament til at arbejde systematisk med praktikpladsindsatsen, lyder forklaringerne i spørgeskemaets åbne besvarelser bl.a., at det har direkte og mærkbar betydning for skolens ressourcer, og at det derigennem kan medvirke til at professionalisere praktikindsatsen. En uddannelsesleder forklarer, at taxameterpengene giver mulighed for at ansætte virksomhedskonsulenter dedikeret til det praktikpladsopsøgende arbejde og dermed højne kvaliteten og kontinuiteten i det opsøgende arbejde.

Blandt uddannelsesledere, som ikke mener, taxameteret giver stærkt incitament til at arbejde systematisk, går tre typer oplevelser igen i spørgeskemaets åbne besvarelser. Én gruppe peger på, at indsatsen ville blive gennemført uanset praktikpladstaxameteret, idet det er en del af skolens almindelige drift at sikre praktikpladser til alle elever. En anden gruppe peger på, at taxameteret ikke har betydning for virksomhedernes efterspørgsel efter elever, hvorfor det ikke har nogen effekt på

antallet af elever i praktik. Endelig peger en tredje gruppe på, at tilskuddets størrelse er for lille, og at det økonomiske incitament derfor ikke er tilstrækkeligt.

4.1.5 Samarbejde med eksterne parter

Majoriteten af skolerne samarbejder med en eller flere kommunale eller regionale aktører om praktikpladsarbejdet. Spørgeskemaundersøgelsen viser, jf. Figur 17, at 85 pct. på tværs af uddannelser og institutioner samarbejder med en eller flere kommunale eller regionale aktører, mens kun 15 pct. ikke har nogen form for kommunalt eller regionalt samarbejde.

Skoler samarbejder med KUI og jobcenter: Spørgeskemaundersøgelsen viser, at hovedparten af skolerne (76 pct.) samarbejder med jobcentre om at få eleverne i praktik, mens 60 pct. samarbejder med KUI.

Figur 17 Skolens samarbejde med kommunale og regionale aktører ift. praktik

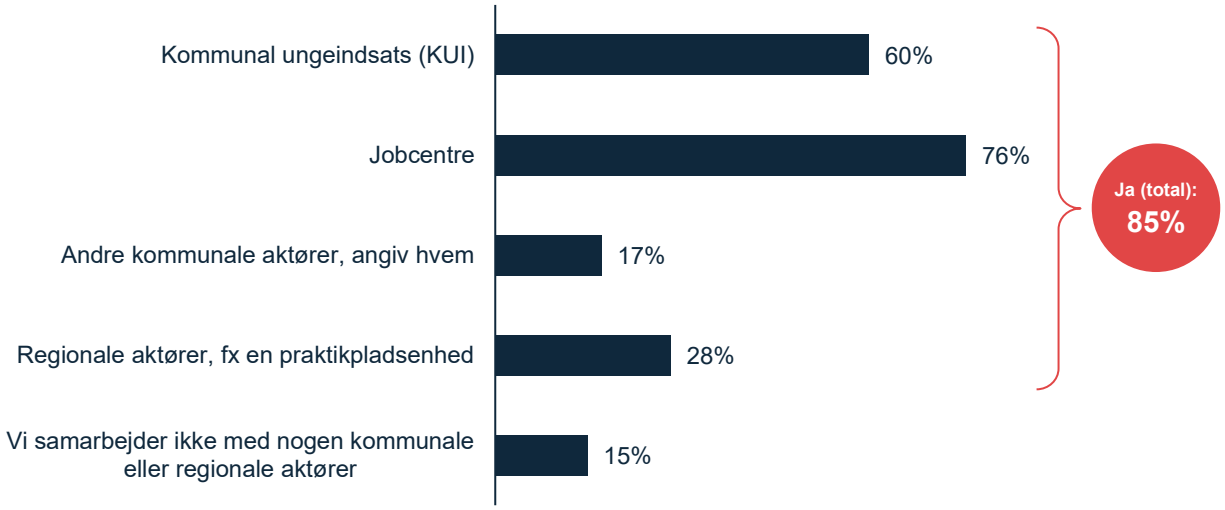

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvilke af følgende kommunale eller regionale aktører samarbejder skolen med ift. praktik? (flere svar muligt)*

For samarbejdet med kommunal ungeindsats angiver 27 pct. af uddannelseslederne, at de i "meget høj grad" eller "høj grad" samarbejder med KUI om at finde praktikpladser til elever (unge under 25 år), som har brug for ekstra støtte for selv at finde praktikpladser (ikke vist)[7]. 28 pct. af uddannelseslederne angiver, at de i "meget høj grad" eller "høj grad" samarbejder med KUI i form af understøttende samtaler for elever, der har brug for ekstra støtte, fx samtale øvelser, mentorordninger mv. (ikke vist).

Blandt de skoler, der samarbejder med jobcentrene, angiver 18 pct. af uddannelseslederne, at skolen samarbejder med jobcentrerene ift. at finde praktikpladser til elever, som har brug for ekstra

[7] Spørgsmålsformulering: I hvor høj grad samarbejder I med KUI på følgende områder: Finde praktikpladser til elever, som har svagere forudsætninger for selv at finde praktikpladser

støtte for selv at finde praktikpladser (ikke vist). 15 pct. angiver, at skolen samarbejder med jobcentrene i form af understøttende indsatser for elever, der har brug for ekstra støtte, fx i form af samtaleøvelser mv.

På caseskolerne bliver der i interviewene givet udtryk for, at samarbejdet med KUI og jobcentre primært forløber forud for optagelse på uddannelsen, eller hvis eleven af den ene eller anden årsag stopper undervejs på uddannelsen. I rekrutteringsøjemed samarbejder en enkelt caseskole med jobcentret om et "uddannelsesløft"-projekt for langtidsledige. Samarbejdet, når elever dropper ud af uddannelsen, indebærer fx en grundig overlevering til KUI. Casebesøgene indikerer, at selve praktikindsatsen og arbejdet med at finde en praktikplads primært foregår på den enkelte skole, uden nævneværdigt samarbejde med ovenfornævnte aktører.

Næsten alle skoler samarbejder med det lokale uddannelsesudvalg, mens halvdelen har et samarbejde med det faglige udvalg: De faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg har til formål at involvere arbejdsmarkedets parter i uddannelserne, så de til enhver tid svarer til kravene på arbejdsmarkedet.[8] Af Figur 18 nedenfor fremgår det, at næsten alle, 89 pct. af skolerne, samarbejder med lokale uddannelsesudvalg ift. det praktikpladsopsøgende arbejde, mens ca. halvdelen samarbejder med faglige udvalg, arbejdsgiverorganisationer og arbejdstagerorganisationer. Kun 4 pct. samarbejder ikke med nogen af de, i Figur 18, nævnte aktører.

Figur 18: Øvrige eksterne samarbejdspartnere

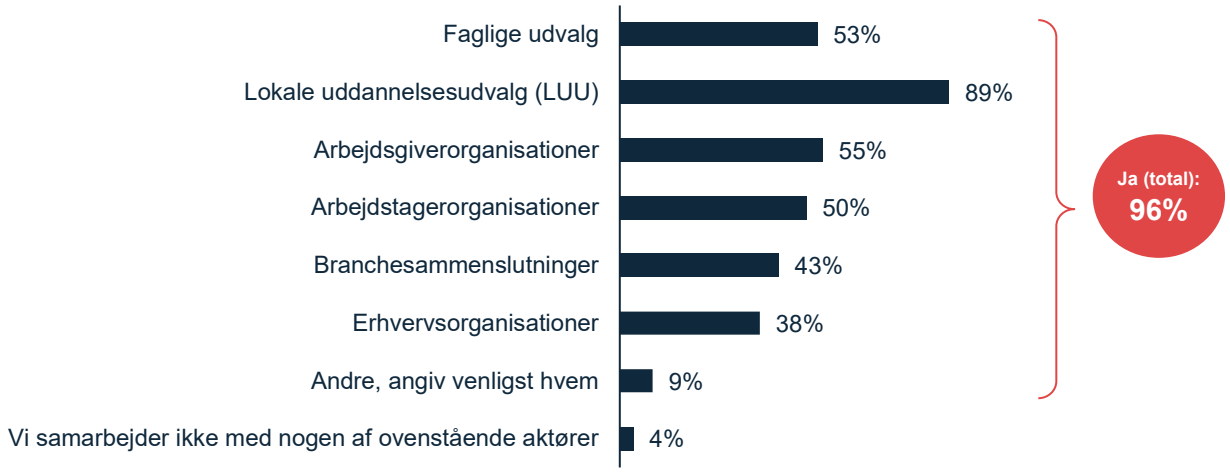

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Hvilke af følgende aktører samarbejder skolen med i forhold til det praktikpladsopsøgende arbejde? (flere svar muligt)*

En formand for et lokalt uddannelsesudvalg beskriver i et interview, hvordan deres arbejde med at udvikle praktikpladsindsatsen i høj grad er kendetegnet ved at være kontinuerligt og konstruktivt, at skolen lytter til virksomhederne i det lokale uddannelsesudvalg, og at der afsættes ressourcer fra skolens side til at udvikle virksomhedssamarbejdet. En anden repræsentant for et andet lokalt uddannelsesudvalg påpeger, at det lokale uddannelsesudvalgs rolle også er at give skolen inputs til,

[8] https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/ansvar-og-aktoerer/raad-og-udvalg/faglige-udvalg-og-lokale-uddannelsesudvalg

hvad behovet hos virksomhederne er, fx ift. at følge med den teknologiske udvikling eller undervisning i andre maskiner.

4.1.6 Uddannelser og skoler med mulighed for skolepraktik

Hvis det ikke lykkes for eleven at finde en praktikplads, kan eleven på nogle uddannelser begynde i skolepraktik i et praktikcenter. Det er hensigten, at eleven så hurtigt som muligt får en praktikplads og derved skal forlade skolepraktikken. Det kan fx ske ved, at eleven får en kort uddannelsesaftale eller en restuddannelsesaftale.

De deskriptive undersøgelser viser, at der er forskel på, hvor stor en andel af uddannelsernes elever, der går i skolepraktik. Casebesøgene viser på linje hermed, at der mellem de forskellige skoler, er forskellige perspektiver på betydningen af skolepraktik og nødvendigheden af at have skolepraktikken på matriklen.

Muligheden for skolepraktik fremhæves på flere casebesøg som vigtigt i forhold til søgningen til erhvervsuddannelser, fordi det giver tryghed for eleven at vide, at eleven kan gennemføre uddannelsen, selvom det ikke skulle lykkedes at finde en praktikplads. Andre fremhæver muligheden for skolepraktik som en vigtig "buffer" i perioder med lav aktivitet i branchen eller for elever, som ikke er helt klar til at komme i praktik i en virksomhed, men som vurderes at kunne blive det efter en kortere periode i skolepraktik. Statistik fra Børne- og Undervisningsministeriet viser, at kun få elever (4 pct.), som gennemfører en erhvervsuddannelse, er i skolepraktik under hele uddannelsen, og ca. halvdelen er i skolepraktik i kortere tid end 6 måneder.[9]

Den statistiske analyse viser imidlertid to fund relateret til skolepraktik. For det første viser analysen, at andelen af elever i ordinær uddannelsesaftale er højere på de uddannelser på skoler, som ikke er godkendt til et praktikcenter i den givne uddannelse[10]. For det andet viser analysen, at andelen af elever i ordinære uddannelsesaftaler er højere 1) for uddannelser, hvor skolepraktik ikke er en mulighed hverken på den givne skole eller i et praktikcenter på andre skoler, samt 2) for uddannelser på skoler som ikke er godkendt til et praktikcenter for den givne uddannelse og dermed ikke har mulighed for at tilbyde eleven skolepraktik på den givne skole, men hvor skolepraktik er muligt i et praktikcenter på en anden skole.

Med andre ord; hvis der for en given uddannelse ikke er mulighed for skolepraktik i skolens praktikcenter, er andelen af elever der får en ordinær uddannelsesaftale højere.

[9] UVM. STIL. Praktikpladsområdet. Årsstatistik 2018.
[10] Praktikcentergodkendte uddannelser på institutioner: https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/erhverv/xls19/190513-udbud-indstillinger-opdelt-paa-uddannelse-institutioner-inkl.xlsx?la=da ("190513-Udbud-Indstillinger-opdelt-paa-uddannelse-institutioner-inkl"). Se yderligere forklaring af variabel i

Tabel 3 på side 56.

4.2 Indsats overfor eleverne

Skolens indsats overfor eleverne i forbindelse med deres vej til en ordinær uddannelsesaftale er omfangsrig. Skolerne arbejder med en bred vifte af tiltag og indsatser, der typisk igangsættes på forskellige tidspunkter i løbet af et uddannelsesforløb.

Det er først og fremmest væsentligt at påpege, at det langt fra er alle elever, der har behov for nævneværdig støtte eller hjælp til at finde en praktikplads. Casebesøgene viser, at erhvervsskolerne i varierende grad har elever, der allerede forud for start på uddannelsen har en uddannelsesaftale (fx fordi de ønsker at springe grundforløb 1 over) eller som fuldt ud selv er i stand til at håndtere praktikpladssøgningsprocessen. Omvendt er der nogle elever, der har brug for større eller mindre grad af støtte fra skolen. Dermed er den gode praksis i erhvervsskolernes elevrettede praktikindsats også ensbetydende med en differentieret indsats, som er tilpasset den enkelte elevs udgangspunkt og udvikling. Følgende afsnit beskriver eksempler på indsatser, som caseskolerne har fundet væsentlige for at få alle elever i ordinære uddannelsesaftaler.

I dette afsnit er god praksis i forhold til erhvervsskolernes praktikindsats overfor eleverne inddelt i kronologisk rækkefølge, netop det har Figur 19 nedenfor til formål at illustrere. Figuren viser, hvordan der kan være en række elevrettede indsatser, der påbegyndes:

- *Før* elevens skolestart
- Indsatser der relaterer sig til elevens *start* på grundforløb 1 eller 2
- Indsatser der udspiller sig *under* og i *slutningen* af grundforløb 2.

Figur 19: Understøttende aktiviteter ifm. uddannelsens forløb

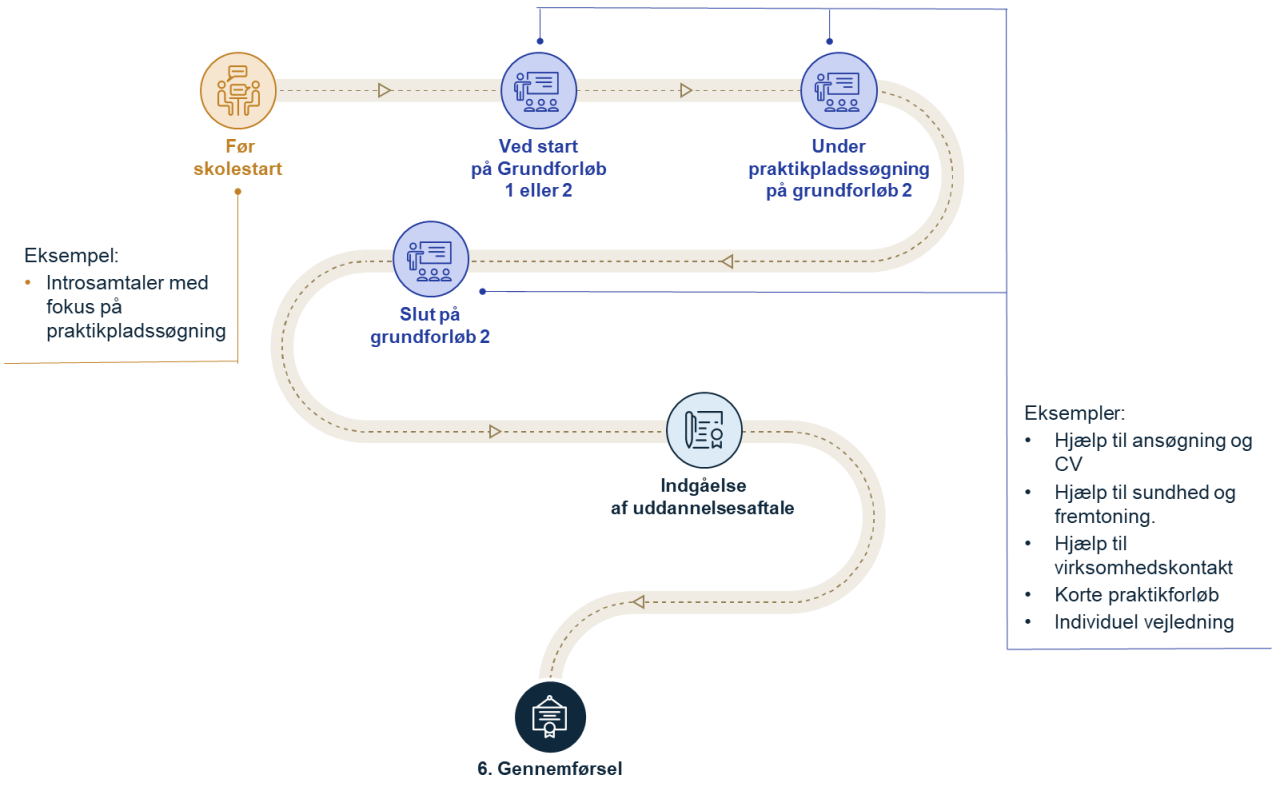

Grundlæggende peger caseskolerne på, at vejledningsindsatsen for at få eleverne i ordinære uddannelsesaftaler bør starte så tidligt som muligt, og gerne allerede før skolestart i forbindelse med en introsamtale. Da eleverne har brug for varierende grad af hjælp og støtte, er det væsentlige, at erhvervsskolerne tilpasser indsatsen den enkelte elev. Det betyder, at mens nogle elever kræver få eller ingen understøttende aktiviteter, fx udelukkende hjælp til at skrive CV, skal andre elever have vedvarende og mere intensiv hjælp til at opnå en ordinær uddannelsesaftale.

4.2.1 Tidlig igangsættelse af vejledning af elever om praktikpladssøgning

Som beskrevet ovenfor peger ansatte på caseskolerne på, at vejledningsindsatsen for at få eleverne i ordinære uddannelsesaftaler bør ligge så tidligt som muligt i uddannelsesforløbet. Dette er for at skabe en klar bevidsthed hos eleverne om, at de er i gang med en uddannelse, hvor praktik er helt centralt, og at det er nødvendigt at begynde søgning af praktikplads hurtigst muligt. På flere af caseskolerne begynder vejledningsindsatsen således allerede *før* elevens start på uddannelsen, ofte i forbindelse med en introsamtale med en vejleder på skolen. Introsamtalerne fungerer for flere skoler yderligere som en forventningsafstemning mellem skolen og eleven i det hele taget, og indeholder nogle steder en samtale om elevens fremtidsønsker, eventuelle ønsker til en praktikplads, tidligere erhvervserfaring mv. På den måde gøres eleverne opmærksomme på, at de allerede fra start skal tænke over, hvor de ønsker at komme i praktik og opfordres til selv at gå i gang med at finde et sådant sted.

Eleverne sætter tilsvarende pris på et tidligt praktiksøgningsrettet fokus. Interviewede elever fortæller fx, at de ønsker, at der hurtigst mulig kommer fokus på praktikpladssøgningen. Det italesættes også som positivt, at skolen fortæller dem, hvornår og hvordan de skal igangsætte deres søgning. Enkelte elever påpeger i den forbindelse, at de har ventet med at søge praktikplads ”fordi skolen ville sige til”. Anbefalingen er således at være opmærksom på, hvilke signaler der sendes til eleverne ifm. praktikpladssøgningen, herunder ”sige til”, hvis man lovet det.

Vejledningen starter tidligere på tværs af uddannelser og institutioner på grundforløb 2 sammenlignet med på grundforløb 1. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at tidspunktet for igangsætning af vejledning af elever om praktikpladssøgningen på henholdsvist grundforløb 1 og grundforløb 2 varierer på tværs af uddannelse og skole. Dette fremgår af Figur 20 nedenfor. Samtidig viser figuren, at vejledningen af praktikpladssøgning generelt igangsættes tidligere på grundforløb 2 end på grundforløb 1. På grundforløb 1 angiver lidt over en tredjedel af uddannelseslederne (36 pct.), at vejledning om praktikpladssøgningen igangsættes i begyndelsen af forløbet. Til sammenligning angiver tre fjerdedele (73 pct.) af uddannelseslederne, at vejledningen igangsættes i begyndelsen af grundforløb 2.

Figur 20: Igangsætning af vejledning af eleverne om praktikpladssøgning på grundforløb 1 og grundforløb 2

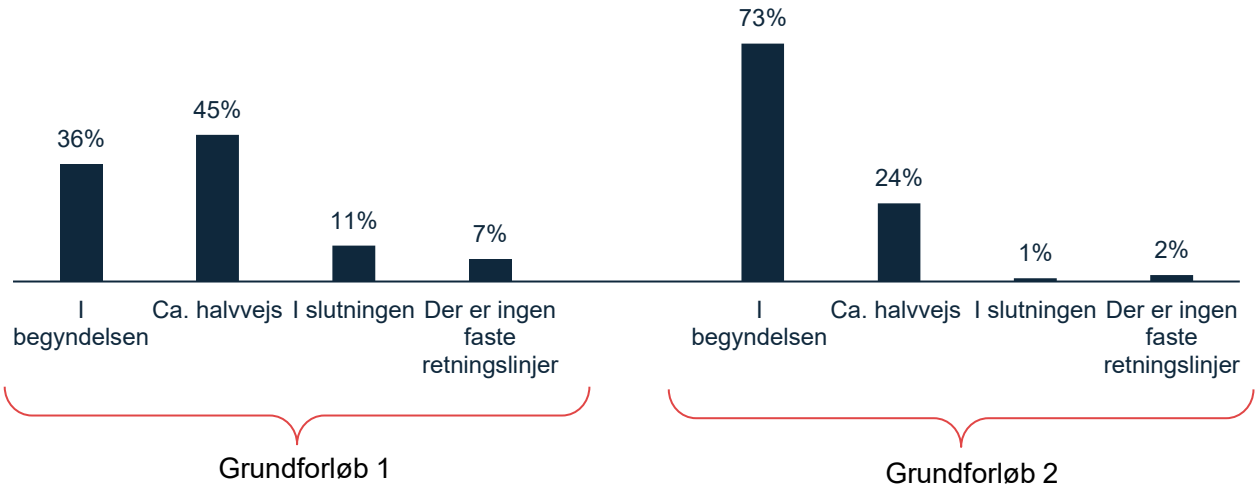

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål*: 'Hvornår igangsættes vejledning af eleverne om praktikpladssøgning på grundforløb 1?' og 'Hvornår igangsættes vejledning af eleverne om praktikpladssøgning på grundforløb 2?'*

Tidlig introduktion og italesættelse er dog i alle tilfælde blot første led i en vedvarende proces, hvor eleverne "holdes til ilden" i forhold til deres videre praktikpladssøgning. Nedenfor beskrives, hvordan der helt konkret arbejdes med understøttende indsatser overfor eleverne, mens de er i gang med at søge, og hvilke indsatser caseskolerne vurderer som god praksis.

4.2.2 Understøttende indsatser for eleverne ifm. praktikpladssøgning

På de besøgte caseskoler bliver det beskrevet, hvordan der tidligt på uddannelsesforløbet finder en række aktiviteter rettet mod eleverne sted med henblik på at opnå en uddannelsesaftale. Fælles for aktiviteterne er, at de alle omhandler, hvordan eleverne bedst "sælger sig selv" til virksomhederne.

Figur 21 nedenfor viser opsummerende en række eksempler på understøttende indsatser, der anses som god praksis i erhvervsskolerne elevrettede hjælp til praktikpladssøgning.

Ud over konkrete eksempler på forskellige indsatser illustrerer figuren også, hvordan aktiviteterne tilpasses og tilbydes afhængig af elevernes behov, så indsatsen er overskuelig for skolens praktikpladsopsøgende medarbejdere for de mest selvkørende elever, mens de elever, som har brug for en mere håndholdt indsats, også kan få dette. Derudover har modellen en form, der symboliserer, at færre og færre elever anvender indsatserne, fordi de undervejs får underskrevet en uddannelsesaftale og derfor ikke længere har behov for skolens praktikpladsopsøgende indsats.

Figur 21: Opsummerende model med eksempler på indsatser

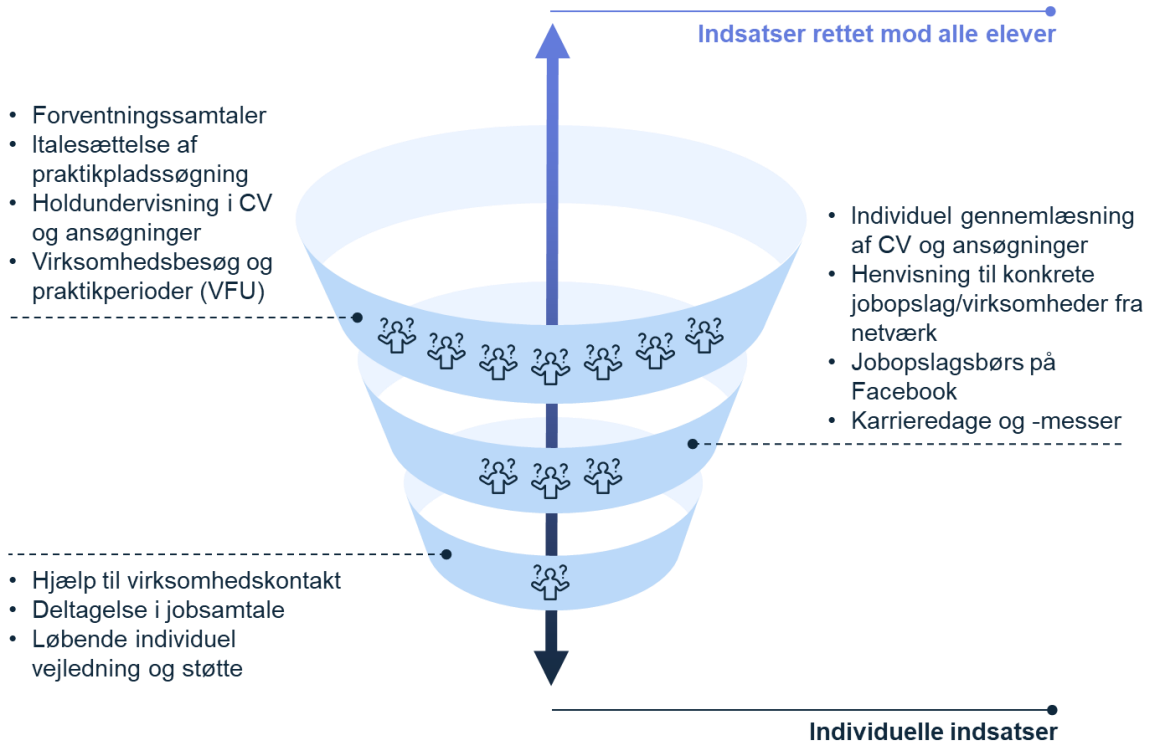

Vejledning i CV og ansøgninger: Nogle af aktiviteterne tager form som "almen" hjælp til jobsamtale, herunder hjælp til udformning af CV og ansøgning samt træning i "elevatortaler" mv. På flere skoler har man tilrettelagt undervisningsforløb alene med det formål at gøre eleven klar til at søge – og få – en ordinær uddannelsesaftale. Caseskolerne betoner i den forbindelse væsentligheden af, at aktiviteterne i forbindelse med praktikpladsindsatsen overfor eleverne er dedikeret. En caseskole beskriver fx, hvordan det er vigtigt, at hjælp til ansøgning og CV reelt prioriteres, og ikke foregår som en underordnet aktivitet i fx danskundervisningen.

Udover formaliserede retningslinjer for hjælp til CV mv., peger caseskolerne på, at træning og vejledning i CV og ansøgninger samt etablering og opretholdelse af kontakt til virksomheder er løbende opgaver for lærere og praktikpladskonsulenter, når de færdes mere uformelt med eleverne.

Øget fokus på sociale og personlige kompetencer: Foruden den "almene" hjælp påpeger flere caseskoler, hvordan de igennem en årrække har sat øget fokus på aktiviteter, der målretter sig elevernes sociale og personlige kompetencer. God praksis består dermed i at styrke elevernes sociale og personlige kompetencer, og kan fx indebære undervisning i særlige forløb eller fag i vigtigheden af at se præsentabel ud, at turde tage direkte kontakt til virksomheder, og fokus på hvordan eleverne generelt bør indgå og opføre sig på en arbejdsplads. Udvikling af sociale og personlige kompetencer er for skolens medarbejdere i høj grad også den pædagogiske, og ofte uformelle, relation mellem medarbejdere og eleverne, når de ses på gangen, i undervisningen eller på værkstedet.

Figur 22 nedenfor viser, hvilke understøttende indsatser eleverne tilbydes i forbindelse med praktikpladssøgningen, og hvordan indsatsen er organiseret. Af figuren fremgår, at hovedparten af alle skoler tilbyder en række forskellige indsatser og at alle skoler tilbyder *Hjælp til ansøgning og CV.*

Figur 22. Understøttende indsatser for eleverne ifm. praktikpladssøgning

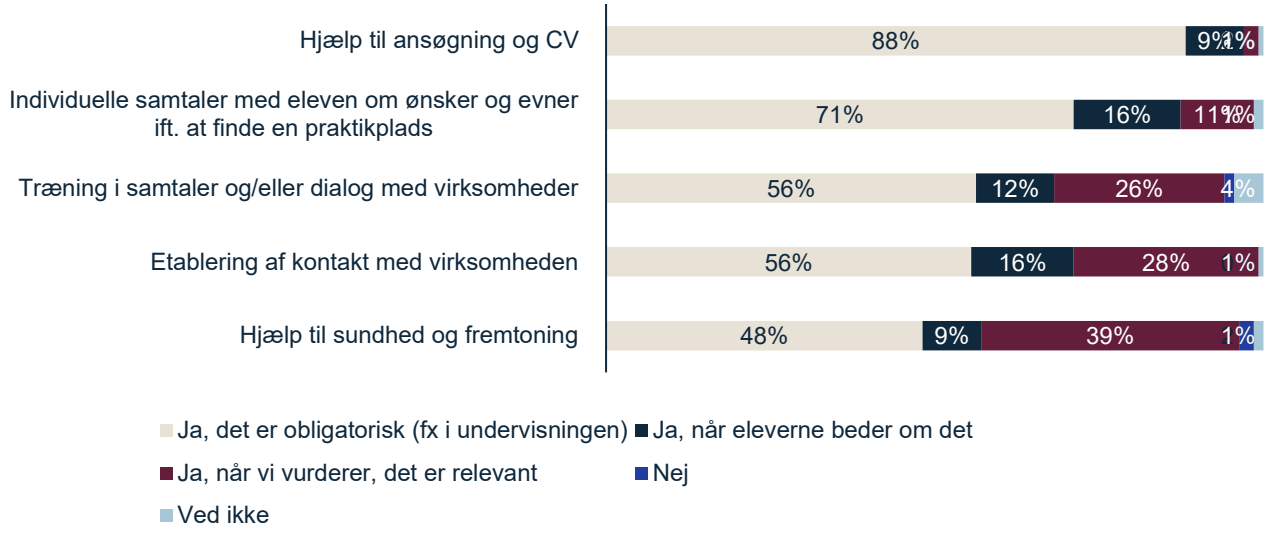

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Bliver eleverne tilbudt følgende understøttende aktiviteter i forbindelse med praktikpladssøgning?*

Fællesarrangementer med virksomheder bliver en del af praktikindsatsen: En måde hvorpå skolerne kan hjælpe eleverne med at *etablere kontakt til virksomheden* er gennem fællesarrangementer. Flere caseskoler arrangerer besøg fra virksomhedsrepræsentanter, der fx fortæller om, hvad de søger i en elev. Dette er ofte arrangementer for alle elever, men vil primært fungere som en praktikindsats for de elever, der endnu ikke har underskrevet en uddannelsesaftale. Et væsentligt element er, at eleverne forud for disse arrangementer er blevet undervist i, hvordan man bedst tager sig ud over for virksomhederne. Eleverne kan bruge arrangementerne til at komme i direkte kontakt med virksomhederne og i visse tilfælde søge praktik gennem speed-dating-lignende arrangementer. Praktikkonsulenter og undervisere har overfor nogle elever, der endnu ikke har en uddannelsesaftale, aftalt konkrete mål for, hvilke virksomheder de skal henvende sig til på dagen. Flere elever lægger her vægt på, at det er en god måde at lære, hvordan de kan henvende sig til virksomheder, og hvad de efterspørger.

Virksomhedsforlagt undervisning og korte praktikbesøg: En anden måde eleverne kan komme i kontakt med virksomheder, og derigennem opnå ordinære uddannelsesaftaler, er gennem kortere løbende praktikperioder. Alle caseskoler påpeger, hvordan virksomhedsforlagt undervisning eller kortere besøgspraktik (á fx nogle dages varighed) er et virkningsfuldt middel til, at eleverne opnår en ordinær uddannelsesaftale. Eleverne opfordres til at tage i nogle dages praktik enten i en undervisningsuge eller ferier for at få en fod indenfor ved en virksomhed. Flere caseskoler fortæller, at mange elever skriver under på en uddannelsesaftale med netop den virksomhed de har besøgt, i umiddelbar forlængelse af deres besøgspraktik. Eleverne indgår uddannelsesaftaler med disse virksomheder, også selvom det er meget tidligt på deres skoleforløb, men holder kontakt til virksomheden gennem hele grundforløb 2, fx med flere praktikperioder eller som arbejdsdreng. Flere af de

interviewede elever fortæller, at de derfor kender virksomheden relativt godt allerede inden de starter officielt.

Nogle skoler og lokale uddannelsesudvalg oplever dog, at det bliver sværere og sværere at finde tid i læreplanen til de kortere besøgspraktikperioder, og at der generelt strammes op på, hvor meget praktik elever må tage. At arbejde mere strategisk med kortere praktikophold som en fast del af grundforløbene, kræver en klar prioritering og ressourceafsættelse fra skoleledelsens side.

Brug af sociale medier og lokale digitale platforme: Flere caseskoler har Facebooksider, hvor man deler stillingsopslag eller tips om virksomheder (fx fra praktikkonsulentens netværk), der søger elever. Eleverne opfordres desuden af lærere og praktikkonsulenter til at anvende diverse sider, hvor man deler praktikpladsopslag. Det er i nogen grad elever, der har sværere ved at få underskrevet en ordinær uddannelsesaftale, der anvender disse kanaler. Mange elever anser især tips fra undervisere eller praktikkonsulenter om virksomheder, der mangler elever, som de bedste. Fornemmelsen er, at der med de mere personlige tips er færre ansøgere, end der er med de mere officielle jobopslag. Når det er sagt, er der en del af de besøgte brancher, hvor eleverne ikke oplever at jobopslag er kutyme. Den nationale portal praktikpladsen.dk bruges ikke meget, da kun få virksomheder slår ledige praktikpladser op her.

Individuelle samtaler til elever der endnu ikke har en underskrevet uddannelsesaftale: Elever der endnu ikke har indgået en ordinær uddannelsesaftale mod slutningen af grundforløb 2 (i nogle tilfælde tidligere), bliver på flere caseskoler tilbudt individuelle samtaler. Caseskolerne beskriver medarbejdernes indsats ved disse samtaler, som mere intensiv og håndholdt. Medarbejderne presser fx mere på for, at eleverne søger bredere og arbejder med at, eleverne er realistiske i de ønsker de har til deres praktiksteder. Flere skoler nævner også her en øget brug af deres eget netværk og generel interaktion med virksomheder, for at få de sidste elever i praktik. Lærere og praktikkonsulenter kontakter fx virksomheder, de tror kan tage eleven i lære, for at høre, om eleven må komme forbi. Endeligt tager praktikpladskonsulenter eller lærere i enkelte tilfælde med eleven til jobsamtale, såfremt det vurderes nødvendigt.

4.3 Skolernes virksomhedsrettede indsatser

En væsentlig opgave i det praktikpladsopsøgende arbejde angår samarbejdet med og relationerne til virksomhederne, herunder skolernes indsatser og kommunikation med virksomhederne. Fælles for alle de besøgte caseskoler er, at de først og fremmest peger på, at god virksomhedsrettet praksis overordnet set handler om at skabe og udvikle gode relationer til virksomheder. I dette afsnit udfoldes, hvordan skoler helt konkret kan arbejde med deres virksomhedsrelation baseret på input fra både spørgeskemaundersøgelsen og de otte casebesøg. De væsentligste konklusioner fra afsnit 4.3 om skolernes virksomhedsrettede arbejde er, at de gode relationer skole og virksomhed imellem skabes ved:

- Løbende kontakt med virksomheder
- Fysisk fremmøde hos virksomheden
- Yde et højt serviceniveau

I figuren nedenfor illustreres disse centrale pointer fra afsnittet, som en opsummerende oversigt over forskellige virksomhedsrettede indsatser. Indsatserne udfoldes i afsnittet efterfølgende.

Figur 23: Oversigt over eksempler på god virksomhedsrettet praksis

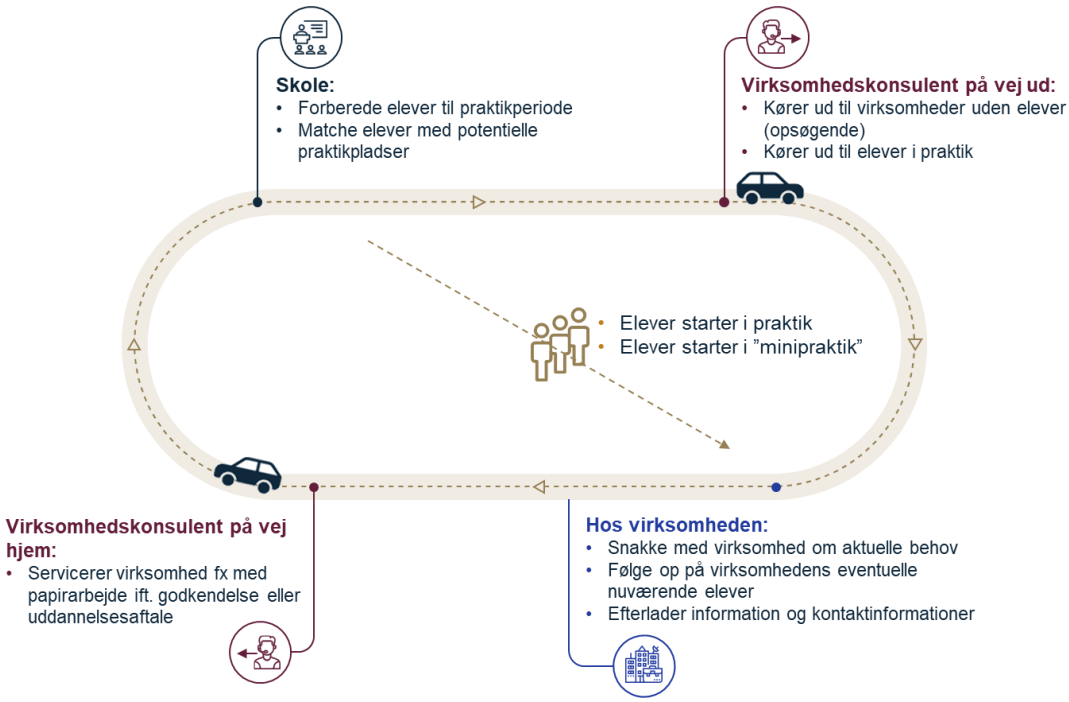

4.3.1 Skolen etablerer og holder løbende kontakt med virksomheder

På samtlige caseskoler understreger såvel ledelse som medarbejdere den positive betydning af, at skolen arbejder på at skabe og vedligeholde en god relation til de virksomheder, som skolens elever har indgået eller kan indgå uddannelsesaftaler med. Den gode relation indebærer en række forhold, men bunder først og fremmest i løbende kommunikation mellem skole og virksomhed.

Derfor arbejder caseskolerne også systematisk med løbende at kommunikere til og med virksomhederne. Kontakten foregår både telefonisk og ved fysiske besøg på virksomhederne. Men der peges i interviewene med skolerne på, at de fysiske besøg hos virksomhederne opleves som særligt effektfulde, og de fysiske besøg hos virksomhederne udgør derfor også en fast bestanddel af det praktikpladsopsøgende arbejde på samtlige caseskoler.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at fysisk personlig kontakt er en fast del af kommunikationen med virksomhederne på 72 pct. af skolerne, mens det på 24 pct. af skolerne bruges, når det vurderes, at det er nødvendigt. Kun 1 pct. af skolerne svarer, at fysisk kontakt slet ikke er en del af deres kommunikation med virksomhederne (se Figur 24).

Figur 24: Kilder til kommunikation med virksomheder

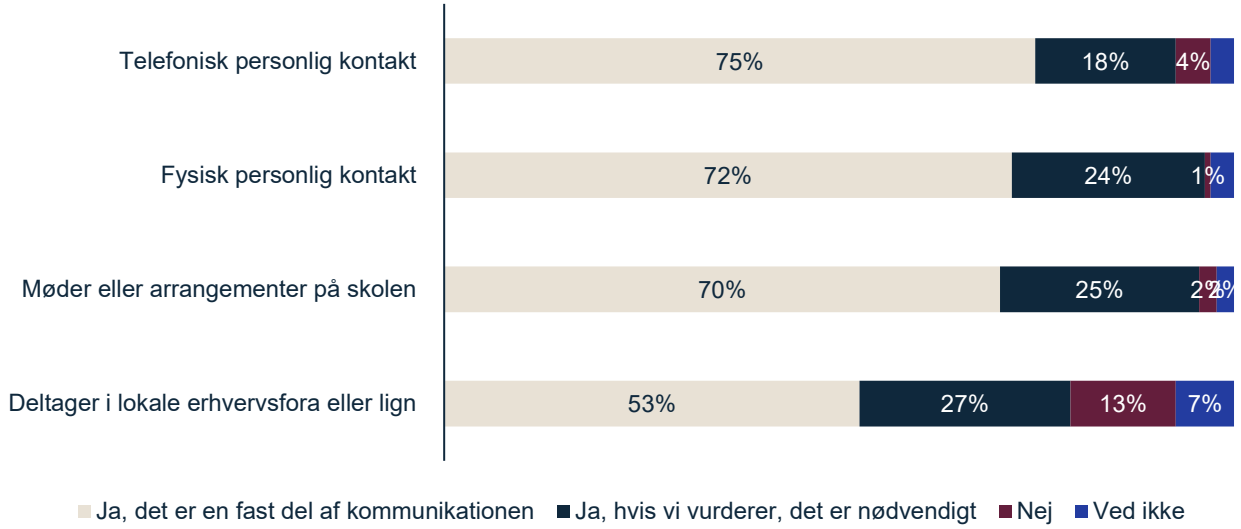

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Anvender I følgende kilder til kommunikation med virksomheder?*

En virksomhedskonsulent på en caseskole beskriver, hvordan han arbejder med virksomhedskontakten ud fra en systematisk procedure, der består af seks niveauer af kommunikation, og hvor det fysiske personlige møde med virksomheden udgør en vigtig milepæl hen imod konkrete uddannelsesaftaler.

1) Virksomhedskonsulenten gennemfører en kortlægning af samtlige virksomheder i skolens nærområde, der kan være relevant som praktikplads for en given uddannelse. Virksomhederne registreres i et CRM-system (dvs. et system til administration af kunderelationer), hvortil der løbende kobles information om virksomhederne (kontaktoplysninger, vurderinger af virksomhedens behov o.l.).
2) Virksomhedskonsulenten fremsender invitationsmail og herefter et kort nyhedsbrev til virksomheder, der er interesserede i at holdes orienteret om, hvad der sker på uddannelsen.
3) Virksomhedskonsulenten foretager telefonisk opkald til virksomheder, der modtager nyhedsbreve ud fra en antagelse om, at disse virksomheder også er mere villige til at ansætte elever. Opkaldet foretages med henblik på at arrangere et besøg på virksomheden, hvor virksomhedskonsulenten kan identificere virksomhedens behov og fortælle mere om, hvad det indebærer at ansætte en elev.
4) Virksomhedskonsulenten inviterer herefter virksomheder til at besøge skolen med henblik på at give virksomheden en mere konkret fornemmelse af, hvad man får, når man ansætter en elev. Virksomheden får her mulighed for at se skolens faciliteter, møde lærere og elever.
5) Virksomheden praktikpladsgodkendes og konkrete uddannelsesaftaler indgås.

Ovenstående illustrerer således, hvordan der kan arbejdes systematisk med virksomhedskontakten, mens der samtidigt er fokus på at oparbejde nære relationer, hvor der tages højde for de enkelte virksomheders behov.

Besøg som fundament for en god og hensynsfuld relation: De fysiske besøg varetages i alle tilfælde af medarbejdere, der har kompetencer til at tilegne sig et godt indblik i praktiksituationen

på tværs af alle de besøgte virksomheder. Flere caseskoler har oplevet succes med, at virksomhedskonsulenterne har et solidt branchekendskab, forstået som at virksomhedskonsulenten er i stand til at anvende sit personlige netværk eller alternativt hurtigt kan tale sig ind i branchens jargon og opbygge et netværk. Kendskabet til branchen er i den forstand medvirkende til at skabe en god føling med præcist, hvad behovet for virksomhederne er.

Caseskolerne beskriver, at de har fokus på at levere et højt "serviceniveau" over for virksomhederne. På flere caseskoler eksemplificeres dette ved, at skolen hjælper virksomheden med at udarbejde uddannelsesaftaler, godkendelser mv. Formålet er at lette den administrative byrde, som virksomhederne kan opleve i forbindelse med at have elever. Ifølge flere af de interviewede – især mindre – virksomheder er skolernes hjælp til denne type opgaver, da også særlig vigtig for virksomhedernes motivation for at indgå uddannelsesaftaler med eleverne.

Endeligt beskriver flere af de interviewede virksomheder, hvordan de gerne ser, at der arbejdes struktureret med praktikplaner/uddannelsesplaner – dvs. en form for årshjul, der angiver, *hvad* eleverne lærer, og *hvornår* i deres uddannelsesforløb de lærer det. Dette hjælper virksomhederne til at give et overblik over forløbet, og gør det lettere for virksomheden at tilpasse de opgaver, som eleven involveres i.

Besøg på virksomheder, hvor elever allerede er i gang med praktik: En anden anledning til et fysisk besøg er, ifølge caseskolerne, når virksomhedskonsulenter besøger virksomheder, hvor eleverne allerede er i gang med deres praktik. På flere af uddannelserne fra casebesøgene er det fast praksis, at virksomhedskonsulenterne eller en underviser skal besøge alle elever, mens eleverne er på deres praktikplads. Udover at besøget har til formål at sikre, at eleven trives, og at læringsmålene opfyldes, beskrives besøget også som en del af den samlede indsats, der har til formål at vedligeholde relationen til praktikvirksomhederne på længere sigt. Flere af de interviewede virksomheder påpeger, at de sætter pris på et personligt besøg af repræsentanter fra skolen, og at de ingenlunde oplever, at det er fast praksis hos alle skoler, de modtager elever fra. Et personligt besøg af en repræsentant fra skolen signalerer, ifølge virksomhederne, at skolen kærer sig om både elev og virksomhed. Indsatsen har i den forstand ikke noget at gøre med at opsøge praktikpladser "her og nu", men har i stedet til formål at sikre, at den pågældende virksomhed er tilfreds med sine nuværende elever og derfor også fremadrettet ønsker at ansætte elever fra skolen.

4.3.2 Skole-virksomhedssamarbejde med fokus på tidlig elevinvolvering

Der er på flere casebesøg blevet beskrevet eksempler på initiativer, der har det til fælles, at de dels indebærer et tæt samarbejde mellem skolen og virksomhederne, og dels har fokus på at etablere tidlig kontakt mellem virksomhed og elev.

"Prøvetid" på virksomheder før hovedforløbet: På flere caseskoler har man tiltag, der har til formål at give elever og virksomheder mulighed for at få bedre kendskab til hinanden, og på den måde gøde jorden for, at de kan indgå en uddannelsesaftale. Et eksempel på en sådan indsats, som flere caseskoler beskriver som god praksis, er at indgå samarbejde med virksomhederne om at tilbyde eleverne "prøvepraktikker" af kortere varighed (typisk en uges tid). Besøgene kan medvirke til at give eleverne bedre mulighed for at søge praktikplads på et oplyst grundlag, men giver også virksomhederne et mere konkret indtryk af, hvilke elever skolen "tilbyder". På de caseskoler,

hvor der arbejdes struktureret med at sende alle elever (der har lyst) i kortere "prøvepraktikker" tidligt i forløbet, gives der udtryk for en oplevelse af, at en meget stor andel af eleverne faktisk finder deres praktikplads i selvsamme virksomhed.

Et andet lignende initiativ knytter sig til en landbrugsskole, hvor man i en årrække har oplevet faldende interesse for svineproduktion. Derfor er 23 landmænd gået sammen om at tilbyde sig selv som praktikvært – "Grisekorpset". I samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg og skolen udlægges en del af den traditionelle undervisning i svineproduktion til disse 23 virksomheder. Det betyder helt konkret, at alle skolens elever kommer på to dages besøg hos en svineproduktion. Formålet er at vise eleverne, at svineproduktionen er mere end det, de hører om i medierne, og at vise eleverne svinebøndernes virkelighed. Allerede efter første år steg antallet af uddannelsesaftaler, ifølge interviewpersonerne, indenfor specialet svin markant.

Skolefaciliteret virksomhedsnetværk: En anden af de besøgte caseskoler har organiseret og faciliteret klyngesamarbejder mellem praktikpladsgodkendte virksomheder. Konkret har skolen udarbejdet en samlet jobannonce i samarbejde med virksomhederne, som opfordrer potentielle GF2 elever til at søge praktikplads hos de pågældende virksomheder med lovning om fuld løn under hele uddannelsen (inkl. GF2). Klyngenetværkene indebærer bl.a., at eleverne kommer på rotationsbesøg af 1 uges varighed på de forskellige virksomheder – udover den virksomhed, de har indgået en uddannelsesaftale med. Dermed får de blik for forskellige job- og karrieremuligheder inden for branchen, og virksomhederne får løbende føling med, hvilket elevgrundlag, der uddannes. Både den interviewede skole og involverede virksomheder giver udtryk for, at modellen har været positivt medvirkende til at få elever i praktik.

4.3.3 Markedsføringsaktiviteter

Mindre fokus på traditionelt marketingmateriale: Spørgeskemaundersøgelsen viser, at skolerne anvender en række forskellige aktiviteter til at markedsføre sig selv, uddannelsen og eleverne, og til derigennem at skabe opmærksomhed blandt virksomhederne (se Figur 25). Der er stor forskel på, i hvor høj grad de forskellige former for markedsføring benyttes. Markedsføring gennem sociale medier, generelt pressearbejde vedr. den "gode historie" om elever i praktik samt "praktikdating" anvendes fx i meget høj eller høj grad på ca. halvdelen af alle uddannelser og skoler. Omvendt anvender skolerne kun i mindre grad markedsføring igennem traditionelle annoncer, fx i form af efterlysning af praktikpladser i lokale medier samt udarbejdelse af behovsanalyser, der afdækker de relevante virksomheders behov for elever.

Figur 25: Markedsføring af skole og elever til at skabe kontakt med virksomhederne

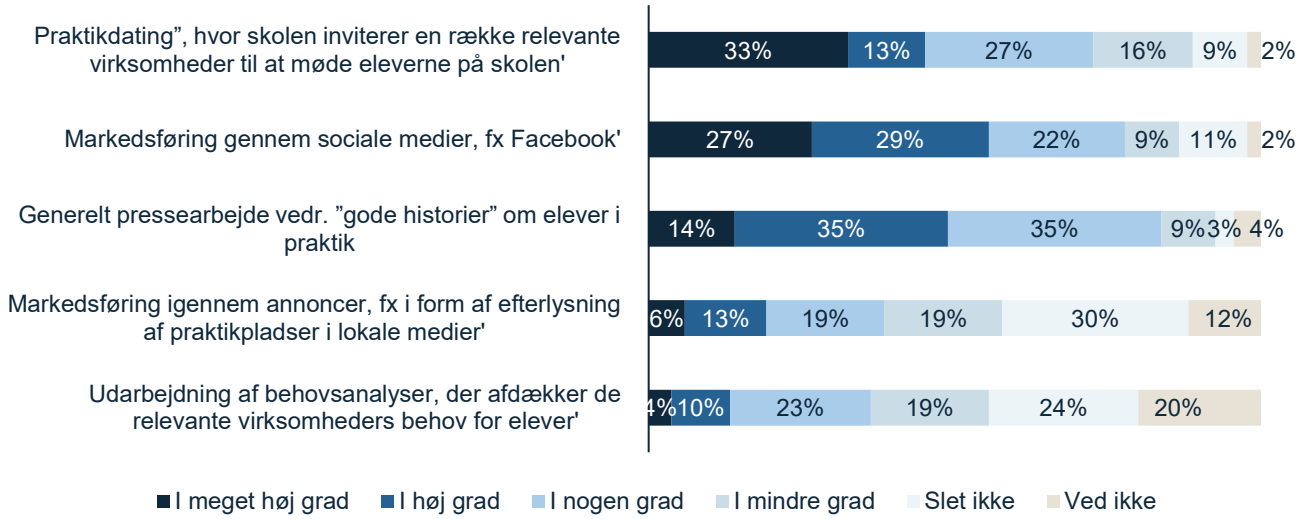

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *I hvilken grad benytter I jer af følgende aktiviteter til at markedsføre skolen og eleverne og til at skabe kontakt med virksomhederne?*

Samme mønster ses på caseskolerne. De fortæller, at man ikke længere har stort fokus på den traditionelle markedsføring i form af annoncer fx om at skolen søger nye praktikpladsvirksomheder i lokale aviser og lign. Casebesøgene viser ligesom spørgeskemaundersøgelsen, at markedsføringsressourcerne er flyttet hen i mere fysiske tiltag, såsom afholdelse af karrieredage og andre arrangementer på skolen, med det primære eller sekundære formål at brande skolen overfor virksomheder og potentielle nye elever. Ligeledes er der på alle casebesøgene et udtalt fokus på Facebook (og i nogle tilfælde også Instagram og Snapchat), fordi det er der, skolerne oplever, at de bedst kan fange elever og virksomheders opmærksomhed. På de sociale medier er det i særlig grad annoncering af skolens arrangementer eller udbredelse af "de gode historier" der deles.

Der er dog ingen af skolerne fra casebesøgene, der tilskriver deres markedsføringsaktiviteter en afgørende betydning for antallet af uddannelsesaftaler.

Formidlingsmateriale er udbredt, men næppe tilstrækkeligt i sig selv: Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 8 ud af 10 skoler (81 pct.) benytter formidlingsmateriale målrettet virksomhederne (se Figur 26). I langt de fleste tilfælde (90 pct.) er formidlingsmaterialet udarbejdet af skolen alene (ikke vist). På de større skoler understøttes undervisere eller vejledere af fælles marketingsafdelinger, i udarbejdelsen af disse materialer. 21 pct. benytter formidlingsmateriale udarbejdet af de faglige udvalg, mens 17 pct. beskriver, at de bruger formidlingsmateriale, der er udarbejdet i samarbejde mellem de faglige udvalg og skolerne. 14 pct. af skolerne anvender formidlingsmateriale fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Figur 26: Anvendelse af formidlingsmateriale rettet mod virksomheder

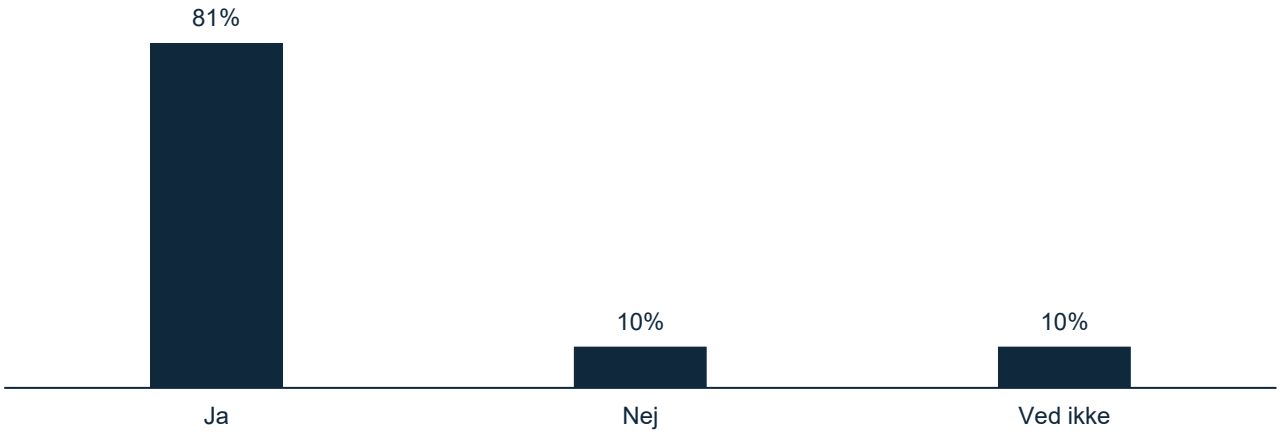

Kilde: *Spørgeskemaundersøgelse blandt uddannelsesledere (n=135) 2019.*
Spørgsmål: *Benytter skolen sig af formidlingsmateriale om praktik rettet mod virksomhederne?*

På flere casebesøg og i virksomhedsinterview understreges det dog, at distribution af materialet i sig selv ikke nødvendigvis er god praksis, men at konteksten, som materialet spiller ind i, er afgørende. Flere skoler og virksomheder beretter om, at god praksis mht. formidlingsmateriale er at have fysisk informationsmateriale med ud til virksomheden, når virksomhedskonsulenten besøger virksomheden. De fortæller, at det gode informationsmateriale indeholder praktiske trin-for-trin-guides med information om fx godkendelsen til praktikplads eller indgåelse af uddannelsesaftale. Det har dermed langt overvejende praktisk karakter, og bør derudover indeholde direkte kontaktoplysninger på den konsulent, der har forestået besøget. Både skoler og virksomheder fortæller, at informationsmaterialet har et langsigtet virke, da nogle virksomheder stadig anvender materialet længe efter, de har modtaget det.

Nogle skoler beskriver, at de har svært ved at udvikle sådant materiale af god kvalitet selv. En enkel skole efterspørger støtte til at udvikle sådant formidlingsmateriale fx fra Børne- og undervisningsministeriet, og beskriver det som en generel udfordring for mindre skoler.

Anerkendelse af den gode praktikplads: En anden type marketing findes i tiltag, der har til formål at hylde praktikpladstiden og dele "gode historier". Udover at tiltagene skal virke anerkendende og motiverende for eleverne, så beskriver flere caseskoler nemlig også, at initiativerne kan have en positiv virksomhedsrettet funktion. De signalerer udadtil, hvilke virksomheder der er gode til at tage elever ind og anerkender virksomhederne for det.

Nationalt findes fx "Årets Praktikplads", hvor landets bedste praktiksteder hyldes først i regionalt regi og senere, hvis kvalificeret, i nationalt regi. Men et mere lokalt initieret eksempel på denne type indsats, som flere caseskoler har taget i brug, er en form for "wall of fame", hvor udvalgte elever, der har indgået en uddannelsesaftale og har gjort det godt i deres praktikperiode, hænges op med en beskrivelse af virksomheden og virksomhedens logo. Formålet er, ifølge caseskolerne, at skabe positiv omtale af elev og virksomhed, og flere caseskoler giver udtryk for, at væggen virker efter hensigten, idet de oplever, at virksomhederne kæmper for at komme op på væggen.

5. Den gode praksis i de faglige udvalg

Arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle i styringen og udviklingen af erhvervsuddannelserne. Blandt andet gennem de faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg. Den tætte involvering af arbejdsmarkedets parter er med til at sikre, at uddannelsernes indhold til enhver tid svarer til kravene på arbejdsmarkedet. På den måde bliver overgangen fra uddannelse til beskæftigelse så problemfri som muligt.

I dette kapitel beskrives god praksis i de faglige udvalg i forhold til at få elever i praktik. Kapitlet bygger på interview med repræsentanter for otte faglige udvalg samt en kodning af praksis for godkendelse af virksomheder.

Følgende otte faglige udvalg indgår i analysen:

- Det faglige udvalg hos elektrikeruddannelsen
- Det Faglige Fællesudvalg for Struktør, Brolægger- og Tagdækkeruddannelsen
- Transporterhvervets Uddannelser
- Det faglige udvalg for anlægsgartner, greenkeeper og groundsman
- Industriens Fællesudvalg
- Jordbrugets Uddannelser og Udvalget for Landbrugets Lederuddannelse
- Det Faglige Udvalg for Detailhandelsuddannelser
- Metalindustriens Uddannelsesudvalg

De fire første faglige udvalg er udpeget til deltagelse som følge af, at det faglige udvalg klarer sig godt, målt på om andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale for det faglige udvalg er højere end forventet, og om samme andel er relativt høj.[11]

De fire sidste faglige udvalg er udpeget som følge af, at de styrer en uddannelse, der på mindst én skole er kendetegnet ved, at andelen af elever, som indgår en ordinær uddannelsesaftale, ligger højere end forventet.

Den gode praksis identificeres gennem interviews med repræsentanter fra hvert af de otte udvalg og er altså udtryk for de faglige udvalgs oplevelse af god praksis.

[11] For faglige udvalg, som kun styrer én uddannelse, kan andel elever med en ordinær uddannelsesaftale bestemmes ved at se på den ene uddannelse, mens andelen for de faglige udvalg, som dækker flere end én uddannelse, bestemmes som et gennemsnit af alle uddannelser den dækker over

Boks 1. Om de faglige udvalg og deres opgaver

De faglige udvalg

Hver af de over 100 erhvervsuddannelser er styret af et fagligt udvalg, som er sammensat af arbejdsgivere og arbejdstagere fra det pågældende jobområde, som uddannelsen uddanner til. Det faglige udvalg beslutter kompetencemålene for uddannelsen og fastsætter i samarbejde med ministeriet rammerne for uddannelsen. Rammerne udfyldes lokalt af skolerne i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg for den pågældende uddannelse. Også det lokale uddannelsesudvalg består af arbejdsgivere og arbejdstagere fra det pågældende jobområde, men her er der typisk tale om repræsentanter fra det lokale erhvervsliv.

De faglige udvalgs opgaver

De faglige udvalg bestemmer uddannelsernes varighed og struktur, herunder fordelingen af skoleundervisning og praktikuddannelse på de forskellige uddannelser. Desuden bestemmer de også uddannelsens mål og øvrige rammer for undervisningens indhold, fx eventuelle niveaukrav, samt indholdet i reglerne for praktikuddannelsen. Det er ministeriet, som fastsætter reglerne på baggrund af udvalgenes ønsker.

Det faglige udvalg har til opgave at følge den erhvervsmæssige udvikling samt udviklingsmuligheder og efter behov tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser. De faglige udvalg træffer desuden afgørelse om:

- godkendelse af praktikvirksomheder
- godkendelse af særbestemmelser i uddannelsesaftaler
- afkortning eller forlængelse af uddannelser
- klager over skolers afgørelser om elevers optagelse eller ophør med skolepraktik.

***Kilde**: Børne- og Undervisningsministeriet.*[12]

Nedenfor udfoldes eksempler på god praksis, som er blevet beskrevet i interview med de interviewede faglige udvalg. Den gode praksis knytter sig overordnet set til indsatser, der har til formål:

1) at gøre processen med at indgå aftaler med elever (herunder at blive praktikpladsgodkendt) så let og enkel som mulig
2) at gøre uddannelsen – og dermed eleverne – så attraktiv som mulig for virksomhederne, og dermed også gøre det mere attraktivt at tilbyde praktikpladser
3) at understøtte elever, der har vanskeligt ved at finde en praktikplads

Tiltagene omhandler placeringen af kompetencen til at godkende praktikpladsvirksomheder, udviklingen af et lettilgængeligt og overskueligt ansøgningssystem kombineret med effektive godkendelsesprocesser, systematisering af arbejdet vedrørende opdatering af uddannelsens indhold, tilbud om elevrettet praktikpladsformidling samt personlige virksomhedsbesøg.

[12] https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/ansvar-og-aktoerer/raad-og-udvalg/faglige-udvalg-og-lokale-uddannelsesudvalg

5.1 Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomheder bør ikke delegeres til det lokale uddannelsesudvalg med henblik på at gøre godkendelsen enkel og effektiv

Før en virksomhed kan tage elever ind, skal den godkendes som praktikpladsvirksomhed. For at blive godkendt skal virksomheden overholde en række fastsatte krav og retningslinjer i henhold til den enkelte uddannelsesbekendtgørelse og ud fra en vurdering af, om virksomheden kan give eleven tilfredsstillende oplæringsforhold[13].

Godkendelse af praktikvirksomheder er en opgave, som de faglige udvalg kan vælge at håndtere centralt i udvalget eller delegere til de lokale uddannelsesudvalg eller erhvervsskolen.

Den statistiske model viser, at placeringen af kompetencen til at godkende praktikpladsvirksomhed har en positiv betydning for andelen af elever i praktik med ordinær uddannelsesaftale. Konkret betyder det, at kompetencen til at godkende praktikpladsvirksomheder sker centralt i regi af det faglige udvalg, og altså ikke er delegeret til de lokale uddannelsesudvalg eller erhvervsskolerne.

Der er i forbindelse med denne undersøgelse gennemført en indholdskodning af, hvor kompetencen til at godkende virksomhederne er placeret. Indholdskodningen viser, at kompetencen i de fleste tilfælde er placeret hos de faglige udvalg, som godkender praktikpladsvirksomhederne. Dette gælder for 69 pct. af de faglige udvalg, mens 12 pct. har delegeret kompetencen til de lokale uddannelsesudvalg og 12 pct. til erhvervsskolerne (jf. Figur 29).

Fordelen ved en central organisering af praktikpladsgodkendelsen er, ifølge flere af de interviewede faglige udvalg, at det giver et godt udgangspunkt for at lave en digital og enkel godkendelsesprocedure, som ikke opleves administrativ besværlig for virksomhederne. Flere af de interviewede virksomheder peger også på, at netop forventninger om administrative barrierer kan være medvirkende til at afholde dem fra at tage elever ind, og det beskrives derfor som en god praksis for de faglige udvalg at lette denne byrde i forbindelse med godkendelsesprocessen. Sidst men ikke mindst sikrer den centrale organisering af praktikpladsgodkendelsen en ensartethed på tværs af landet.

[13] Retsinformation, https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=72893

Figur 27: Kompetencer til at godkende virksomheder

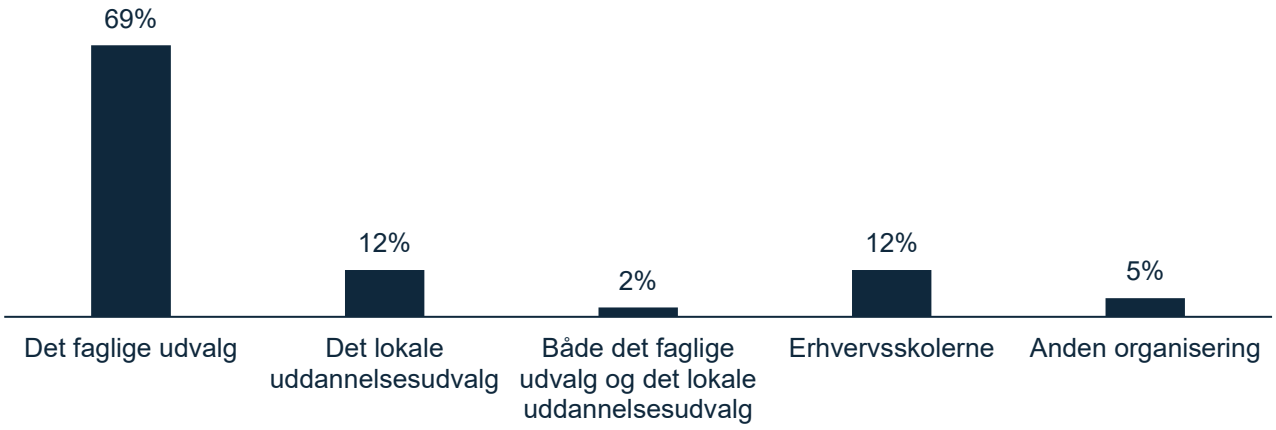

Kilde: *Indholdskodning af praksis for de faglige udvalg (ekskl. faglige udvalg for SOSU- og PAU-uddannelser). N=42.*
Note: *Kodning af hvem der har kompetencen til at godkende virksomheder.*

Nedenstående Figur 28 viser resultatet fra indholdskodningen af de faglige udvalgs godkendelsespraksis, hvoraf det fremgår, at flertallet (55 pct.) af de faglige udvalg har en fuldt digital ansøgningspraksis. Dog er det også mere end hver tredje faglige udvalg (35 pct.), hvor praksis kun er delvist digital – dvs., virksomhederne fx skal printe og udfylde materialer og tilbagesende på mail. Endeligt er der stadig enkelte steder, hvor ansøgningsprocessen foregår med analog post.

Figur 28: Digitaliseringsgrad hos det faglige udvalgs godkendelsespraksis af praktikpladsvirksomheder

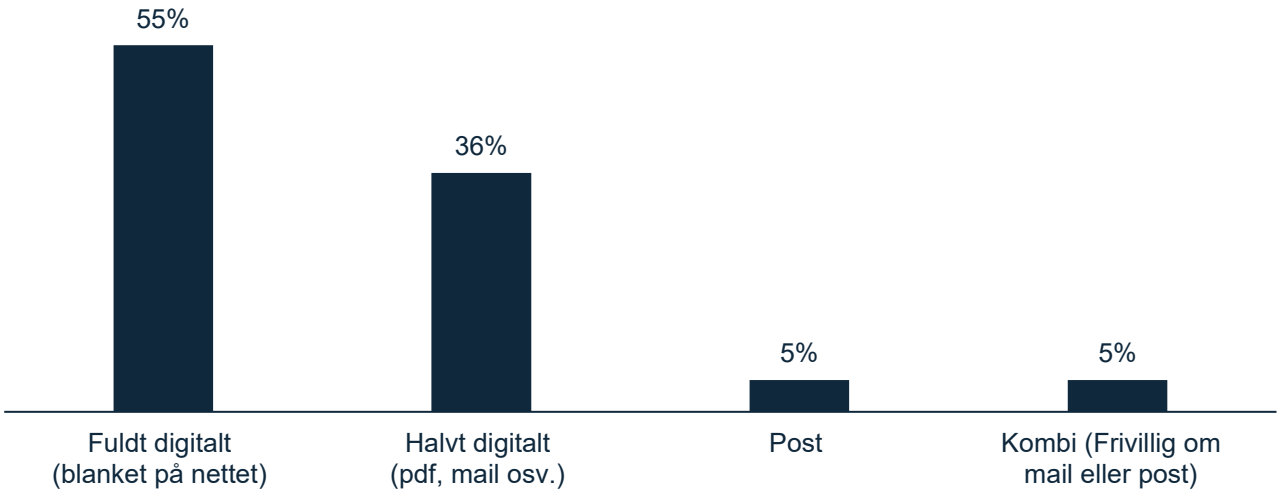

Kilde: *Indholdskodning af praksis for de faglige udvalg og egne beregninger (ekskl. faglige udvalg for SOSU- og PAU-uddannelser). N=42*

Samlet set vurderer de faglige udvalg, at et let og tilgængeligt ansøgningssystem, samt hurtig godkendelse, er med til at sikre flere praktikpladser rundt om i virksomhederne, idet virksomhederne ikke falder fra undervejs i processen på grund af administrative udfordringer. Det er vigtigt at understrege, at en let og virksomhedsvenlig godkendelsesproces på intet tidspunkt må blive på bekostning af kvaliteten af elevens uddannelsesforløb, dvs. at en godkendt virksomhed selvfølgelig fortsat skal vurderes egnet som praktikplads.

5.2 Uddannelsens indhold skal matche efterspørgslen på arbejdsmarkedet

Det er de faglige udvalg, der i samarbejde med Børne- og Undervisningsministeriet bestemmer uddannelsernes overordnede rammer, herunder kompetencemål, varighed, struktur og fordelingen af skoleundervisning og praktikuddannelse[14]. Det faglige udvalg har desuden til opgave at følge den erhvervsmæssige udvikling og udviklingsmuligheder, og efter behov tage initiativ til nyetablering, omlægning og nedlæggelse af uddannelser.[15]

De interviewede faglige udvalg peger på betydningen af, at de kontinuerligt arbejder med at tilpasse uddannelsens indhold og praktikmål, så de matcher branchens og virksomhedernes behov. De fleste faglige udvalg justerer løbende uddannelsernes indhold, men der kan også være tale om at gøre opmærksom på nye metoder, nyt udstyr og lignende. Det er en vigtig proces, som de faglige udvalg selv vurderer, har betydning for virksomhedernes lyst til at ansætte elever.

Et af de besøgte faglige udvalg er dog gået særlig grundig til værks. Konkret har udvalget foretaget en analyse af fordelingen af elever inden for branchens underbrancher og sammenholdt det med antallet af ansatte inden for de samme underbrancher. Analysen viste en ubalance, som kom til udtryk ved, at eleverne var meget koncentreret i få underbrancher, som ikke svarede til virksomhedernes behov og efterspørgsel. På baggrund af denne analyse blev uddannelsen ændret fundamentalt og godkendelsen af praktikpladsvirksomheder startede forfra. Resultatet blev, at antallet af godkendte virksomheder og elever i praktik steg væsentligt, og fordelingen af elever på virksomheder i de forskellige underbrancher blev mere jævn.

5.3 Centralt administreret tilbud om praktikpladsformidling

Den enkelte erhvervsskole har ofte et afgrænset opland af virksomheder, den samarbejder med, og som typisk er placeret i skolens geografiske nærområde. Nogle elever er bosiddende i et andet område end skolens placering, og for dem kan der være ledige pladser hos virksomheder i elevens opland, som skolen ikke har kontakt til. For at imødekomme dette og derved sikre, at elever også bliver gjort opmærksom på alle relevante virksomheder, har et fagligt udvalg etableret en landsdækkende lærerpladsformidling, hvor en ansat praktikpladskonsulent matcher virksomheder og elever, der ikke umiddelbart har fået en praktikplads. Eleven tilmeldes lærerpladsformidlingen af skolen, hvis skolen vurderer, at eleven opfylder EMMA-kriterierne og har bestået grunduddannelsen.

Udvalgets konsulent har et overblik over virksomheder, som den enkelte skole kan have vanskeligt ved at etablere. Gennem en enkel geografisk søgning omkring elevens bopæl, er det muligt for konsulenten at hjælpe til, at eleven finder praktiksteder, som den pågældende erhvervsskole ellers ikke samarbejder med. På den måde sikres i langt højere grad, at der ikke er "ubrugte" praktikplad-

[14] https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210275#id8fe297dc-4b7a-4e41-a82c-bebf69b0dc64
[15] https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/ansvar-og-aktoerer/raad-og-udvalg/faglige-udvalg-og-lokale-uddannelsesudvalg

ser hos virksomhederne, og at elever, som er klar til at komme i praktik (EMMA-kriterierne), får mulighed for at få en praktikplads. Siden konsulentens ansættelse i starten af 2018 vurderer det pågældende faglige udvalg, at ca. 70 elever har fået en praktikplads som et resultat af denne indsats. Virksomhedskonsulenten giver skolen information, hvis der er et match, og overlader derefter igen eleven til skolen. I dette faglige udvalg havde man fundet finansiering til virksomhedskonsulenten via midler fra parternes egne fonde. Udover praktik-matching beskæftiger virksomhedskonsulenten sig også med andre ting såsom at mindske tiden mellem grundforløbet afsluttes og man starter i praktik, besøger ny-godkendte virksomheder, besøger skoler m.m.

5.4 Personlige besøg på virksomheder, faktaark og højt serviceniveau

Flere faglige udvalg har ansat konsulenter, som kontakter virksomheder med henblik på at motivere dem til at tage elever i praktik – både allerede godkendte virksomheder og virksomheder, som endnu ikke er godkendte. Formålet med disse besøg er at orientere om uddannelsen og muligheden for at ansætte en elev, men også i et større perspektiv for at udbrede forståelsen blandt virksomhederne for behovet for uddannet arbejdskraft på længere sigt.

Ifølge de interviewede udvalg, hvor dette beskrives som god praksis, forsøger konsulenten så vidt muligt at aflægge virksomheden fysiske besøg. Her stiller konsulenten sig til rådighed for eventuelle spørgsmål af mere praktisk karakter, fx ift. lønrefusion og i forhold til hvilke krav der stilles til virksomheden ift. uddannelsesplaner osv. Til det formål har flere faglige udvalg udarbejdet informationsmateriale til virksomhederne. Det kan være faktaark med information om, hvad det indebærer at have en elev ansat, hvad en elev skal lære, hvordan uddannelsen er bygget op, hvad eleven lærer på skolen og hvornår etc., eller det kan være små videoer, som viser et konkret elevforhold på en virksomhed.

Med besøgene får det faglige udvalg samtidig en "mand i marken", som løbende oparbejder en fornemmelse for, hvad virksomhederne efterspørger, oplever af barrierer og har behov for. Omvendt får virksomhederne den personlige vejledning, der ikke kræver en udpræget indsats af dem. Begge dele bidrager ifølge de interviewede faglige udvalg til at gøre uddannelsen (og dermed eleverne) relevant for virksomhederne – også på længere sigt. Af andre indsatser med lignende formål kan nævnes faglige udvalg, der samler virksomheder til informationsmøder rundt om i landet eller brugen af nyhedsbreve til virksomhederne.

5.5 Andre fund

Økonomiske incitamenter
Hvert år i april modtager virksomheder, der er omfattet af Praktikplads-AUB, en forskudsopgørelse, der fortæller, hvor mange elever den enkelte virksomhed skal ansætte i det indeværende år. Hvis virksomheden ikke ender med at opfylde dette mål, får den en opkrævning på et ekstra bidrag til Praktikplads-AUB, omvendt får den en tilbagebetaling, såfremt virksomheden har haft flere elever

end beregnet[16]. Praktikplads-AUB er således et økonomisk incitament, med det formål at tilskynde virksomhederne til at tage flere elever ind.

De fleste faglige udvalg giver imidlertid udtryk for, at Praktikplads-AUB ikke virker i sig selv, fordi det økonomiske incitament – dvs. opkrævningen eller bonussen – ikke er stor nok. Derimod er der enkelte faglige udvalg, der nævner, at Praktikplads-AUB har haft en symbolsk betydning i den forstand, at dens eksistens har åbnet nogle virksomheders øjne for nødvendigheden af og forventningen til, at også de har et ansvar for at medvirke til uddannelsen af den fremtidige arbejdskraft.

Supplerende platforme til praktikpladsen.dk bidrager til at sikre match ml. virksomhed og elev
En central del af praktikindsatsen er at skabe kontakt mellem elev og virksomhed. Et forum hertil er portalen www.praktikpladsen.dk, som drives af Styrelsen for IT og Læring (Børne- og Undervisningsministeriet). Formålet med siden er b.la., at elever kan oprette en profil (et CV) og søge stillinger, mens virksomheder kan oprette stillingsopslag. Det er meningen, at elever kan søge på alle virksomheder der er godkendt til at tage elever. Endeligt skal virksomheder, der vil fritages for merbidraget Praktikplads-AUB have et synligt stillingsopslag på www.praktikpladsen.dk.

Alle de besøgte faglige udvalg peger imidlertid på, at www.praktikpladsen.dk ikke fungerer hensigtsmæssigt for hverken elever eller virksomheder. Flere af de interviewede elever fortæller, at de ikke har anvendt siden, fordi de ikke oplever den er opdateret eller bliver brugt. De fortæller, at der dels er meget få opslag fra virksomheder, og at de ofte er forældede. Nogle fortæller dertil, at listen over godkendte virksomheder ikke er opdateret. De virksomheder, der bruger portalen, oplever, at de modtager mange henvendelser fra elever, der reelt ikke vil søge den opslåede praktikplads (fx fordi de bor et helt andet sted i landet). Der er også virksomheder, som traditionelt ikke foretrækker at søge elever via stillingsopslag, men fx kontakter skolen eller på anden vis gør brug af deres lokale netværk.

Interviewene viser, at nogle faglige udvalg forsøger at få virksomhederne til at bruge praktikpladsen.dk, men at det er vanskeligt, da virksomhederne ofte savner motivation til at anvende portalen. De faglige udvalg peger på, at en vej til øget anvendelse ville være at lægge andre for virksomhederne nødvendige faciliteter ind i på www.praktikpladsen.dk.

I stedet for www.praktikpladsen.dk har flere erhvervsskoler eller brancher deres egne portaler eller Facebookgrupper, hvor man matcher elever og virksomheder. De faglige udvalg oplever i højere grad, at disse portaler er udslagsgivende i forhold til det praktikpladsøgende arbejde – både ift. virksomheder og elever.

[16] https://indberet.virk.dk/sites/default/files/praktikplads-aub_pjece.pdf

6. Metode

6.1 Registerundersøgelse

I undersøgelsen anvendes registerdata til to overordnede formål. Dels til at belyse andelen af elever, som har en ordinær uddannelsesaftale, og dels til udvælgelse af cases. I begge tilfælde er der foretaget en lineær regression. Førstnævnte kaldes i undersøgelsen for den statistiske model, mens sidstnævnte betegnes regressionen i caseudvælgelsen.

6.1.1 Beskrivelse af data

I begge regressioner anvendes uddannelses- og praktikpladsdata fra STILs datavarehus (uddannelsesstatistik.dk) om erhvervsskolerne. Databasen indeholder opgørelser over:

- bestand/igangværende elever med forskellige typer uddannelsesaftaler
- elevdemografi (køn, alder, herkomst, forældres højest fuldførte uddannelse)
- elevtrivsel
- frafalds- og overgangsstatistik
- virksomhedstilfredshed

I analyserne anvendes tal over bestanden/igangværende elever i år 2018. Det er kun muligt at se data for de celler, som minimum har tre observationer, ellers efterlades cellerne blanke. Denne anonymisering betyder, at det ikke er muligt at inkludere alle uddannelser og skoler i analyserne, da nogle vil have for få observationer. Dette benævnes i rapporten under småcelleproblematikken og -anonymisering.

Vi undersøger nærmere, hvad der kan være med til at forklare noget af variationen i, at på nogle uddannelser har mange elever en ordinær uddannelsesaftale, mens på andre skoler har få en ordinær uddannelsesaftale. Til at belyse dette opstilles en statistisk model, der inkluderer flere datakilder og forskellige dataniveauer. I denne model anvendes rådata (ekskl. elever på SOSU- eller pædagogiske uddannelser) for de uddannelser og institutioner, som har oplysninger om elever i praktik.

Derudover anvendes registerdata som nævnt også til caseudvælgelsen. Her indgår ligeledes forskellige datakilder, som samlet skal vurdere, om en uddannelse på en skole har flere elever med en ordinær uddannelsesaftale end forventet, ligesom residualerne samles for uddannelser under de enkelte faglige udvalg, så det ligeledes er muligt at identificere faglige udvalg, som har en god performance på baggrund af de uddannelser, de dækker over. Caseudvælgelsen laves også på baggrund af en regression samt vurdering af øvrige kriterier, som er beskrevet nedenfor. I caseudvælgelsen anvendes rådata ekskl. 1) elever på SOSU- eller pædagogiske uddannelser (grundet særlige forhold omkring praktik på disse uddannelser), 2) institutioner med færre end ti observationer for de uddannelser og institutioner, som har oplysninger om elever i praktik. Dette betyder, at otte uddannelser udgår helt af datagrundlaget. Det er ikke muligt at lave analyser på disse uddannelser grundet småcelleanonymisering nævnt ovenfor.

6.1.2 Statistisk model – hvad kan forklare variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale?

I dette afsnit beskrives data og resultater fra den statistiske model, hvor vi ved at foretage en lineær regression har estimeret faktorer, som har betydning for, at elever har en ordinær uddannelsesaftale. Datakilder inkluderet i denne regression er listet nedenfor[17]:

(1) STILs datavarehus (2018)
    a. Virksomhedstilfredshed
    b. Praktikpladsstatistik
    c. Overgang
    d. Elevtrivsel
(2) Epinions survey blandt uddannelsesledere (gennemført i perioden 1/11-12/11 2019)
(3) Indholdskodning af de faglige udvalgs retningslinjer for godkendelse af praktikvirksomheder (2019) med udgangspunkt i udleverede data fra BUVM
(4) DIs årlige undersøgelse af det lokale erhvervsklima (2018)
(5) Geografisk data over ledige praktikpladser i nærheden fra praktikpladsen.dk (2019)
(6) Beskæftigelse blandt 20-29-årige (2019) fra Danmarks Statistik
(7) UVM: Oplysningerne om praktikpladscenter på den enkelte uddannelse på en institution[18]

I regressionen er andel elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt alle elever anvendt som den afhængige variabel. Uafhængige variable er dannet på baggrund af data fra ovenstående datakilder. Samtidig har vi kontrolleret for variation på tværs af institutionerne i standardfejl, da uddannelser inden for samme institution sandsynligvis ikke er uafhængige af hinanden ift. deres performance.

[17] For virksomhedstilfredshed (datavarehus), DIs årlige erhvervsundersøgelse, samt beskæftigelse blandt 20-29-årige beregnes en værdi for hver uddannelsescase baseret på skolens bopælskommune samt alle omkringliggende kommuner (dvs. kommuner, der fysisk grænser op til bopælskommunen). Har skolen afdelinger i flere kommuner, inkluderes alle bopælskommuner samt omkringliggende kommuner til alle bopælskommuner i udregningerne.
[18] Hentet fra UVMs materiale på https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/erhverv/xls19/190513-udbud-indstillinger-opdelt-paa-uddannelse-institutioner-inkl.xlsx?la=da

Tabel 3 viser resultater fra den statistiske model. Fortolkningen af resultaterne er beskrevet under tabellen.

Tabel 3: Resultater fra den statistiske model

Afhængige variabel = andel elever med ordinære udannelsesaftaler blandt alle elever	Datakilde[19]	Koefficient	Robuste standardfejl	t-værdi	p-værdi	Signifikans-niveau
Andel af praktikpladserne, der er i offentlige virksomheder	(1)	0,14	0,10	1,34	0,188	*Ingen*
Godkendt til praktikcenter for en given uddannelse på en skole [20]	(7)	-0,19	0,04	-4,47	0,000	***
Forældre med erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse	(1)	0,05	0,28	0,19	0,848	*Ingen*
Elevernes gennemsnitsalder	(1)	0,03	0,004	6,25	0,000	***
Andel mænd	(1)	0,22	0,11	1,96	0,058	*
Elevtrivsel	(1)	0,15	0,14	1,1	0,279	*Ingen*
Andel 20-29-årige i beskæftigelse	(6)	2,08	2,31	0,9	0,374	*Ingen*
Samlet vurdering af erhvervsvenlighed	(4)	0,03	0,05	0,75	0,461	*Ingen*
Forankring af det praktikpladsopsøgende arbejde – i én fælles enhed	(2)	0,02	0,06	0,38	0,704	*Ingen*
Forankring af det praktikpladsopsøgende arbejde – i én større fælles enhed og i en eller flere mindre enheder på skolen (afdelinger)	(2)	0,003	0,06	0,05	0,960	*Ingen*
Forankring af det praktikpladsopsøgende arbejde – i et praktikcenter og i en eller flere mindre enheder på skolen (afdelinger)	(2)	0,08	0,05	1,86	0,072	*
Forankring af det praktikpladsopsøgende arbejde – decentraliseret i flere mindre enheder	(2)	0,09	0,04	2,05	0,049	**

[19] Henviser til listen med datakilder øverst på siden.

[20] Undervisningsministeriets oversigt over uddannelser og institutioner, der er godkendt til praktikcenter (https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/erhverv/xls19/190513-udbud-indstillinger-opdelt-paa-uddannelse-institutioner-inkl.xlsx?la=da: "190513-Udbud-Indstillinger-opdelt-paa-uddannelse-institutioner-inkl"). Efterfølgende er endnu en regressionsanalyse lavet, hvor to nye variable tilføjes, som måler, om skolepraktik overhovedet er en mulighed for uddannelsen (ja = 0, nej = 1), og om skolepraktik er muligt for uddannelsen men ikke på den givne skole (ja = 1, nej = 0). Begge variable har en statistisk signifikant og positiv effekt på andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale. Dvs. andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale er større, hvis det *ikke* er muligt at komme i skolepraktik på uddannelsen generelt, og hvis en uddannelse på en skole ikke har skolepraktik (men det er muligt et andet sted).

Forankring af det praktikplads-opsøgende arbejde – andet	(2)	0,04	0,13	0,28	0,778	*Ingen*
Igangsættelse af vejledning på grundforløb 1	(2)	-0,01	0,02	-0,45	0,653	*Ingen*
Igangsættelse af vejledning på grundforløb 2	(2)	-0,05	0,04	-1,17	0,250	*Ingen*
Skolens vurdering af det lokale praktikpladsudbud ift. at finde praktikpladser til eleverne på de respektive uddannelser	(2)	-0,02	0,03	-0,57	0,570	*Ingen*
Skolens selvvurderede succes med praktikpladsindsatsen taget det lokale praktikpladsudbud i betragtning på de respektive uddannelser	(2)	0,08	0,03	2,79	0,009	***
Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomhed – andet	(3)	-0,33	0,10	-3,43	0,002	***
Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomhed – de-central	(3)	-0,06	0,05	-1,11	0,275	*Ingen*
Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomhed – kom-bination	(3)	-0,11	0,06	-1,72	0,095	*
Kompetence til at godkende praktikpladsvirksomhed – sko-len	(3)	-0,04	0,09	-0,45	0,653	*Ingen*
Digitalisering af ansøgningspro-ces hos det faglige udvalg	(3)	-0,07	0,06	-1,28	0,208	*Ingen*

$R^2 = 0{,}4984$, N=129. ** Signifikant på 10% signifikansniveau. ** Signifikant på 5% signifikansniveau. *** Signifikant på 1% signifikansniveau. Note: regressionen er lavet som en iterativ proces, hvor flere variable én efter én er ekskluderet fordi, de er insignifikante med en høj p-værdi.*
Regressionen inkluderer færre observationer end det fulde datasæt på institutions- og uddannelsesniveau, da vi ikke har svar i surveyen fra alle uddannelsescases, og der ikke må være manglende information på nogle af variablene inkluderet i regressionen ("ved ikke"-svar tæller også som manglende svar).
Beregning af andel med en ordinær uddannelsesaftale laves ift. alle elever, som inkluderer elever i skolepraktik, elever i praktik i virksomheder, herunder elever med ordinære uddannelsesaftaler og andre aftaletyper, samt elever som ikke har fundet en praktikplads.

Samlet beskriver ovenstående statistiske model 50% af variationen i andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale, og på den baggrund vurderes modellen som en god repræsentant for data[21].

[21] Den lineære regressionsmodels fit til data vurderes ud fra R^2 og et plot af residualerne.

Nedenfor sammenlignes karakteristika for cases, der indgår i den statistiske model med karakteristika for den totale stikprøve (n=384).

Uddannelsesområde

Tabel 4: Uddannelsesområde

	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, sundhed og oplevelser	Kontor, handel og forretning	Omsorg, sundhed og pædagogik	Total
Regression	100	26	0	6	129
Total stikprøve	258	57	47	22	384

Alder

Tabel 5: Gennemsnitsalder for regression og totale stikprøve

	Gennemsnitsalder	Minimum	Maksimum
Regression	23,5 år	17 år	41 år
Total stikprøve	23,6 år	17 år	46 år

Køn

Der er i gennemsnit 79 pct. mænd på de inkluderede cases i den statistiske model. Der er både uddannelser, som kun har kvinder, og som kun har mænd. I den totale stikprøve er gennemsnittet 70 pct. mænd.

Ordinær uddannelsesaftale

Tabel 6: Andel elever med en ordinær uddannelsesaftale og residual[22]

	Andel med en ordinær uddannelsesaftale blandt alle elever
Regression	39%
Total stikprøve	36%

[22] Residualet henviser til forskellen på forventet og faktisk andel elever med en ordinær uddannelsesaftale.

Uddannelser og institutioner

- 40 ud af 76 uddannelser er repræsenteret i regressionen.
- 34 ud af 56 institutioner er repræsenteret i regressionen.

6.1.3 Caseudvælgelse

I dette afsnit beskrives først de udvalgte cases hvorefter fremgangsmåden for caseudvælgelsen gennemgås.

6.1.3.1 Udvalgte cases

Tabellen nedenfor viser de otte plus to udvalgte cases, herunder otte plus to uddannelser og erhvervsskoler samt otte faglige udvalg. Case 1-4 er udvalgt på baggrund af uddannelser på erhvervsskoler, mens case 5-8 er udvalgt på baggrund af faglige udvalg. Det primære kriterie for caseudvælgelsen er, at uddannelsen på erhvervsskolen (case 1-4) eller det faglige udvalg (case 5-8) præsterer bedre end forventet, i forhold til andelen af elever i ordinære uddannelsesaftaler (analyse beskrives i det følgende afsnit), det er dog ikke tilfældet for Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle, Vejgodstransportuddannelsen, og CELF – center for erhvervsrettede uddannelser Lolland-Falster, Industrioperatør, som ved en efterfølgende genberegning af data viste sig ikke at leve op til forudsætningerne, hvorfor casebesøgene på disse to erhvervsskoler blev suppleret med interviews med henholdsvis Skive College (Industrioperatør) og Århus Tech (Vejgodstransport-uddannelsen), som for de samme uddannelser levede op til kriterierne. Blandt de sekundære udvælgelseskriterier har været hensynet til en repræsentation af uddannelse på tværs af hovedområderne samt geografisk beliggenhed.

Tabel 7: udvalgte cases til besøg

	Case nr.	1. Udvælgelsesrunde	2. Udvælgelsesrunde
Uddannelser og erhvervsskoler, der præsterer bedre end forventet	Case 1	Uddannelsescenter Holstebro, elektriker	Det Faglige Udvalg for Elektrikeruddannelsen
	Case 2	Learnmark Horsens, Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	Det Faglige Fællesudvalg for Struktør, Brolægger- og Tagdækkeruddannelsen
	Case 3	Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle[23] og Århus Tech Vejgodstransportuddannelsen	Transporterhvervets Uddannelser
	Case 4	Roskilde Tekniske Skole, Anlægsgartner	Det faglige udvalg for anlægsgartner, greenkeeper og groundsman
Faglige udvalg, der præsterer bedre end forventet	Case 5	Industriens Fællesudvalg	CELF - Center for erhvervsrettede uddannelser Lolland-Falster[24] og Skive College, Industrioperatør
	Case 6	Jordbrugets Uddannelser og Udvalget for Landbrugets Lederuddannelse	Dalum Landbrugsskole, Landbrugsuddannelsen
	Case 7	Det Faglige Udvalg for Detailhandelsuddannelser	TietgenSkolen, Detailhandelsuddannelse med specialer
	Case 8	Metalindustriens Uddannelsesudvalg	NEXT UDDANNELSE KØBENHAVN, Industriteknikeruddannelsen

6.1.3.2 Fremgangsmåde for caseudvælgelsen

Fremgangsmåden for udvælgelsen af uddannelser på erhvervsskoler og faglige udvalg og dertilhørende uddannelser, der præsterer bedre end forventet, er beskrevet nedenfor.

Alt **data er hentet fra STILs datavarehus** (uddannelsesstatistik.dk), herunder elevtal, elevtrivsel, virksomhedstilfredshed, overgange mellem grundforløb og hovedforløb samt praktikstatistik. Det anvendte data er bestanden/igangværende elever i 2018. Data er hentet i tre niveauer:

1. *Multilevelniveau*: hver case udgøres af én institution og én uddannelse.
2. *Uddannelsesniveau*: hver case udgøres af én uddannelse
3. *Institutionsniveau*: hver case udgøres af én institution

[23] Se bemærkningen ovenfor (6.1.3.1) og i afsnit 1.2.
[24] Se bemærkningen ovenfor (6.1.3.1) og i afsnit 1.2.

Kriterier for cases medvirkende i analyserne:

1. Ingen cases fra PAU og SOSU
2. Ingen cases med ni elever eller færre (småcelleproblematik)
3. Ingen cases, som mangler information på praktik-variable (ordinær og total)

Deskriptive tal og gennemsnitsberegninger (på multilevelniveau, uddannelsesniveau, institutionsniveau samt aggregeret til fagligt udvalgs-niveau):

1. Andel elever i uddannelsesaftaler (total og ordinære uddannelsesaftaler)
2. Antal institutioner uddannelsen udbydes på
3. Antal elever på uddannelsen på den pågældende institution
4. Antal uddannelser det faglige udvalg dækker

Regressionsanalyse (multilevelniveau): i regressionen er andel elever med ordinære uddannelsesaftaler blandt alle elever anvendt som den afhængige variabel. Som uafhængige variable er nedenstående variable fra datavarehuset samt andre datakilder (angivet i parentes hvis ikke de er fra datavarehuset) inkluderet. Samtidig har vi kontrolleret for institution i standardfejl, da uddannelser inden for samme institution sandsynligvis ikke er uafhængige af hinanden ift. deres performance:

- Andel praktikpladser i offentlige virksomheder i 2018
- Institutionens størrelse målt i antal elever
- Er der praktikpladscenter på den pågældende skole og den specifikke uddannelse
- Elevernes faglige niveau - målt ved forældrenes højst fuldførte uddannelse
- Elevernes herkomst
- Elevernes gennemsnitsalder
- Elevernes køn
- Er der flertal af mænd på uddannelsen
- Elevtrivsel
- Andel personer i alderen 20-29 år, som er i beskæftigelse i institutionens område (Statistikbanken)
- Virksomhedernes samlede vurdering af erhvervsvenligheden (DI) i institutionens område (se ovenfor)
- Virksomhedernes tilfredshed med kollektiv trafik (DI) i institutionens område
- Information og dialog med kommunens politikere (DI) i institutionens område

> ***Note**: udover de nævnte variable er regressionen også gennemført med nogle få andre variable inkluderet, som dog er insignifikante med en høj p-værdi, og derfor ekskluderet fra analysen.*

Efterfølgende har vi anvendt resultaterne fra regressionen til at estimere den forventede andel elever med ordinære uddannelsesaftaler pr. case. Forskellen mellem den forventede og faktiske andel elever med ordinære uddannelsesaftaler kendes som residualet, og et positivt residual betyder, at casen har flere elever med ordinære uddannelsesaftaler end forventet, når forskellige faktorer tages i betragtning (elevsammensætning og -niveau, rammevilkår m.m.). Disse cases er placeret i området over den stiplede linje i nedenstående figur. Den stiplede linje indikerer skellet mellem, om en case klarer sig over eller under det forventede alt efter den faktiske andel elever med en ordinær uddannelsesaftale. Kort afstand fra en case og lodret ned på linjen betyder, at casen klarer sig

lidt bedre, mens en stor afstand betyder, at casen klarer sig meget bedre end forventet. Vi har fokuseret på cases, der performer bedre end forventet, og som dermed er placeret over stiplede streg.

Figur 29: Faktisk og forventet andel elever med ordinær uddannelsesaftale pr. uddannelse på en institution

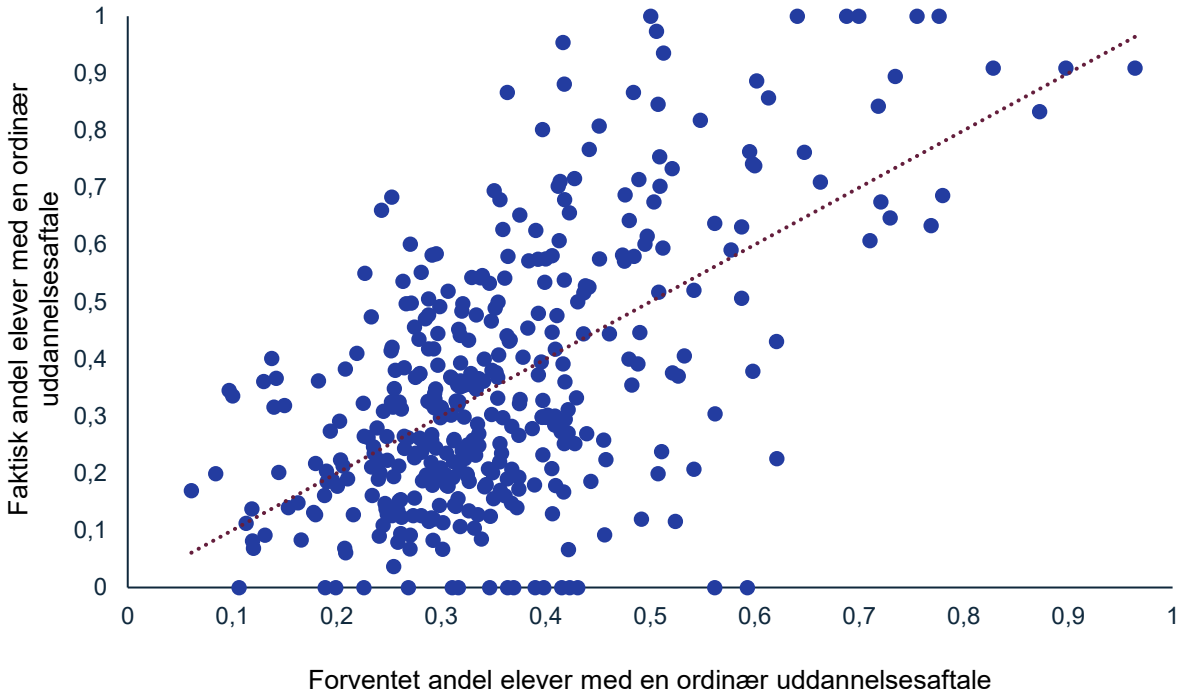

***Kilde**: Uddannelsesstatistik (tal fra 2018) og egne beregninger (ekskl. SOSU- og PAU-uddannelser). Andel elever med en ordinær uddannelsesaftale er opgjort som igangværende elever i år 2018. Andel elever med en ordinær uddannelsesaftale er beregnet som andel elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt elever, som er i praktik, ganget med andel elever, som er i gang med hovedforløbet. Den forventede andel elever med en ordinær uddannelsesaftale er estimeret på baggrund af regressionen anvendt til caseudvælgelsen.*

Ud over andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale samt residualet, baserer caseudvælgelsen sig også på nedenstående udvælgelseskriterier:

1. **Minimum seks skoler, som udbyder uddannelsen**: Det er vigtigt, at caseuddannelserne repræsenterer en stor del af det samlede billede af uddannelser, så det efter projektet er muligt for erhvervsskolerne at anvende de foreslåede praksisser. Desuden er antallet af institutioner også relevant, da det muliggør en analyse af, om der er variation i performance (andel elever med en ordinær uddannelsesaftale) på tværs af forskellige skoler inden for den pågældende uddannelse.
2. **Geografisk spredning:** Vi sigter så vidt muligt efter, at der er en vis geografisk spredning, så både Øst- og Vestdanmark er repræsenteret.
3. **Spredning på tværs af uddannelsesområder:** Ligeledes sigter vi også efter, at alle uddannelsesområder er repræsenteret.

Herefter har vi identificeret cases med et højt residual – dvs. cases, der gør det bedre end forventet – samt cases med en høj andel elever med en ordinær uddannelsesaftale blandt alle elever.

Dette er gjort både på multilevelniveau (uddannelse pr. institution) samt fagligt udvalgs-niveau. På uddannelses- og institutionsniveau findes to typer af cases:

- TYPE 1: Uddannelse på skole hvor uddannelsen generelt klarer sig mindre godt, men hvor den pågældende case klarer sig (relativt) godt og bedre end forventet
- TYPE 2: Uddannelse på skole, hvor uddannelsen generelt klarer sig godt, og hvor den pågældende case også klarer sig godt og bedre end forventet

De to typer er illustreret i nedenstående figur.

Figur 30: Typer af cases på uddannelses- og institutionsniveau

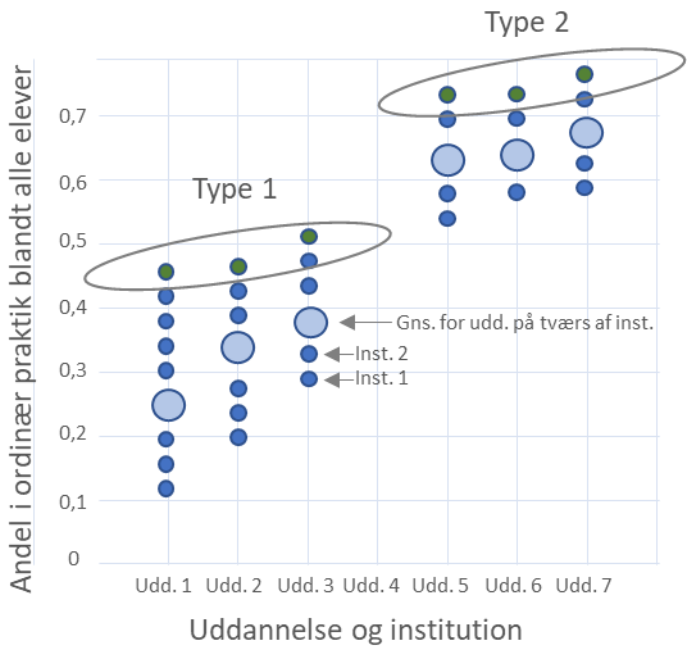

For type 1 cases har vi også kigget ind i resultaterne for beslægtede uddannelser på samme skole. Det skal være med til at sikre, at den specifikke case ikke er en særcase under antagelse af, at praktikindsatsen på mange skoler styres af den samme person på tværs af beslægtede uddannelser, og der i så fald med større sandsynlighed er tale om god praksis, hvis performance er god på tværs af beslægtede uddannelser på den pågældende skole.

Blandt de faglige udvalg har vi ligeledes kigget på de faglige udvalg, der klarer sig på et middel højt eller højt niveau, når residualet og andelen af elever med en ordinær uddannelsesaftale betragtes. Under hvert faglige udvalg er det også muligt at identificere de to typer af uddannelser på skoler vist ovenfor, og udvælgelsen af uddannelser og skoler under hvert faglige udvalg tager derfor også udgangspunkt i disse.

6.2 Survey

Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet på baggrund af i alt 135 gennemførte besvarelser blandt uddannelsesledere på landets erhvervsskoler. Besvarelserne er indsamlet i perioden 1-12.

november 2019, og undersøgelsen er gennemført webbaseret. Ud af i alt 216 uddannelsesansvarlige, som blev inviteret til at deltage i undersøgelsen, udgør det en svarprocent på 63 pct.

Kontaktgrundlaget er indhentet af Epinion, som gennem desk-research har undersøgt og fundet frem til den ansvarlige eller lederen for de enkelte uddannelser på erhvervsinstitutionerne. I spørgeskemaet er der spurgt ind til strategiske beslutninger og praksis for praktikindsatsen på skole- og uddannelsesniveau, herunder skolens organisering og samarbejde omkring praktikindsatsen, indsatsen ift. eleverne, og indsatsen ift. virksomheder.

Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen er anvendt i registeranalysen, og dermed som fundament for caseudvælgelsen.

6.3 Kvalitative casebesøg

Den kvalitative undersøgelse bygger på et casestudie af otte skoler og otte faglige udvalg, hvor én case udgøres af hhv. en uddannelse og et fagligt udvalg tilsammen. Udvælgelsen af cases er beskrevet i afsnit 6.1.3.

I hver enkelt case er der gennemført personlige interview eller fokusgrupper med følgende aktører:

Figur 33: Oversigt over antal gennemførte kvalitative interview

Interviewpersoner	Antal interviews	Antal interviewpersoner
Uddannelsesleder/skoleledelse*	9	12
Fokusgruppe med medarbejdere (fx undervisere/virksomhedskonsulenter og studievejledere)	11	22
Elever på grundforløb 1 eller 2	8	23
Elever på hovedforløb	5	13
Elever der ikke har praktikplads eller er i skolepraktik	5	12
Repræsentanter fra det Lokale Uddannelsesudvalg	6	7
Repræsentanter fra Fagligt udvalg	8	16
Virksomheder	10	10
Total	**62**	**115**

***Note**: *fire interviews tæller både med i "uddannelsesleder/skoleledelse" og "fokusgruppe med medarbejdere (fx undervisere/virksomhedskonsulenter og studievejledere)" da ledelsen og medarbejdere ønskede at blive interviewet sammen*

Hvert casebesøg består af et besøg af en dags varighed på den enkelte uddannelse, et besøg hos det faglige udvalg (fx hos sekretariatet) og af telefoninterviews med virksomheder. De konkrete interviews har haft en varighed på 60 minutter med undtagelse af fokusgruppeinterviewet med medarbejdere, som har haft en varighed på 90 minutter. Nogle elevinterviews er foretaget pr. telefon. Det har været nødvendigt i tilfælde, hvor eleven tager hovedforløbet på en anden skole, hvis eleven er i skolepraktik på en anden skole, eller hvis eleven var på arbejde da casebesøget foregik. Endeligt er enkelte interviews med lokale uddannelsesudvalgsrepræsentanter og faglige udvalg foretaget pr. telefon af logistiske årsager. Alle casebesøg er gennemført i perioden fra d. 15. november til den 10. december 2019 på nær to telefoniske interview med uddannelsesledere gennemført i begyndelsen af januar 2020.

Nedenfor oplistes formålet og indholdet i de enkelte interviews, fordelt på aktører:

Tabel 5: Formål og indhold i interviews

Interview	Formål	Tematikker i interviewguiden
Skoleledelse	Interviewet har fokus på skolens overordnede strategi og prioritering af den praktikpladsopsøgende indsats, herunder marketing, organisering og økonomi.	- Strategi - Organisering - Lederens vurdering af god praksis - Samarbejde med det faglige udvalg - Indsatser og samarbejde med virksomheder - Marketing (Epinion har konkrete eksempler fra uddannelsen med som gennemgås) - Elevrettede indsatser - Økonomi - Fremtidige indsatser

Medarbejdere	Fokus for interviewet med uddannelsens centrale medarbejdere, der er involveret i elevernes praktiksøgning- og gennemførelse, er at identificere konkrete best-practice initiativer og indsatser fra de personer der har oplevet udfordringer, udviklet løsninger, arbejdet med dem og oplevet resultaterne.
	
	For at sikre interviewet bliver konkret på særskilte initiativer og indsatser, styres interviewet af en særligt udviklet planche, som skal få lærerne til at reflektere over, hvad de gør i forskellige delfaser af elevens uddannelsesforløb.
		- Organisering
		- Samarbejde med kommunale aktører
		- Samarbejdet med og om elever via konkrete indsatser (ved gennemgang af planche)
		  - Start på uddannelse
		  - Forberedelse til praktiksøgning
		  - Under praktiksøgning
		  - Skolepraktik
		  - Frafald
		- Samarbejde med/indsats overfor virksomheder
		- Forskellige typer uddannelsesaftaler
		- Medarbejderes oplevelse af god praksis

Elever	Fokus i elevinterviewene (alle tre "faser") er at få eleverne til at vurdere de indsatser deres undervisere har peget på. Fokus er også på elevernes oplevelse af at finde en praktikplads, og en snak om hvad de har haft af behov undervejs og efterfølgende. Det drøftes også, om der er støtte og vejledning eleverne har savnet i forbindelse med praktikpladssøgningen. Emnerne varierer afhængig af hvor på forløbet eleverne er.	- Praktiksøgningen generelt - Vurdering af indsatser (afhængig af hvor på forløbet eleven er) - Forskellige typer uddannelsesaftaler - Behov for særlig støtte - Evt. skolepraktik - Samlet vurdering af praktikpladsindsatsen og gode råd fremover
Lokalt uddannelsesudvalg	Fokus for interviewet er det lokale uddannelsesudvalgs samarbejde med skolen om det praktikpladsopsøgende arbejde, udvalgets egne opsøgende indsatser og samarbejder med virksomheder, proceduren for praktikgodkendelse samt konkrete tiltag, hvor der har været gode erfaringer	- Organisering - Godkendelse af praktikvirksomheder - Opsøgende arbejde overfor virksomheder - Skolepraktik - Samarbejde med skolerne - Elevrettede indsatser - Kommunalt og regionalt samarbejde - Økonomiske incitamenter - Vurdering af god praksis
Fagligt udvalg	Fokus for interviewet er udvalgets overordnede strategi og fokus på praktik samt udvalgets oplevelse af det kommunale og regionale samarbejde. Såfremt proceduren for praktikgodkendelse ligger centralt og ikke decentralt ved det lokale uddannelsesudvalg er denne også drøftet.	- Organisering - Godkendelse til praktikvirksomhed - Skolepraktik - Elevernes færdigheder - Kommunalt og regionalt samarbejde - Økonomiske incitamenter - Vurdering af god praksis
Virksomheder	Fokus er samarbejdet med skolen og det lokale uddannelsesudvalg.	- Godkendelse til praktikvirksomhed - Indgåelse af uddannelsesaftaler

- Samarbejdet med det lokale uddannelses-udvalg
- Barrierer for at tage elever ind
- Tilfredshed med skolens serviceniveau

Alle interviews er blevet live-transskriberet af en referent. Der er til hver case skrevet casebeskrivelser over indsatser relateret til god praksis for den praktikpladsopsøgende indsats.

Databehandlingen af det kvalitative data er foregået på to heldags-analyseworkshops, med deltagelse af alle projektets deltagere. Formålet med disse dage var at tale og diskutere alle cases igennem, og deraf udlede de gode praksisser.